

EUROPEAN COMMISSION
EUROSTAT
Directorate G: Business Statistics

**Unit G-2: International trade statistics
methodology and classifications**

DOC. MET 956
INTERNI DOKUMENT

**REVIDIRANE SMJERNICE
ZA IMPLEMENTACIJU
INTRASTAT ZAKONODAVSTVA**

Listopad 2007.

1	UVOD	4
	1.1 Povijest Intrastata	4
2	OKVIR	6
	2.1 Pravna osnova	6
	2.2 Komu je zakonodavstvo namijenjeno	7
	2.3. Obuhvat	10
	2.4 Izvori podataka	11
	2.4.1 Direktno prikupljanje podataka od trgovaca (PSI)	11
	2.4.2 Podaci koje dostavljaju carinske institucije	14
	2.4.3 Dodatni izvori podataka za specijalna kretanja robe	15
	2.5 Statistički teritorij	16
	2.6 Registar	18
	2.7 Korištenje PDV i VIES podataka	20
	2.7.1 Odnos između vrijednosnih podataka s Intrastat deklaracija i PDV podataka	20
	2.7.2 Sažetak povezanosti između PDV povrata, VIES i Intrastat deklaracija	22
3	PODACI	24
	3.1 Identifikacijski broj PSI	24
	3.2 Izvještajno razdoblje	25
	3.3 Šifra proizvoda	26
	3.4 Zemlja članica partner /zemlja podrijetla	27
	3.5 Vrijednost	28
	3.6 Količina	30
	3.7 Vrsta posla	31
	3.8 Regije	34
	3.9 Uvjeti isporuke	35
	3.10 Vrsta transporta	35
	3.11 Statistički postupci	35
4	SPECIJALNE ROBE I KRETANJA ROBE	36
	4.1 Industrijsko postrojenje	36
	4.2 Sukcesivne pošiljke	38
	4.3 Plovila i zrakoplovi	38
	4.4 Dijelovi motornih vozila i zrakoplova	40
	4.5 Roba isporučena na plovila i zrakoplove	40
	4.6 Offshore postrojenja	41
	4.7 Morski proizvodi	43
	4.8 Letjelice	46
	4.9 Električna energija i plin	46
	4.10 Vojna oprema	48
	4.11 Otpaci	48

5	ISKLUČENJA	49
5.1	Sredstva plaćanja odobrena zakonom i vrijednosnice	49
5.2	Pomoć u nuždi za područja katastrofe	49
5.3	Roba koja ima korist od diplomatskog, konzularnog ili sličnog imuniteta	49
5.4	Roba za privremenu upotrebu	50
5.5	Oplemenjivanje i popravak	50
5.6	Softver i dozvole	52
5.7	Leasing i najam	52
5.8	Uzorci i promidžbeni materijal	53
5.9	Roba otpremljena nacionalnim oružanim snagama	53
5.10	Prodaja i kupnja od pojedinaca	54
6	POSEBNI TRGOVINSKI TOKOVI	54
6.1	Roba u provozu	54
6.2	Triangularna trgovina	58
6.3	Roterdamski efekt	60
6.3.1	Objašnjenje 'Roterdamskog efekta'	60
6.3.2	Obveze izvještavanja	61
6.3.3	Analiza Roterdamskog efekta	62
6.4	Izveštaji o odobrenju	62
7	PRAGOVI	62
7.1	Prag statističkih vrijednosti (neobvezno)	63
7.2	Prag isključenja (obvezno)	63
7.3	Prag pojednostavljenja (neobvezno)	64
7.4	Prag malih transakcija (neobvezno)	64
7.5	Fiskalno izuzeće	65
8	KVALITETA	65
9	POVJERLJIVOST	66
9.1	Načelo pasivne povjerljivosti	66
9.2	Povjerljivost u praksi	67
9.3	Slanje povjerljivih podataka u Eurostat	68
10	SLANJE PODATAKA	68
10.1	Agregirani podaci	68
10.2	Detaljni podaci	69

1 UVOD

Smjernice za provedbu Intrastat zakonodavstva propisuju objašnjenja i preporuke kako primijeniti navedene odredbe u statistici robne razmjene između zemalja članica. Cjelokupno Intrastat zakonodavstvo temelji se na propisima Europskog parlamenta i Vijeća EU (EC) 638/2004, regulativi Komisije EU (EC) 1982/2004, a revidirana regulativa Komisije (EC) 1915/2005 donosi sistematičan i sveobuhvatan pristup koji se može praktično pojednostaviti za nadležna tijela pri primjeni koncepta Unije za statistiku robne razmjene unutar EU te harmonizaciju prikupljanja.

Zakonski propisi o trgovinskoj statistici unutar Unije trebaju biti jasni, jednostavni i precizni. Budući je opseg zakonodavstva složen, smjernice trebaju omogućiti primjenu zakonodavstva Unije i osigurati da ono bude pravilno shvaćeno. Stoga je cilj smjernica trostruk: prvo, da učini zakonodavstvo Unije razumljivijim dajući osnovne informacije o cilju određenih odredbi; drugo, da se izbjegnu sporovi u pravima i dužnostima zemalja članica koja nastaju iz publiciranih odredbi; i treće da daje preporuke o tome kako provoditi zakonodavstvo.

1.1 Povijest Intrastata

Sustav prikupljanja podataka o robnoj razmjeni između zemalja članica EU, znan kao sustav Intrastata, uveden je propisom Komisije (EEC) No 3330/91 i u primjeni je od 1993., kada je uspostavljeno jedinstveno tržište i kada su uklonjene fizičke granice među zemljama članicama.

Sve do tada, statističke informacije o robnoj razmjeni i sa zemljama koje nisu članice EU i među zemljama članicama prikupljane su pomoću carinskih deklaracija. Ukidanje tog sveobuhvatnog i vrlo temeljito upravljanog izvora informacija prouzročilo je stvaranje novog sustava koji mora pružati zadovoljavajući nivo informacija, a uspostavljanje jedinstvenog tržišta nije umanjilo korisnost statistike, koja pomaže napredak integrirane europske ekonomije i koja pomaže europskom gospodarstvu upravljanje tržišnim analizama i definiranje njegovih komercijalnih strategija. Podaci također ostaju osnovni izvor informacija za statistiku platne bilance, nacionalne račune i kratkoročne ekonomske studije.

U početku, glavne karakteristike sustava Intrastata bile su:

- vođenje detaljnih statističkih informacija o trgovini;
- direktno prikupljanje informacija od poduzeća, koja su nadležnim statističkim tijelima slala zbirni izvještaj o transakcijama za svaki mjesec;
- bliska veza PDV sustava i trgovine unutar Unije, tako da su se mogli kontrolirati potpunost i kvaliteta statističkih podataka;
- maksimalno smanjenje opterećenja poduzeća pomoću sustava isključivanja ili pojednostavljenja praga.

Od njegovog uvođenja, zemlje članice su imale poteškoće u udovoljavanju pravilima Intrastata, iako različitog stupnja. U pogledu poteškoća s kojima su suočena pojedina poduzeća, osobito vrlo mala poduzeća, Intrastat je izabran 1996. kao pilot projekt za SLIM (Simpler Legislation for the Internal Market - Pojednostavljeno zakonodavstvo za unutarnje tržište) inicijativu koja je pokrenuta od strane ministara domaćeg tržišta. Rad je pokazao da zanimanje davatelja podataka, koji su naravno željeli pojednostaviti formalnosti, nije lako uskladiti s onim korisnicima podataka koji općenito žele brzo dostupne detaljne informacije.

Usprkos tom neugodnom paradoksu, Komisija i zemlje članice su i pored toga postigle konsenzus za izmjenu sustava prikupljanja u dva slučaja, najprije smanjenjem broja statističkih varijabli, a potom pojednostavljenjem dogovora za popunjavanje proizvoda nomenklature.

1999. Eurostat je usvojio dugoročni strateški plan koji je bio subjekt opsežnih konzultacija između nacionalnih administracija i profesionalaca; bavio se svime što se odnosi na statistiku robne razmjene (i ne samo Intrastat) i njene specifične ciljeve koji su unaprijedili pouzdanost rezultata, povećanje dostupnosti statistike i usmjerenje područja statistike kako davati bolji odgovor na promijenjeni zahtjev.

Novo Intrastat zakonodavstvo, uvedeno 1. siječnja 2005., čini dio nastojanja da se statistički sustav unaprijedi i prilagodi kako bi se uzele u obzir potrebe korisnika, a također i opterećenje davatelja podataka.

Trenutačno je oko pola milijuna poduzeća u Europi odgovorno za davanje podataka za Intrastat sustav. Svakog mjeseca ona moraju deklarirati svoje robne isporuke, u ili iz druge zemlje članice, u statističke svrhe. Roba se identificira prema sustavu klasifikacije proizvoda koji sadrži oko 10 000 šifara (Kombinirana nomenklatura). Za svaku pojedinačnu robu mora se dostaviti podatak o vrijednosti i količini.

Za sve uključene trgovce, Intrastat znači smanjenje opterećenja u usporedbi s prethodnim sustavom, koji je važio do 1993., i u kojem je svaki trgovinski posao unutar Unije morao biti deklariran i podnesen Carini. Prije 1993., poduzeća nisu bila svjesna, da su njihove obveze izvještavanja bile ispunjene podnošenjem carinske deklaracije i tek su uvođenjem sustava Intrastata obveze statističkog izvještavanja postale jasne.

Od njegovog uvođenja, izvještavanje za Intrastat smatrano je opterećenjem za poduzeća u pojedinim zemljama članicama, a u nekim slučajevima također i u državnim statističkim institutima. Zbog toga, Intrastat sustav je već postao predmetom nastojanja značajnog smanjenja obveza izvještavanja za poduzeća. U usporedbi sa zahtjevima Carine, robna razmjena unutar Unije traži reducirani set podataka (osam elemenata). Sustav praga je proširen tako da izuzima veliki broj poduzeća, broj tarifnih brojeva je smanjen, a uvedeni su i pojedinačni pojednostavljeni načini izvještavanja. Nadalje, Unija i njezine zemlje članice naročito podupiru razvoj suvremenog elektroničkog prikupljanja podataka i načina provjere valjanosti koji čine izvještavanje za Intrastat znatno jednostavnijim. Trenutno oko 60% deklariranja koristi izvanmrežni i mrežni način kada dostavljaju podatke za Intrastat.

Unatoč svemu već ostvarenom, mora se nastaviti daljnja značajna inicijativa za pojednostavljenjem. Strategija EU o rastu i poslovima (Lisabonska strategija) usmjerena je, pored ostalog, da se poduzećima smanji administrativno opterećenje koje nastaje uslijed preporuka javne administracije. Dok je statističko opterećenje usmjereno na razmjerno mali dio ukupnog administrativnog opterećenja u zemljama članicama, izvještajno opterećenje, zasnovano na Intrastatu, čini značajan udio u cjelokupnim obvezama statističkog izvještavanja.

U bliskoj budućnosti, Intrastat sustav će se usmjeriti na smanjivanje obveza izvještavanja, što istovremeno neće imati utjecaja na pravovremenost i kvalitetu podataka. S time na umu istražene su slijedeće mogućnosti:

- bolje korištenje administrativnih podataka uvođenjem sustava zajedničkog prikupljanja Intrastata i fiskalnih podataka
- povećanje praga za oslobođenje smanjuje obvezu izvještavanja za značajan broj poduzeća, naročito malih i srednjih
- uvođenje jednosmjernog sustava u kojem trgovac izvještava samo za otpremu, a odgovarajući primitak dobiva se od partnera u zemlji članici.

2 OKVIR

2.1 Pravna osnova

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 1: Subject; Article 14: Comitology;
(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 1: Subject
(2006/112/EC) Council Directive on VAT
(EEC) No 2913/92 Council Regulation: Community Customs Code)
(EEC) No 2454/93 Commission Regulation laying down provisions for the implementation of the Community Customs Code

Radi osiguranja koordinacije u terminima sadržaja, vremena i metoda, statistika Unije koja se odnosi na robnu razmjenu među zemljama članicama zasniva se na EU zakonodavstvu.

Zakonodavstvo Europske unije, znano kao Acquis Communautaire obuhvaća primarno zakonodavstvo i sekundarno zakonodavstvo. Primarno zakonodavstvo sastoji se od Ugovora (npr. Amsterdam, Nica) i ostalih sporazuma koji imaju sličan status. Sekundarno zakonodavstvo sastoji se od uredbi, uputa, odluka, preporuka i mišljenja zasnovanih na Ugovorima.

Članak 285. Amsterdamskog Ugovora čini osnovu za pravila koja se odnose na statistiku Unije općenito i dopušta EU institucijama da reguliraju to područje. On utvrđuje da zakonodavstvo koje se odnosi na statistiku spada u postupak suodlučivanja što znači da Vijeće i Europski parlament zajednički usvajaju pravne akte iz tog područja. Taj članak također specificira načela statistike Unije: nepristranost, pouzdanost, objektivnost, znanstvena neovisnost, najmanji troškovi i statistička povjerljivost; nema pretjeranog opterećenja za gospodarske subjekte. Sveukupno sekundarno zakonodavstvo koje se odnosi na statistiku mora se uvijek podudarati u proceduri i tim načelima.

Sekundarno zakonodavstvo koje se odnosi na robnu razmjenu unutar Unije utvrđeno je propisima. To znači da propisi imaju direktan učinak svih svojih elemenata u zemljama članicama. Pojedina zemlja članica ne treba mijenjati lokalne zakone jer svaki lokalni zakon u suprotnosti s propisima Unije biva prevladan, kao što Zakon EU ima prednost nad zakonom pojedine zemlje članice. Stoga zemlje članice trebaju donositi zakone dosljedno uvjetima i odredbama utvrđenim u EU zakonodavstvu.

Odredbe Unije ne dolaze u sukob s metodama prikupljanja nacionalne statistike koje se odnose na robnu razmjenu sve dok podaci dostavljeni u Eurostat budu prikupljeni prema konceptu Unije. No, pažnja treba biti usmjerena na činjenicu da odstupanje od zakonodavstva Unije za nacionalne svrhe zahtijeva dodatnu nacionalnu zakonsku odredbu.

Odredbe o statistici robne razmjene unutar Unije određene su dvjema uredbama: The „Basic Regulation“ – „Osnovna regulativa“ (EC) 638/2004 i „Commission Regulation“ – „Regulativa Komisije“ (EC) 1982/2004.

- „Osnovna regulativa“ određuje osnovna pravila upravne statistike u vezi s robnom razmjenom i prihvaćena je od Vijeća i europskog Parlamenta
- „Regulativa Komisije“ određuje pravila za specifična i dobro definirana gledišta koja pripadaju Komisiji kroz „Osnovnu regulativu“ da bi odredila postupke uvođenja prikupljanja i izvještavanja za statistiku robne razmjene.

Dakle, dva službena teksta u međusobnom su odnosu i hijerarhijskoj zavisnosti. **Preporuča se**, da kada konzultiraju službeni tekst, nacionalna tijela najprije provjere „Osnovnu regulativu“, a nakon toga utvrde dodatne detalje u „Regulativi Komisije“ samo u slučajevima kada je ovlast Komisije za posebne slučajeve navedena u „Osnovnoj regulativi“.

Ostali dodatni zakoni Unije utječu na prikupljanje statistike robne razmjene. Fiskalne odredbe i carinsko zakonodavstvo osobito su povezani s robnom razmjenom unutar Unije. Propisi o robnoj razmjeni unutar Unije upućuju na odgovarajuće zakone u slučaju kad postoji direktan utjecaj/obveza. U svakom slučaju, da bi se dobila bolja predodžba o utjecaju ovih susjednih područja trgovinske statistike, **preporuča se** da nacionalna tijela imaju pregled odredaba određenih u Council Directive on VAT (2006/112/EC) Community Customs Code (EEC) 2913/92.

Pored zakonodavstva Unije koje se odnosi na robnu razmjenu između zemalja članica dogovorene su i neke specifikacije u tzv. „džentlmenском sporazumu“ između Eurostata i zemalja članica.

- osobito je važan dogovor za tehničku dostavu podataka koji je definiran u „Doc. Met 400“. Taj dokument ima za cilj opisati metode dostave podataka u Eurostat i pojednostaviti „prepisivanje“ zakonskih u praktična pravila. Svaku revidiranu verziju su dogovorili Intra- i Extrastat Odbori. Dokument nema zakonsku snagu iako je njegov sadržaj u suglasnosti s obvezama zemlje članice za dostavom podataka u Eurostat u primjeni EU zakonodavstva.
- Ove smjernice za uvođenje Intrastat zakonodavstva trebaju također prikazati sporazum između zemalja članica i Eurostata kao zajednički sporazum koji se odnosi na odredbe propisa. Iako taj dokument nema zakonsku snagu, njegove preporuke i objašnjenja su u strogoj vezi i odgovaraju pravilima definiranim u zakonodavstvu.

Propisi koji se odnose na robnu razmjenu između zemalja članica kadšto upućuju na aspekt dostave podataka u Eurostat. U tom slučaju o zemlji članici ovisi kako će organizirati dostavljanje definiranih rezultata i dozvoljava joj više slobode u prikupljanju podataka zasnovanih na njezinim nacionalnim potrebama te naknadno usklađivanje s potrebama EU. Ostale odredbe definirane su na nivou prikupljanja. S tim u vezi zemlje članice su obvezne prikupljati podatke prema određenim pravilima (npr. nomenklature, definicije). Za postavljanje učinkovite procedure prikupljanja koja će voditi računa o nacionalnim potrebama i slijediti obveze prema Uniji, **preporuča se** da nacionalno tijelo uvijek nadgleda da li se ili ne određene odredbe zakonodavstva primjenjuju na nivou prikupljanja podataka ili na nivou dostave podataka u Eurostat.

Zemlje članice surađuju i usuglašuju se kroz proces pojašnjenja i prihvaćanja zakonodavstva koje se odnosi na statistiku robne razmjene na različitim nivoima. Komisija (Eurostat) ima pravo na inicijativu, tj. izradu prijedloga za zakonodavstvo Unije. Eurostat priprema zakonodavstvo koje se odnosi na statistiku robne razmjene zajedno sa stručnjacima iz nadležnih državnih tijela u tehničkim radnim grupama. Rezultat je redovito bio prezentiran i razmatran na Odboru za statistiku robne razmjene između zemalja članica. Članovi Odbora predstavljaju nacionalnu administraciju odgovornu za statistiku robne razmjene. Odbor se na kraju dogovorio za nacrt zakonodavstva. Što se tiče „Osnovne regulative“, Vijeće sastavljeno od ministara predstavnika zemalja članica i Europski parlament, direktno izabran od europskih građana, prihvaćaju propise nakon prvog čitanja. Što se tiče „Regulative Komisije“ svi nacionalni predstavnici Odbora glasali su jednoglasno, prema „Comitology“ (djelovanje odbora) proceduri, za propise prije prihvaćanja od strane Komisije.

Radi postizanja zajedničkog sporazuma za usvojene odredbe, u obzir se moraju uzeti slijedeći aspekti:

- zahtjev za podacima robne razmjene za politiku Unije,
- obveza izvještavanja za izvještajne jedinice i obveza prikupljanja za nacionalnu administraciju,
- metodološka ograničenja za određena kretanja.

Time se ukazuje da je zakonodavstvo kompromis između idealne koncepcije i ostvarivog praktičnog pristupa, ali također predstavlja i ravnotežu i sporazum između različitih interesnih skupina. U tom smislu neke odredbe koje se odnose na statistiku robne razmjene među zemljama članicama mogu otvoriti pitanje da li postoji potencijal za unapređivanje. I pored toga, prikupljanje podataka statistike robne razmjene je dinamičan proces s rastućom harmonizacijom, izmjenjivim zahtjevima i metodološkim pristupom, te se sadašnje zakonodavstvo treba revidirati periodično.

2.2 Komu je zakonodavstvo namijenjeno

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 2: definition Article 7: PSI, Article 12

Glavni sudionici u zakonodavstvu su Komisija (Eurostat), zemlje članice i njihova nacionalna tijela te stranke odgovorne za pružanje informacija (trgovci).

Eurostat: na nivou Unije, Eurostat je Odjel Komisije odgovoran za nadzor i razvoj statistike robne razmjene unutar Unije. Naročita uloga Eurostata jest:

- izraditi zakonodavstvo i nadzirati da li se pravilno primjenjuje u zemljama članicama

- pružati pomoć zemljama članicama u daljnjoj harmonizaciji pristupanja (metodološka pomoć, istraživanje, softver za prikupljanje podataka i njihovu dostavu u Eurostat, npr. u sklopu potpora za zemlje članice u okviru ranijeg EDICOM projekta ili budućeg Meets programa itd.)
- publicirati podatke statistike robne razmjene Unije među zemljama članicama

Preporuča se da se svaki upit koji se odnosi na prikupljanje statistike robne razmjene unutar Unije uputi direktno u Eurostatovu jedinicu međunarodne trgovine.

Zemlje članice: prema principu supsidijarnosti, Intrastat zakonodavstvo dopušta zemljama članicama da izaberu široke granice u primijeni sustava Intrastata. Veći dio propisa iz zakonodavstva upućen je na zemlje članice i na njima je da se organiziraju unutar sebe da potpuno ispune obveze prema zakonodavstvu Unije. Osobito, zakonodavstvo daje zemljama članicama suverenitet u korištenju svojih vlastitih načina prikupljanja podataka od davatelja statističkih informacija (PSI).

Državna tijela: U nekim slučajevima zakonodavstvo biva upućeno na nacionalna tijela, koja su odgovorna u svakoj državi članici za izradu statistike Unije koja se odnosi na robnu razmjenu među zemljama članicama. No, zakonodavstvo ne određuje niti jedan kriterij, zahtjeve ili obveze koje bi to tijelo trebalo biti i kako bi trebalo funkcionirati. Posljedično, područje uvođenja sustava koji uključuje različite nacionalne administracije postoji unutar zemalja članica.

Prikupljanje, obrada i diseminacija statističkih podataka o robnoj razmjeni unutar Unije može biti realizirano u jednoj ili više nacionalnih institucija. Slijedeća tablica prikazuje organizacijsku i administrativnu strukturu u zemljama članicama.

Br.	Država članica	Vodeća administracija	Prikupljanje podataka	Kontrola i ispravljanje	Obrada podataka	Diseminacija
1.	Belgija	Narodna banka	Narodna banka	Narodna banka	Narodna banka	Narodna banka
2.	Bugarska	Statistički ured	Porezni ured	Porezni ured	Statistički ured	Statistički ured
3.	Češka	Statistički ured	Carina	Carina / Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
4.	Danska	Statistički ured	Carina / Porezna uprava	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
5.	Njemačka	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
6.	Estonija	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
7.	Grčka	Statistički ured	Porezni ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
8.	Španjolska	Carina	Carina	Carina	Carina	Carina
9.	Francuska	Carina	Carina	Carina	Carina	Carina
10.	Irska	Statistički ured	Porezno povjerenstvo / VIMA	Porezno povjerenstvo / VIMA	Statistički ured	Statistički ured
11.	Italija	Statistički ured	Ministarstvo financija	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
12.	Cipar	Statistički ured	Porezni ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
13.	Letonija	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
14.	Litva	Statistički ured	Carina	Statistički ured, Carina	Statistički ured	Statistički ured
15.	Luksemburg	Statistički	Statistički	Statistički	Statistički	Statistički

Br.	Država članica	Vodeća administracija	Prikupljanje podataka	Kontrola i ispravljanje	Obrada podataka	Diseminacija
		ured	ured	ured	ured	ured
16.	Mađarska	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
17.	Malta	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
18.	Nizozemska	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
19.	Austrija	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
20.	Poljska	Statistički ured	Ministarstvo financija	Statistički Ured Ministarstvo financija	Ministarstvo financija	Ministarstvo financija / Statistički ured
21.	Portugal	Statistički ured	Statistički ured / Autonomna područja	Statistički ured / Autonomna područja	Statistički ured	Statistički ured
22.	Rumunjska	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
23.	Slovenija	Statistički ured	Carina	Carina / Statistički ured	Carina / Statistički ured	Statistički ured
24.	Slovačka	Statistički ured	Carina	Statistički ured / Carina	Statistički ured	Statistički ured
25.	Finska	Carina	Carina	Carina	Carina	Carina
26.	Švedska	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured	Statistički ured
27.	Ujedinjena Kraljevina	HM porez & Carina	HM porez & Carina	HM porez & Carina	HM porez & Carina	HM porez & Carina

Preporuča se da zemlje članice obavijeste Eurostat o svakoj važnijoj organizacijskoj promjeni u vezi s administracijom koja se bavi uvođenjem sustava Intrastata kako bi se utvrdilo nacionalno tijelo zemlje članice odgovorno za izradu statistike robne razmjene unutar Unije.

Kao što je već napomenuto, većina propisa iz Intrastat zakonodavstva upućena je na zemlje članice općenito. U svakom slučaju, određeni su slijedeći zadaci nacionalnim tijelima:

- uspostava registra trgovaca unutar Unije
- prikupljanje podataka
- povjerljivost statističkih rezultata.

Carinska i porezna uprava: Carinska i porezna uprava prema Intrastat zakonodavstvu imaju slijedeće obveze:

- Carina je obvezna davati podatke o određenim procedurama unutarne proizvodnje i tokovima trgovine u i izvan teritorija u sastavu carinskog teritorija, ali ne i fiskalnog teritorija zemlje članice, nacionalnom statističkom tijelu.
- Porezna uprava je obvezna davati podatke o registru trgovaca PDV obveznika, te o vrijednostima stjecanja i isporuke te tako omogućiti nacionalnim tijelima da prikupe i vode Intrastat registar te da mogu uspoređivati fiskalne sa statističkim deklaracijama.

Trgovci: Zakonodavstvo detaljno određuje tko je dužan davati podatke o trgovini unutar Unije. Obveze davatelja statističkih informacija (PSI: vidi poglavlje o izvorima podataka) unutar sustava Intrastata su slijedeće:

- moraju davati tražene informacije o svojoj trgovini nacionalnim tijelima. Na koji će način dostaviti te informacije (npr. uz odgodu, nositelj podataka) nije određeno u zakonodavstvu Unije, te zemlja članica može prihvatiti nacionalne upute o postupcima i zahtjevima.
- moraju poštivati propise područja iz kojeg daju podatke. PSI mora davati podatke o svim svojim otpremama i primicima robe iz Unije (osim robe u jednostavnom prometu, tj. provozu ili robe koja se isključuje prema Annex 1 EC Regulation 1982/2004).
- moraju davati podatke sukladno konceptima utvrđenima u zakonodavstvu: pravila i definicije moraju se poštivati.
- imaju pravo zahtijevati od nacionalnih tijela da provjere koji se podaci koje im dostavljaju smatraju povjerljivima s ciljem da se trgovinski tokovi ne prikazuju. Međutim, to ne mijenja njihovu obvezu davanja podataka za Intrastat sustav ni u kom slučaju.

2.3 Obuhvat

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 2: Definition Goods and Community goods; Article 3: Definition scope of dispatches and arrivals

Statistika robne razmjene unutar Unije treba bilježiti svu robu koja se dodaje ili oduzima iz zaliha materijalnih resursa zemlje članice ulaskom (primitkom) ili izlaskom (otpremom) iz njenog statističkog teritorija u ili iz druge zemlje članice. Roba se jednostavno transportira preko države (roba u provozu) ili je privremeno primljena ili povučena, a da nije dodana ni oduzeta iz zaliha materijalnih resursa zemlje članice (slijedeći uvjeti trebaju biti ispunjeni: nije planirana niti izvršena nikakva proizvodnja, očekivano trajanje privremene uporabe je manje od 24 mjeseca, te otprema/primitak neće biti deklarirani kao isporuke/stjecanja za porezne svrhe) i nije uključena u statistiku robne razmjene unutar Unije.

Prema tome, statistika robne razmjene unutar Unije odnosi se na kretanje robe između statističkih teritorija zemalja članica. U osnovi sva pokretna roba koja ulazi u zemlju članicu ili je napušta, uključujući plin i el. energiju, mora se evidentirati i izvijestiti. Za gotovo sve poslove **roba se mora fizički kretati** između zemalja članica.

Slijedeći aspekti moraju biti spomenuti:

- Prijenos vlasništva nije odlučujući faktor. Samo u određenim posebnim slučajevima (brodovi, zrakoplovi i letjelice) princip vlasništva je odlučujući u definiranju trgovinske transakcije. Koncept statistike robne razmjene je neovisan od vlasništva robe i odnosi se samo na kretanje robe. No, potrebno je imati na umu da se podaci robne razmjene za platnu bilancu i nacionalne račune oslanjanju na prijenos vlasništva i različiti podaci mogu udovoljavati potrebama za izradu tih statistika. Oni se mogu dobiti iz podatka o vrsti posla, koji omogućava identifikaciju robne razmjene unutar Unije uključanjem trenutnog ili namijenjenog prijenosa vlasništva.
- Podaci koji izvještavaju o robnoj razmjeni unutar Unije ne moraju nužno izvještavati poreznim tijelima za PDV (tzv. 2 polja za povrat PDV). U mnogim slučajevima fiskalne deklaracije (stjecanja i isporuke robe unutar Unije) i statističke deklaracije (primitci i otpreme robe) mogu biti slične. No, pravno gledano dva koncepta su nezavisna i odluka o tome koja će se vrsta trgovinske transakcije uzimati u obzir u obradi statistike robne razmjene ne bi smjela nikada ovisiti o fiskalnoj obvezi izvještavanja. Doduše, postoje mnogi poslovi koje se različito obrađuju za fiskalne i statističke svrhe (npr. roba uključena u proizvodnju, el. energija, itd.)
- Obuhvat statistike robne razmjene unutar Unije u zemlji članici koja izvještava ne mora neophodno biti jednak kao u zemlji partneru članici. Različiti sustav praga, isporuke za subjekte neregistrirane za PDV, djelomičan ili potpuni ne-odgovor ili metodološki razlozi mogu rezultirati da transakcija bude izvještena u jednoj zemlji članici ali ne i u drugoj. Ovi slučajevi uzrok su asimetrija između različitih podataka o robnoj razmjeni zemalja članica na nivou prikupljanja podataka. Međutim, zemlja članica može uskladiti svoje podatke prema ukupnom obuhvatu kad dostavlja podatke u Eurostat.
- Statistika robne razmjene unutar Unije određena je za trgovinu robom. U praksi, problem se može pojaviti kod razlikovanja trgovine robom i trgovine uslugama (npr.

popravak). Što je prije moguće, ti se problemi trebaju uzeti u obzir u poglavlju o „Isključivanju“ i „Specijalnim kretanjima robe“

- Neke su transakcije uključene u statistiku robne razmjene unutar Unije iako se to podrazumijeva više nego što je izričito izrečeno u zakonodavstvu:
 - Barter trgovina je uključena (mada se pri tome neizbježno javljaju problemi procjene)
 - Roba na konsignaciji je uključena (roba na konsignaciji je roba namijenjena prodaji ali još nije prodana u vrijeme kad je prešla granicu)
 - Roba na financijskom leasingu je općenito uključena
 - Roba kojom trguju poduzeća pod zajedničkim vlasništvom (tj. ista pravna osoba) je uključena (mada to može prouzročiti probleme procjene)
 - Roba kojom se trguje za račun vlade općenito je uključena
 - Trgovina električnom energijom, plinom i vodom je uključena.

Obuhvat statistike robne razmjene unutar Unije obuhvaća „robu Unije“ koja je definirana kao roba potpuno proizvedena u Uniji, roba koja je isporučena u slobodan promet u zemlji članici ili roba koja je kombinacija tih dviju. Općenito se može pretpostaviti da je svaka roba koja prometuje između zemalja članica i koja nije pod carinskim nadzorom „roba Unije“.

Obuhvat statistike robne razmjene unutar Unije obuhvaća također i neke poslove s robom koja ne pripada Uniji, a koja ulazi u EU u određenoj zemlji članici bez puštanja u slobodan promet te je dostavljena u drugu zemlju članicu u okviru carinske unutarnje proizvodnje. Određeni poslovi opisani su u (EC) 638/2004 članak 3. (2) (bn) i (3)(b). U okviru obuhvata statistike robne razmjene unutar Unije, podatke o robi koja ne pripada Uniji mora dostaviti carinska uprava.

2.4 Izvori podataka

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article: Data Sources; Article 5

Obuhvat statistike robne razmjene unutar Unije i njezini izvori podataka su usko povezani. S jedne strane, izvori podataka trebaju omogućiti da se podaci kod trgovinskih transakcija definiraju u obuhvatu ((EC) 638/2004 Article 3) da bi se mogli prikupljati što je najviše moguće sveobuhvatno i ispravno. S druge strane, izvori podataka trebaju se koristiti za isključivanje onih dijelova trgovinske statistike koji nisu potrebni. Gdje nisu dostupni izvori podataka, neće se prikupljati informacije i neće biti obrade trgovinske statistike. Npr., zakonodavstvo ne dozvoljava prikupljanje podataka od osoba koje nisu registrirane za PDV, što ima za posljedicu da je obuhvat statistike robne razmjene unutar Unije indirektno promijenjen. Iako članak 3. (EC) 638/2004 ne oslobađa eksplicitno pojedince, ta je trgovina automatski isključena jer osobe koje nisu registrirane za PDV nisu uključene kao izvor podataka.

Tri izvora podataka navode se u prva tri odlomka članka 5. (EC) 638/2004. Oni su usko vezani za odlomke 2 do 4 članka 3. o obuhvatu statistike robne razmjene unutar Unije.

2.4.1 Direktno prikupljanje podataka od trgovaca (PSI)

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 5 paragraph (1) 'Intrastat system'; Article 3 paragraph (2) (a) and paragraph (3) (a) scope; Article 7 PSI

(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 4: PSI obligation to prove the correctness of the information.

Zemlje članice prikupljaju mjesečno podatke od stranaka odgovornih za davanje podataka (PSI). To je načelo izvora podataka za trgovinsku statistiku unutar Unije. Taj sustav prikupljanja podataka naziva se Intrastat. Često se termin Intrastat koristi za cjelokupni sustav statistike Unije vezan uz robnu razmjenu među zemljama članicama. Međutim, to nije ispravno kad se sustav Intrastata primjenjuje samo za podatke prikupljene od PSI. Članak 5. odlomak (1) definira sustav Intrastata i treba se

tumačiti povezano s trgovinom robom u Uniji definiranom u članku 3. odlomak (2) (a) i odlomku (3) (a). Općenito, informacije o trgovini prikupljene od PSI u suglasnosti su s tim odlomcima.

Da bi se pravni subjekt mogao smatrati kao stranka odgovorna za davanje podataka za sustav Intrastata moraju biti zadovoljena tri uvjeta:

Prvi uvjet: registracija za PDV

Podaci za Intrastat prikupljaju se od fizičke ili pravne osobe koja je registrirana za PDV u zemlji članici.

Fizičke i pravne osobe koje vrše isporuke (tj. prodaju/otpremu) ili stjecanja (tj. kupnju/primitke) ili pružaju usluge u zemlji članici moraju biti registrirane za PDV i moraju prijaviti svoj prihod radi plaćanja poreza. Drugim riječima, svaka osoba koja se bavi ekonomskim poslovima (proizvođač, trgovac, pružatelj usluga, itd.) samostalno i nezavisno u zemlji članici, mora podnijeti poreznu deklaraciju na službenoj osnovi. Osobe registrirane za PDV prema odredbama Intrastat zakonodavstva su trgovci koji podliježu PDV-u u zemlji članici. Nadležni porezni ured u zemlji članici izdaje PDV broj pod kojim ti trgovci moraju izvještavati svoj oporezivi prihod fiskalnim tijelima. Rezultat toga je da su stranke odgovorne za davanje informacija (PSI) ograničene na one osobe koje su navedene u nacionalnom PDV registru (svi nacionalni PDV trgovci).

Treba naglasiti da zakonodavstvo Unije ((EC) 638/2004 članak 8. (a) i (EC) 1982/2004 članak 5.) obvezuje poreznu upravu da daje informacije tijelima odgovornim za trgovinsku statistiku o trgovcima u nacionalnom PDV registru koji su imali isporuku ili stjecanje robe iz ostalih zemalja članica. Prema tome, najmanje jednom mjesečno, porezna uprava mora dostaviti identifikacijske brojeve svih PDV registriranih trgovaca koji su prijavili da su tokom razdoblja izvještavanja imali isporuke ili stjecanja robe iz druge zemlje članice; drugim riječima samo oni koji su ispunili tzv. 2 polja PDV deklaracije o stjecanjima i isporukama unutar Unije. Međutim, svi trgovci koji su navedeni u nacionalnom PDV registru (bilo da su ispunili deklaracije s tzv. 2 polja ili ne) unutar su obuhvata Intrastat sustava. Prema tome, **preporuča se** da nacionalno tijelo odredi da li je prihvatljivo da porezna uprava mjesečno dostavlja evidenciju koja sadrži cjelokupni nacionalni PDV registar statističkim institucijama.

Fiskalno zakonodavstvo detaljno određuje one osobe (fizičke i pravne) koje se moraju registrirati za PDV, a nacionalna fiskalna tijela nadziru da li su sve osobe koje podliježu PDV registrirane. Uloga tijela odgovornih za trgovinsku statistiku je, prema tome, samo da verificiraju da li je osoba registrirana ili nije, u skladu s odlukom da li je prikupljanje podataka odgovarajuće. Razlog za registraciju/ne registraciju trgovca nije od važnosti za statističke institucije. Unatoč tomu, za pomoć općenitom shvaćanju, navedeni su slijedeći primjeri nekoliko grupa i njihovih obveza za registriranje u PDV registar:

1. Individualne osobe i zaposlenici koji obavljaju ekonomske poslove. Oni nisu u PDV registru i stoga nisu obvezni izvještavati o svojoj trgovini unutar Unije za Intrastat.
2. Mala poduzeća koja nemaju obvezu registriranja za PDV jer je njihov prihod ispod praga za registraciju PDV određenog od strane pojedine zemlje članice. Oni se isključuju jer je Intrastat prag isključenja viši od PDV praga.
3. Subjekti koji ne podliježu plaćanju poreza: prema članku 7. Intrastat regulative (EC) 638/2004, informacije se trebaju prikupljati od svih stranaka registriranih za PDV, pod uvjetom da je njihova trgovina iznad praga isključenja. Ovo uključuje registrirane osobe koje podliježu plaćanju poreza, a također i registrirane osobe koje ne podliježu plaćanju poreza. Informacije od stranaka koje su registrirane kao subjekti koji ne podliježu plaćanju PDV također se mogu prikupljati. Subjekti koji ne podliježu plaćanju poreza uključuju vladine odjele, lokalnu vlast, zdravstvene ustanove, javne bolnice, obrazovne ustanove i ostale slične institucije koje imaju mogućnost pod određenim uvjetima biti registrirane kao subjekti koji ne podliježu plaćanju PDV. Prema tome, **preporuča se** da popis registriranih subjekata koji ne podliježu plaćanju poreza bude zatražen od fiskalnih institucija i da te stranke budu uključene u obuhvat subjekata koji su dužni izvještavati za Intrastat. Za njih se moraju dati odgovarajuće upute.
4. Neregistrirani trgovci (strane tvrtke koje nisu u poslovnom registru) koje obavljaju trgovinske transakcije koje podliježu plaćanju poreza (npr. trgovina preko trećih zemalja, uvezno carinjenje s naknadnom isporukom u zemlju članicu konačne namjene) u zemlji članici moraju biti registrirani za PDV ili moraju imenovati predstavnika za porez koji je osoba obvezna plaćati porez u njihovo ime.

- Ako su neregistrirani trgovci registrirani za PDV u zemlji članici, dužni su izvještavati unutar sustava Intrastat na isti način kao registrirani nacionalni trgovci. Međutim, može biti teško dobiti Intrastat deklaracije za ta poduzeća, zbog toga što ona nisu stalna, fizički prisutna u zemlji članici. Ipak, **preporuča se** da neregistrirani trgovci trebaju vrlo pažljivo ispunjavati svoje obveze izvještavanja. Suradnja, ako je moguće, s poreznom administracijom u obavještavanju trgovaca o njihovim obvezama, mora biti uska. Ako neregistrirani trgovci pripadaju drugoj zemlji članici, suradnja s nacionalnim tijelima treba biti poticana (npr. podsjetnik trebaju poslati kompetentne institucije gdje je trgovac osnovan). Što se tiče primitaka i otpreme prema pretpostavkama neregistriranih trgovaca, trgovci u mnogim slučajevima već deklariraju suprotan trgovinski tok nacionalnim tijelima u zemlji članici u kojoj su osnovani. Izvještavanje o odgovarajućem toku ne bi trebalo predugo trajati. No, kada strani PSI ne izvještava za Intrastat unatoč svim naporima nacionalnih tijela, **preporuča se** da se njihova trgovina procijeni na osnovi fiskalne PDV deklaracije.
 - Ako su neregistrirani trgovci imenovali predstavnike za porez u zemlji članici, a trgovci sami po sebi nisu registrirani za PDV i stoga nisu dužni izvještavati za Intrastat sustav. U tom slučaju, **preporuča se**, da su porezni predstavnici - koji naravno imaju nacionalni PDV broj - dužni izvještavati o svojoj trgovini unutar Unije koju su izvršili za svoje neregistrirane klijente.
5. Vrste poreza: prema odredbama o PDV, pojedinci koji rade kao zaposlenici ili izvršavaju nesamostalne poslove (konsolidirana poduzeća/podređeni poduzetnik, poduzeća s mnogo geografski podijeljenih lokalnih jedinica) mogu se voditi zajedno kao jedna oporeziva jedinica zajedno s trgovcem koji rješava ekonomske, financijske i organizacijske kontrole (holding poduzeće), ako su zakonski neovisni. Samo holding poduzeće je registrirano za PDV i s jednim PDV brojem predstavlja sve stranke porezne grupe. **Preporuča se** da holding poduzeće bude odgovorno za davanje potpunih Intrastat informacija za sve podređene jedinice. Holding poduzeće može prenositi zadatak izvještavanja za Intrastat podređenim jedinicama prema članku 7. (2) (EC) 638/2004. No, navedeni prijenos ni na koji način ne smanjuje odgovornost holding poduzeća za ispravnim obuhvatom trgovinskih deklaracija svih članova porezne grupe.
 6. Treće strane: Prema članku 7. (2) (EC) 638/2004 PSI mogu prenijeti obvezu deklariranja na treću stranu (kao što su vanjski knjigovodstveni servisi, otpremnici i ostala specijalizirana poduzeća za fiskalne usluge), iako taj prijenos ne smanjuje odgovornost PSI za davanje ispravnih i pravodobnih podataka. PSI odgovorni za davanje podataka moraju davati trećoj strani sve informacije potrebne za potpuno ispunjavanje obveza izvještavanja.

Preporuča se da treće strane koje izvještavaju pruže nadležnom nacionalnom tijelu informacije nužne za identificiranje kao i za identificiranje svake od stranaka odgovornih za pružanje informacija (PSI) koja su ih zadužila, kao i za svaku stranku odgovornu za pružanje informacija, te statističke podatke nužne prema Intrastat zakonodavstvu.

Drugi uvjet: provođenje trgovačkih radnji unutar Unije

Stranke registrirane za PDV u zemljama članicama moraju izvještavati za Intrastat ako razmjenjuju robu s ostalim zemljama članicama, a vrijednost njihove razmjene premašuje Intrastat prag. U mnogim slučajevima posve je jednostavno identificirati fizičku ili pravnu osobu koja je odgovorna za davanje informacija za Intrastat sustav.

PSI je obično osoba koja je zaključila ugovor o otpremi i primitku robe. To je obično osoba koja prodaje ili kupuje robu. Drugim riječima, to je osoba koja prenosi pravo ustupanja određenog vlasništva na drugu osobu u drugoj zemlji članici (otprema/prodaja) ili koja stječe pravo na ustupanje pokretnog vlasništva isporučenog od druge osobe u drugoj zemlji članici (primitak/kupnja). Posao mora uključiti fizičko kretanje robe. U mnogim slučajevima PSI je također odgovoran za davanje informacija o stjecanjima i isporukama robe unutar Unije fiskalnim institucijama (zovu se „dva polja“ u PDV deklaraciji).

Ipak kod nekih određenih trgovinskih poslova nije lako identificirati osobu odgovornu za otpremu ili primitak. U drugim slučajevima osoba ne mora biti dostupna za izvještavanje za Intrastat. U tim okolnostima, primjena 2. i 3. alineje 1 (a) i 1 (b) članka 7. (EC) 638/2004 čini ih mogućim za identifikaciju. Ako se trgovci ne mogu kontaktirati ili ako nisu u mogućnosti davati informacije, osoba koja podliježe PDV u zemlji članici koja izvještava, a koja otprema, koja izvještava o otpremi, koja isporučuje, koja izvještava o isporukama, ili je zadnja u posjedu robe imat će obvezu izvještavati za Intrastat podatke.

Slijedeći primjeri pokazuju slučajeve kada nije jednostavno identificirati PSI:

- proizvodnja pod ugovorom: Poduzeće odgovorno za rad pod ugovorom mora izvještavati za Intrastat, ali budući da posao nije izvještavan u tzv. 2 polja za povrat PDV teško ga je pratiti
- leasing: vidi poglavlje o leasingu
- kretanja između podružnica istog poduzeća u različitim državama članicama (prijenos unutar poduzeća): svaka podružnica mora izvještavati
- zastoj u provozu zemlje članice ako zastoj nije karakterističan za transport: poduzeće koje provodi provoz u zemlji članici podnosi izvještaj (npr. nadglednik skladišta, odjel prodaje, prijevoznik, rukovodilac odgovoran za proizvodne aktivnosti), no, može biti teško utvrditi da se dogodio zastoj koji nije karakterističan za transport.
- skladišta izvršavaju usluge za brojne korisnike: nadglednik skladišta odgovoran je za izvještavanje o primitku i otpremi. Ta situacija povećava mogućnost dupliciranja, tj. i nadglednik skladišta i korisnik daju izvještaj.
- financijske institucije (npr. banka) nabavljaju robu za korisnika (npr. automobil). Korisnik zaključuje ugovor o nabavi, ali ako i banka zaključi ugovor o nabavi može biti teško utvrditi tko je davatelj podataka. Ta situacija također povećava mogućnost dupliciranja, tj. izvještaj pripremaju i banka i korisnik.

Treći uvjet: prelazak praga isključenja (vidi poglavlje 6. „Pragovi“)

Pragovi su vrlo ovisni o zemljama članicama u vezi s prikupljanjem statistike koja će udovoljiti uvjetima Intrastat zakonodavstva. Svaka zemlja članica određuje pragove i za primitak i otpremu. Pragovi služe da poduzećima smanjuju opterećenje izvještavanjem. Prema nacionalnim odredbama poduzeća će biti uključena u jednu od slijedećih kategorija:

- ispod praga isključenja tako da ne moraju uopće izvještavati
- iznad praga isključenja, ali ispod praga pojednostavljenja tako da im je omogućeno podnošenje pojednostavljene deklaracije
- iznad praga pojednostavljenja, tako da moraju podnositi potpunu Intrastat deklaraciju, ali samo izvještavaju fakturnu vrijednost
- iznad praga statističke vrijednosti, moraju podnositi statističku vrijednost i/ili neobvezne podatke.

PSI koji prelaze prag isključenja u zemlji članici moraju izvještavati za Intrastat. Ako PSI prag prelazi samo za jedan tok (npr. primici ili otprema), mora izvještavati samo za taj tok.

2.4.2 Podaci koje dostavljaju carinske institucije

(EC) 638/2004 Council and Parliament Regulation Intrastat: Article 5(2): monthly provision of statistical information by customs authorities; Article 4 Statistical territory of the EU; Article 3 paragraphs. (2)(b) and (3) (b): inclusion in Intrastat of IPR suspension goods and goods entered to processing under customs control.

Carinske institucije dužne su dostavljati podatke o trgovini unutar Unije statističkoj instituciji najmanje jednom mjesečno. Članak 5. stavak (2) daje statističkim institucijama pristup trgovinskim podacima kao što je definirano u članku 3. stavak (2) (b) i (3) (b). Podaci o trgovini dobiveni od carinskih institucija obuhvaćaju svu robu izvan Unije u čijem je okviru trgovinska razmjena unutar Unije.

U pojedinim okolnostima bilježi se kretanje robe za trgovinsku razmjenu unutar Unije, ali podaci su preuzeti s Jedinstvene carinske deklaracije (SAD) ili dobiveni od carinskih uprava. Intrastat deklaraciju nije potrebno ispostavljati u tim slučajevima.

Prema tome, u svakoj zemlji članici treba postići najbolji način za dogovor o podjeli odgovornosti između statističke i carinske uprave. To se može postići tako da statistička institucija prima kopiju prijena JCD ili da carinska uprava dostavi informacije na neki drugi način.

Međutim, statistička institucija treba biti svjesna da zakonodavstvo robne razmjene unutar Unije traži dostavljanje podataka od carinske uprave.

Statistička institucija može odlučiti da li je korisno postaviti sporazum na razini usluga s carinskom upravom koji će jasno postaviti obveze, uključujući i odluku koji podaci će biti dostavljeni, format,, periodičnost i rokove za dostavu podataka.

Slijedeći primjeri pokazuju slučajeve kad su podaci dobiveni od carinskih tijela:

1. Robom koja pripada Uniji trguje se između zemalja članica, ali je prenesena iz ili na dio EU statističkog teritorija koji ne pripada EU fiskalnom teritoriju. Tu robu prati Jedinstvena carinska deklaracija (SAD).

Statistički teritorij EU i carinski teritorij su općenito jedno te isto (izuzetak je Heligoland koji ne pripada carinskom teritoriju ali pripada statističkom teritoriju Njemačke). Ipak postoje teritoriji koji su dio carinskog teritorija ali nisu dio EU fiskalnog teritorija. Carinska dokumentacija (JCD) potrebna je za kretanje robe između tih teritorija i zemalja članica. Statistika robne razmjene za ta kretanja uključena je u statistiku robne razmjene unutar Unije, nije Extrastat i prikuplja se s JCD (vidi poglavlje o zemljama članicama partnerima).

2. Roba koja ne pripada Uniji, a koja je ušla radi unutarnje proizvodnje ili proizvodnje pod carinskim nadzorom i nije u slobodnom prometu, pod carinskim je nadzorom i **prati se putem JCD**.

Ako je roba na oplemenjivanju ili proizvodnji pod carinskim nadzorom između zemalja članica, ta roba nije u slobodnom prometu i prati se putem JCD. Ta kretanja moraju biti uključena u robnu razmjenu unutar Unije i isključena iz Extrastata.

To uključuje IPR (odgoda) obrađenu robu ili robu koja se proizvodi pod carinskim nadzorom:

- kretanje između zemalja članica s potpunim proвозom u Uniji T1 uz JCD ili
- ulazak ili izlazak iz slobodne zone uz JCD (tj. nije u slobodnom prometu)

Preporuča se da zemlje članice uključe informacije u svoje obavijesti koje šalju PSI da Intrastat deklaracija ne treba biti ispostavljena u tim slučajevima u cilju sprečavanja dupliciranja podataka.

3. Roba koja se kreće između zemalja članica po pojednostavljenom postupku unutarnje proizvodnje (IPR) ili preko jedinstvenog europskog nadležnog tijela i nije praćena s JCD.

Robe koje su ušle u IPR režim mogu se također kretati među zemljama članicama, općenito radi oplemenjivanja, preko jedinstvenog europskog nadležnog tijela. Čak ako robe i nisu u slobodnom prometu nego ostaju pod carinskim nadzorom, dozvoljeno je da se kreću između zemalja članica bez JCD i prate se samo putem komercijalne dokumentacije.

Ta kretanja trebaju se bilježiti kao robna razmjena unutar Unije. Stoga **se preporuča** da nacionalna statistička tijela zahtijevaju od carinskih prikupljanje informacija čak i ako one nisu dostupne na JCD.

4. Kada carinska deklaracija bilježi uvoz u zemlju članicu koja podnosi izvještaj i označava da će roba biti otpremljena u drugu zemlju članicu, prikazanu na carinskoj deklaraciji kao zemlja članica konačne namjene, carinska deklaracija može biti prihvaćena kao Intrastat deklaracija za otpremu u drugoj zemlji članici. Posljedično, PSI može biti oslobođen davanja podataka ponovno putem Intrastat sustava.

Isto se odnosi i na izvoz. Kada carinska deklaracija bilježi izvoz u zemlju članicu koja podnosi izvještaj, a konačno premještanje robe čini druga zemlja članica, na carinskoj deklaraciji naznačena kao zemlja članica stvarnog izvoza, carinska deklaracija bit će prihvaćena kao Intrastat deklaracija za primitak iz druge zemlje članice. Posljedično, PSI može biti oslobođen davanja podataka ponovno putem Intrastat sustava.

2.4.3 *Dodatni izvori podataka za specijalna kretanja robe*

Dodatni izvori podataka zahtijevaju se kako bi omogućili zemljama članicama da prikupljaju točnije podatke o primitcima i otpremama za pojedine specijalne robe i kretanja. Informacije prikupljene putem Intrastat sustava ili carinskih deklaracija ne moraju biti dostupne za tu vrstu posla ili su potrebne dodatne informacije radi unapređenja kvalitete podataka prikupljenih putem Intrastata i Carine. Dodatni izvori podataka za statistiku robne razmjene unutar Unije mogu se koristiti prilikom

trgovine plovilima i zrakoplovima, morskim proizvodima, električnom energijom i prirodnim plinom sve dok nisu u suprotnosti s ostalim zakonodavstvom Unije ili države.

Iako je neobvezno za zemlje članice, **preporuča se** da se koriste dodatni izvori podataka. Zbog problema u praćenju trgovinskih poslova specijalnih kretanja robe prikupljanje sveobuhvatnih i točnih podataka može biti moguće jedino koristeći dodatne izvore. Poglavlje o specijalnim kretanjima robe daje više informacija koji se podaci trebaju koristiti te kako se trebaju prikupljati informacije.

2.5 Statistički teritorij

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 4

Statistički teritorij zemlje članice je, općenito, definiran carinskim teritorijem (s iznimkom Heligolanda koji pripada statističkom, ali ne i carinskom teritoriju Njemačke). Trgovinska statistika unutar Unije obrađuje se na temelju robe kojom se trguje između statističkih teritorija zemalja članica. Ako se robom trguje na teritoriju koji je izvan statističkog teritorija EU ta se trgovina općenito treba pratiti kao Extrastat. U svakom slučaju, za neka specijalna kretanja robe statistika trgovine unutar Unije nije povezana sa statističkim teritorijem (npr. specijalna pravila za plovila i zrakoplove).

Carinski teritorij Unije uključuje teritorijalne vode, unutrašnje plovne puteve i zračni prostor zemalja članica, osim gdje teritorijalne vode, unutrašnji plovni putevi i zračni prostor nisu dio carinskog teritorija Unije.

Svaka obalna država mora utvrditi širinu svog teritorijalnog mora najviše do 12 nautičkih milja i taj dio teritorija pripada carinskom i statističkom teritoriju. No, pored toga, država može također odrediti i izuzetnu ekonomsku zonu (koja je vezana međunarodnim priznanjem na „Trećoj konvenciji UN o Zakonu na moru 1982.“) kao zonu izvan i u blizini teritorijalnog mora, ne prelazeći 200 nautičkih milja, u kojoj ima suverena prava u smislu otkrivanja i eksploatacije, očuvanja i upravljanja prirodnim resursima. (Ta zona može se podudarati s epikontinentalnim pojasom zemlje članice). Te izuzetne ekonomske zone ne pripadaju statističkom teritoriju zemalja članica.

Neki dijelovi EU carinskog teritorija ne pripadaju EU fiskalnom teritoriju što ima za posljedicu da se PDV propisi ne mogu potpuno primjenjivati na tim teritorijima. Trgovci nemaju nužnu obavezu registriranja za PDV te se trgovina između tih teritorija i ostalih zemalja članica prati putem carinskih deklaracija (vidi poglavlje o izvorima podataka).

Slijedeći spisak opisuje fiskalni teritorij, carinski teritorij i statistički teritorij:

	Fiskalni	Carinski	Statistički
Belgija (BE)	X	X	X
Bugarska (BG)	X	X	X
Cipar (uklj. UK suverena područja, Akrotiri and Dhekelia) (CY)	X	X	X
Zona Cipra gdje vlada ne vrši stvarnu kontrolu	O	O	O
Danska (DK)	X	X	X
Farski Otoci (FO)	O	O	O
Grenland (GL)	O	O	O
Njemačka (DE)	X	X	X
Heligoland (DE)	O	O	preko carinskog dokumenta u IS
Büdingen (CH)	O	O	O
Estonija (EE)	X	X	X
Finska (FI)	X	X	X
Alandski Otoci (FI)	O	X	preko carinskog dokumenta u IS
Francuska (uklj. Korzika and Monako) (FR)	X	X	X
Francuski Prekomorski Teritoriji (FR)	O	X	preko carinskog

	Fiskalni	Carinski	Statistički
			dokumenta u IS
Grčka (GR)	X	X	X
Planina Atos (GR)	O	X	preko carinskog dokumenta u IS
Mađarska (HU)	X	X	X
Irska(IE)	X	X	X
Italija (uklj. Sicilija i Sardinija) (IT)	X	X	X
Livigno (IT)	O	O	preko carinskog dokumenta u IS
Campione d'Italia (CH)	O	O	O
San Marino (SM)	O	O	O
Letonija (LV)	X	X	X
Litva(LT)	X	X	X
Luksemburg (LU)	X	X	X
Malta (MT)	X	X	X
Nizozemska NL)	X	X	X
Austrija (AT)	X	X	X
Poljska (PL)	X	X	X
Portugal (uklj. Azores i Madeira) (PT)	X	X	X
Rumunjska (RO)	X	X	X
Slovenija (SL)	X	X	X
Slovačka (SK)	X	X	X
Španjolska (uklj. Balearske Otoke) (ES)	X	X	X
Kanarski Otoci (ES)	O	X	preko carinskog dokumenta u IS
Ceuta (XC)	O	O	O
Melilla (XL)	O	O	O
Češka Republika (CZ)	X	X	X
Ujedinjena Kraljevina (uklj. Otok Man) (GB)	X	X	X
Kanalski Otoci (GB)	O	X	preko carinskog dokumenta u IS
Gibraltar (GI)	O	O	O
Švedska (SE)	X	X	X

Zemlje članice i države koje nisu članice EU klasificiraju se prema „Geonomenklaturi“ za statistiku robne razmjene. U Geonomenklaturi se navode sve šifre zemalja koje vrijede, opis teritorija koji pripada statističkom teritoriju države i određene primjedbe. Geonomenklatura se zasniva na regulativi Komisije zasnovanoj na nomenklaturi država i teritorija koji su, ako je potrebno, predmet godišnje revizije.

Generalno je pravilo, može se reći da je trgovina između teritorija sa šifrom zemlje jedne od 27 zemalja članica (AT; BE; BG, CY; CZ; DE; DK; EE; ES; FI; FR; GB; GR; HU; IE; IT; LT; LU; LV; MT; NL; PL; PT; RO, SE; SI; SK) statistika robne razmjene unutar Unije, a trgovina zemlje članice s teritorijem koji ima neku drugu šifru je statistika robne razmjene izvan Unije.

Preporuča se da statističke institucije uključe u svoje upute koje daju PSI i tabelu koja prikazuje teritorije koji su uključeni i isključeni iz statističkog teritorija svake zemlje članice te moraju jasno utvrditi da se Intrastat deklaracija ne popunjava za isporuke u ili iz isključenog teritorija. Time se sprječava dupliciranje rada poslovnih trgovaca s tim teritorijima i sprječava da se podaci deklariraju dva puta.

2.6 Registar

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 8: Registers
(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 5: obligation of tax administration; Article 6: VIES data

Osnovna funkcija registra trgovinske statistike unutar Unije je održavanje ažurnog popisa trgovaca unutar Unije sa svojim identifikacijskim podacima i vrijednosti njihove trgovine unutar Unije. Te informacije se koriste za identifikaciju poduzeća koja imaju obvezu podnošenja Intrastat deklaracija, za osiguranje pravodobnog prikupljanja statističkih informacija, kontrolu kvalitete i analizu podataka i za procjenu trgovine ispod praga, a djelomično i za ne-odgovor.

Preporuča se da statistika robne razmjene bude podudarna s poslovnim statistikama. Prema tome, struktura se treba implementirati tako da omogući Intrastat registru da bude povezan s poslovnim registrom.

Sadržaj registra je, prema tome, mnogo širi nego jednostavni popis PSI i njihovih identifikacijskih podataka i podataka o njihovoj robnoj razmjeni unutar Unije. Registar treba sadržavati informacije o svim fizičkim i pravnim osobama koje trguju s ostalim zemljama članicama te informacije iz poslovnog registra i ostale podatke potrebne za funkcioniranje Intrastata. **Preporuča se** da se uključe i podaci o poduzećima koja nisu obvezna izvještavati za Intrastat i o poduzećima koja trguju sa zemljama i izvan EU.

Svaka zemlja članica mora odlučiti kako će organizirati PSI registar, na kojem obuhvatu će biti zasnovan, varijable koje će ga podržavati i njegove funkcije, ali ga treba organizirati tako da daje najveću korist u odnosu na ostale izvore informacija, te osigura najviše učinka iz svih svojih funkcija. U registru trebaju biti dostupne slijedeće informacije:

- identifikacijski podaci o poduzeću: identifikacijski broj (PDV broj, identifikacijski broj za statističke svrhe, ostali identifikacijski brojevi), ime, adresa, telefon, fax, e-mail, itd;
- položaj i demografski podaci o poduzeću: djelatni ili ne djelatni, likvidirani, bankrotirani, informacije o reorganizaciji, grupama, spajanju, preuzimanju i ostale informacije važne za praćenje poduzeća;
- datum ulaska u registar (jednom kad PSI uđe u registar, više ne bi trebao biti izbrisan), ostali relevantni podaci;
- glavna i sporedne djelatnosti poduzeća (prema statističkoj klasifikaciji ekonomskih aktivnosti NACE), uspostava organizacije, veličina poduzeća, broj zaposlenih, itd;
- ostali pokazatelji koji opisuju profil poduzeća: samo intra, samo extra, intra i extra, glavna djelatnost zasnovana na vrijednosti trgovine, uključeno ili ne u obradu, problematično ili ne kao PSI, itd;
- vrijednost mjesečne robne razmjene unutar Unije i mjesečni podaci o PDV;
- podaci o kontakt osobi (osobama): ime, adresa, telefon, fax, e-mail, itd;
- obveza poduzeća da izvještava za Intrastat (za svaki tok posebno);
- medij putem kojeg se izvještava (papir, EDI, web, ostali);
- potpuno ili pojednostavljeno izvještavanje, izvještavanje o statističkoj vrijednosti;
- status deklaranta, tj. ako je treća stranka;
- potpune informacije o trećoj stranki deklarantu, tj. poduzeću, kontakt osoba;
- tehničke informacije potrebne za EDI i/ili izvještavanje putem weba;
- ostale informacije za kontakt i praćenje, npr. roba kojom poduzeće najčešće trguje;
- vremenske serije isporuka i primitaka na nivou individualnog trgovca.

Kvaliteta registra treba se redovito provjeravati i održavati jer pokrivenost i kvaliteta robne razmjene unutar Unije većim dijelom ovise o kvaliteti registra.

Najvažniji faktor za ažuriranje registra jest da bude jasno precizirano koji će biti osnovni izvor podataka u svrhu ažuriranja te imati sporazum s institucijama koje će dostavljati podatke. Sporazum treba sadržavati npr. format podataka, pravodobnost i periodičnost.

Za ažuriranje i održavanje registra mogu se koristiti različiti izvori, ali najvažniji su:

- PDV registar - stjecanja i isporuke: tzv. „dva polja“ na obrascu za PDV povrat i podaci iz VIES (VAT information exchange system - sustav razmjene podataka o PDV), za

- identifikaciju poduzeća koja bi mogla biti obvezna izvještavati za Intrastat, procjene podataka i opća provjera podataka na nivou poduzeća;
- VIES. Svaki trgovac registriran za PDV dužan je podnijeti periodično sažetu izjavu svojim fiskalnim institucijama o vrijednosti isporuka i PDV identifikacijski broj trgovinskog partnera u zemlji članici u kojoj je izvršio isporuke kojima je oslobođen PDV.
- Intrastat mjesečni podaci: povijesne serije za općenitu provjeru na nivou poduzeća i procjene podataka;
- carinske baze podataka: informacije o poduzećima koja trguju sa zemljama izvan EU i u slučajevima kada JCD obuhvaća i Intrastat isporuke;
- ostali registri, baze podataka i direktoriji, statistički ili administrativni, npr. porezni registar;
- direktni kontakt s poduzećima.

Nadalje, generalni poslovni registar (GBR), s informacijama kao što su djelatnost poduzeća, veličina, nastanak, datum početka poslovanja i ostale informacije koje bi mogle biti važan dodatni izvor pruža uobičajene varijable za usklađivanje podataka s PSI registrom. Kako bi se u cijelosti iskoristio potencijal GBR, veza između dva registra mora biti određena prije stvaranja strukture i planiranja uvođenja postupaka novog PSI registra.

Periodičnost ažuriranja ovisi o izvoru podataka i o značaju informacija za djelovanje sustava Intrastata. PDV i VIES podaci trebali bi se dostavljati statističkoj instituciji najmanje mjesečno, kako je određeno propisima Intrastata. Porezni podaci su neophodni za djelovanje sustava Intrastata i njihova periodičnost bi prema tome trebala biti što je bliže moguće onoj koju zahtijeva zakon.

Intrastat podaci o vrijednosti se redovno unose u registar u skladu s mjesečnim izvještavanjem poduzeća. Informacija na osobnoj osnovi je dobivena svakodnevnim kontaktima s PSI i trećom strankom deklarantima s upravom registra i osobljem koje radi na kontroli podataka.

Preporuča se da se podaci Extrastata koriste za ažuriranje registra informacijama o poduzećima koja trguju sa zemljama izvan EU.

Ovdje su navedeni neki od praktičnih problema. Iz navedenog se može vidjeti da podaci sadržani u jednoj bazi podataka utječu na drugu bazu i ne mogu se promatrati odvojeno.

- Za vrijeme faze uvođenja PSI registra, početna identifikacija PSI najčešće se koristi iz carinske deklaracije, gdje se PDV broj koristi kao identifikacijski broj. Ti podaci se uparuju s GBR gdje ključ može biti drugi identifikacijski broj npr. specifični statistički identifikacijski broj, jer je PDV broj samo varijabla i nije uvijek dostupan. Neki PSI ne mogu biti identificirani i tada se moraju koristiti ostali izvori npr. PDV registar, no čak i tada je ponekad nemoguće identificirati poduzeće. Taj problem postoji u operativnoj fazi i otežava ažuriranje registra.
- GBR nije uvijek kvalitetan ili je ažuriran sa znatnom vremenskom odgodom. Informacije dobivene od PSI mogu biti različite od informacija iz GBR. To može biti prednost ako se koristi za unapređenje kvalitete GBR, ali može otežavati proces automatskog ažuriranja. Kad god je moguće, podaci se moraju ispraviti u GBR i tada dostaviti u PSI registar.
- Obveza popunjavanja Intrastat deklaracija je potvrđena za poduzeće nakon što je provedena automatska identifikacija. Moguće je da se pojavi greška bilo kod poduzeća ili kod glavnog izvršitelja. Osim toga neka poduzeća nisu redoviti trgovci i mogu biti neznatno iznad praga jer kupuju robu za svoje potrebe. Ako je jasno da oni šalju praznu deklaraciju upitno je da li bi trebali biti uključeni u PSI registar.
- Neki PSI se protive izvještavanju i mora ih se uvjeravati u njihove zakonske obveze. Mora ih se uvjeriti da nemaju drugog izbora. Protivljenje ima za razlog to što izvještavanje za Intrastat predstavlja dodatan posao i odgovornost.
- PDV podaci možda nisu kvalitetni, što ima negativan utjecaj na opseg, kontrole i procjene podataka. Prema tome, preporuča se da se kontrolira kvaliteta ne samo Intrastat deklaracija, već također i stjecanja i isporuke deklarirane za fiskalne svrhe.
- Razlike između fiskalnih deklaracija i Intrastat deklaracija trebaju se pažljivo ispitati bez obzira da li se radi o iznosu za fiskalne svrhe ili o iznosu za Intrastat.

2.7 Korištenje PDV i VIES podataka

PDV podaci su osnovni za rad postojećeg sustava Intrastata, prvenstveno za određivanje obuhvata Intrastat podataka, ali također i za vrijednost procjene podataka i kontrolu kvalitete podataka. Statističke institucije imaju mogućnost zahtijevati od poreznih institucija VIES podatke. VIES informacije su posebno korisne za praćenje geografske distribucije isporuka unutar Unije na nivou trgovca i za prilagođavanje potencijalnih razlika u usporedbi s Intrastat podacima.

Suradnja statističkih institucija s poreznim je, prema tome, osnovna i treba biti utemeljena i izvršena na način da potpuno podržava rad Intrastata.

Informacije koje porezna institucija dostavlja statističkoj navedene su u (EC) 1982/2004, Članak 5. zajedno sa zahtjevom da se dostavljaju mjesečno.

Kad se smatra korisnim, ugovor o razini usluge uspostavlja se između statističkih i poreznih institucija. On detaljno objašnjava obveze obiju stranaka:

- odabrani porezni podaci dostavljaju se statističkoj instituciji
- periodičnost i dogovoreni rokovi za dostavu podataka
- format zapisa i ostale tehničke specifičnosti i protokoli razmjene podataka
- obveza statističke institucije da poštuje povjerljivost poreznih podataka
- mogućnost statističke institucije da daje povratnu informaciju o kvaliteti podataka poreznoj administraciji, ali istovremeno potpuno poštivanje pravila povjerljivosti za Intrastat podatke.

Najvažnije korištenje PDV podataka je za slijedeće svrhe:

- procjena robne razmjene unutar Unije ispod praga isključivanja i procjena ne-odgovora
- identifikacija novog poduzeća koje je obvezno dostavljati podatke za Intrastat i njegovo uključivanje u sustav Intrastata
- kontrola kvalitete podataka za Intrastat
- upravljanje postupkom opominjanja za novo uključene izvještajne jedinice.

Najvažnije korištenje VIES podataka je za slijedeće svrhe:

- kontrola kvalitete u vezi sa zemljom partnerom
- usklađivanje razlika
- triangularna trgovina
- identificiranje i analiza razlika u međusobnoj trgovini između dvije zemlje partnera.

2.7.1 Odnos između vrijednosnih podataka s Intrastat deklaracija i PDV podataka

U većini slučajeva ukupna vrijednost navedena na Intrastat deklaracijama za otpremu i primitke za pojedinog trgovca trebala bi biti usklađena s vrijednostima navedenim na obrascu za povrat PDV za EU isporuke i stjecanja za tog istog trgovca, ako su ispunjeni slijedeći uvjeti:

- podaci za oba izvora podataka odnose se na isto izvještajno razdoblje
- podaci su metodološki usporedivi (određene poslove treba isključiti iz usporedbe ili se trebaju drugačije obrađivati, a ostale metodološke aspekte treba imati na umu kao npr. trgovina preko trećih zemalja, tečajevi, itd.)
- pretpostavka je da je PDV ispravan (u praksi to nije uvijek slučaj i razmjena podataka između porezne uprave i statističke institucije može rezultirati također boljom kvalitetom PDV podataka).

Različiti kriteriji mogu biti korišteni prilikom identifikacije potencijalno neispravnih Intrastat deklaracija kao npr. prihvatljiva/neprihvatljiva relativna razlika između poreznih i Intrastat podataka s prednošću provjere najvažnijih trgovaca (prema veličini trgovine) itd.

Međutim, postoje brojni legitimni razlozi za razlike u podacima. Slijedeća tabela prikazuje slučajeve kada se podaci navedeni u Intrastat deklaracijama razlikuju od odgovarajućih podataka o povratu PDV zbog metodoloških razloga.

Podrijetlo razlike			Vrijednost u obrascu za PDV povrat (polje 8 ili 9)	Intrastat vrijednost	Odnos između Intrastata i PDV
Proizvodnja			prazno	Ukupna vrijednost robe poslano ili primljene nakon proizvodnje	Intrastat > PDV
Financijski leasing			Preostala bilanca na kraju ugovora ako je preuzeta opcija i obavio se prijenos vlasništva.	Ukupna vrijednost robe	Intrastat > PDV
Unajmljivanje na otplatu			Faktura	Ukupna vrijednost robe	Intrastat = PDV
Obročna otplata (bez isporuke robe)			Iznos obročne otplate	prazno	Intrastat < PDV
Isporuka robe nakon obročne otplate			Plaćanje zadnjeg obroka/vjerojatno prazno	Ukupna vrijednost robe	Intrastat > PDV
Izveštaji o odobrenju	Za isporuku	Vraćena roba (stjecanja)	Prazno polje 9	Ukupna vrijednost robe	Intrastat > PDV
Korekcija fakture			Vrijednost robe isključujući korekciju	Ukupna vrijednost robe uključujući korekciju	Intrastat < PDV
Izveštaji o odobrenju	Za stjecanje	Vraćena roba (isporuke)	Prazno polje 8	Ukupna vrijednost robe	Intrastat > PDV
Korekcija fakture			Ukupna vrijednost robe uključujući korekciju	Ukupna vrijednost robe uključujući korekciju	Intrastat = PDV
Triangularna trgovina za koju izvještava posrednik (tj. roba ne ulazi niti napušta zemlju posrednika)			Vrijednost robe	prazno	Intrastat < PDV
Poduzeće otprema robu u triangularnoj trgovini gdje posrednik nije zemlja članica EU (faktura iz zemlje koja nije članica EU) ali roba se kreće između dvije zemlje članice.			prazno	PDV neuračunat Vrijednost robe	Intrastat > PDV
Isporuke ili stjecanja robe uključujući cijenu za montažu i postavljanje (tj. roba je isporučena kao integralni dio isporuke usluga)			prazno	Samo vrijednost robe	Intrastat > PDV
Indirektni izvoz			prazno	Ukupna vrijednost robe	Intrastat > PDV
Prodaja na daljinu (tj. isporučitelj u jednoj zemlji članici isporučuje robu i odgovoran je za njezinu isporuku, bilo kojoj osobi u drugoj zemlji članici koja nije registrirana za PDV – uključujući isporuke javnim tijelima, dobrotvornim ustanovama i poduzećima premalim da budu registrirana za PDV ili s aktivnostima koje su u cijelosti oslobođene PDV, gdje prag prodaje na daljinu nije prekoračen)			prazno	PDV neuračunat Vrijednost robe	Intrastat > PDV

Podrijetlo razlike	Vrijednost u obrascu za PDV povrat (polje 8 ili 9)	Intrastat vrijednost	Odnos između Intrastata i PDV
Prodaja na daljinu (tj. isporučitelj u jednoj zemlji članici isporučuje robu i odgovoran je za njezinu isporuku, bilo kojoj osobi u drugoj zemlji članici koja nije registrirana za PDV – uključujući isporuke javnim tijelima, dobrotvornim ustanovama i poduzećima premalim da budu registrirana za PDV ili s aktivnostima koje su u cijelosti oslobođene PDV, gdje je prag prodaje na daljinu prekoračen)	Vrijednost robe	Ukupna vrijednost robe	PDV = Intrastat
Kupovine od bilo koje osobe u drugoj zemlji članici koja nije registrirana za PDV kada kupac preuzima isporuku (tj. isključuje „slobodnu prodaju“ i slučajeve kada kupac organizira transport).	prazno	Vrijednost primljene robe	Intrastat > PDV

U pogledu usklađenosti izvještajnog razdoblja Intrastata i PDV podataka osnovno pitanje je da izvještajno razdoblje za Intrastat trgovinu treba biti definirano prema vremenu isporuke robe dok je izvještajno razdoblje za PDV definirano prema vremenu izdavanja fakture. Usporedba mjesečnih Intrastat podataka s PDV podacima uvijek rezultira prihvatljivom razlikom između dvije vrijednosti, ali na razini ukupnih godišnjih podataka (za izvještajnu godinu) izvještajna razdoblja se načelno podudaraju.

Ovdje su popisani neki primjeri transakcija kada izvještajni datum za Intrastat nije jednak kao za PDV, na primjer:

- roba dolazi u porezno skladište, u tom slučaju izvještajno razdoblje za Intrastat je razdoblje kad je roba primljena u skladište, ali PDV razdoblje je kada roba napušta skladište radi domaće uporabe (za prodaju unutar skladišta prije fizičkog premještanja robe ne izdaje se dokument o stjecanju)
- roba je fakturirana unaprijed ili nakon mjeseca u kojem je fizički bila primljena ili isporučena.

U takvim slučajevima datum plaćanja PDV bit će datum fakture, ali izvještajno razdoblje za Intrastat će biti mjesec fizičke isporuke robe ili kalendarski mjesec datuma plaćanja PDV.

2.7.2 Sažetak povezanosti između PDV povrata, VIES i Intrastat deklaracija

Slijedeća tablica daje pregled različitih PDV procedura koje su povezane s različitim kategorijama prodaje i kako one utječu na Intrastat deklaracije i informacije koje se javljaju u European Sales Lists.

Roba osim transportnih sredstava, roba kao predmet posebnog poreza i roba u čiju je isporuku uključena montaža i instalacija	Zemlja članica odlaska			Zemlja članica namjene	
	VAT	VIES	Intra-stat	VAT	Intra-stat
Prodaja poduzećima registriranim za PDV					
Prodavatelj organizira transport	D	D	D	D	D
Kupac organizira transport	D	D	D	D	D
Prodaja privatnim osobama					
Prodavatelj organizira transport (prodaja na daljinu)					

	Zemlja članica odlaska	Zemlja članica namjene
Ispod praga prodaje na daljinu	N N D	N N
Iznad praga prodaje na daljinu	D N D	D* D*
Kupac organizira transport (smatra se kao interna isporuka u zemlji članici odlaska)	N N N	N N
Prodaja poduzećima s nultom stopom PDV i tijelima koja ne podliježu plaćanju poreza kao što je javna uprava		
Prodavatelj organizira transport (prodaja na daljinu)		
Kupac ispod PDV praga		
Prodavatelj ispod praga za prodaju na daljinu	N N N	N N
Prodavatelj iznad praga za prodaju na daljinu	D N D	D* D*
Kupac iznad PDV praga	D D D	D D
Kupac organizira transport		
Kupac ispod praga za prodaju na daljinu	N N N	N N
Kupac iznad praga za prodaju na daljinu	D D D	D D
Nova transportna sredstva		
Prodaja poduzećima registriranim za PDV	D D D	D D
Prodaja privatnim osobama	D N Aneks 1	N N
Prodaja poduzećima s nultom stopom PDV i tijelima koja ne podliježu plaćanju poreza kao što je javna uprava		
Ispod PDV praga	D D D	N N
Iznad PDV praga	D D D	D D
Roba kao predmet posebnog poreza		
Prodaja poduzećima registriranim za PDV	D D D	D D
Prodaja privatnim osobama		
Prodavatelj organizira transport (prodaja na daljinu)	D N D	D* D*
Prodavatelj organizira transport	N N N	N N
Prodaja poduzećima s nultom stopom PDV i tijelima koja ne podliježu plaćanju poreza kao što je javna uprava		
Prodavatelj organizira transport (prodaja na daljinu)	D D D	D D
Prodavatelj organizira transport	D D D	D D
Roba u čiju je isporuku uključena montaža i instalacija	D D D	D* D*

*Prodavač registriran za PDV u zemlji članici namjene, ili imenovani porezni predstavnik u zemlji članici namjene.

3 PODACI

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 9

Članak 9. (EC) 638/2004 utvrđuje koji se podaci prikupljaju u okviru sustava Intrastata. Statistika robne razmjene unutar Unije sadrži:

- Sustav Intrastata (prevladavajući izvor podataka)
- Carinske podatke, i
- Dodatne podatke za specijalna kretanja robe

Potrebno je napomenuti da zakonodavstvo utvrđuje samo skup podataka koji se treba prikupljati od PSI (sustav Intrastata). Za ostala dva dijela nisu definirani skupovi podataka koje treba prikupljati. Ipak **se preporuča** da se podaci definirani u članku 9. trebaju prikupljati općenito za a) do c) jer članak 12. (1) (b) (EC) 638/2004 zahtjeva dostavu detaljnih rezultata o svim dijelovima statistike robne razmjene unutar Unije. Jedino odstupanje može se odnositi na prikupljanje PSI identifikacijskog broja i šifre vrste posla kada se podaci dobivaju od carinske uprave. Ti dijelovi podataka možda nisu raspoloživi na carinskoj deklaraciji.

Sustav Intrastata definira obvezan i neobvezan set podataka. Što se tiče neobveznih podataka, neki su elementi podataka navedeni u zakonodavstvu. Međutim, to nije detaljan popis te zemlja članica može prikupljati i dodatne podatke za nacionalne svrhe, ako se zasnivaju na nacionalnim potrebama. Ipak, **preporuča se** da popis podataka koji se prikupljaju od PSI bude što je moguće kraći kako bi se ograničilo opterećenje izvještavanja poduzeća. Slijedeći podaci Intrastata su navedeni u zakonodavstvu:

Obvezni podaci	Neobvezni podaci
Identifikacijski broj PSI	Detaljna šifra proizvoda
Izvještajno razdoblje	Zemlja podrijetla (primitak)
Tok (primitak/otprema)	Regija
Šifra proizvoda (8 znamenki)	Uvjeti isporuke
Zemlja članica partner	Vrsta transporta
Vrijednost	Statistička procedura
Količina (iskazana u neto količini u kg i/ili jedinici mjere)	Neto količina za proizvode za koje je prikupljena jedinica mjere
Šifra vrste posla (prva znamenka)	Šifra vrste posla (druga znamenka)

3.1 Identifikacijski broj PSI

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 9 (1) (a): collection mandatory; Article 12 (1) (b): No Transmission to Eurostat

PSI koji vrše stjecanja i isporuke identificiraju se preko identifikacijskog broja poreza na dodanu vrijednost. Nažalost, ne postoji harmonizirani PDV identifikacijski broj u Europi, nego je to broj izdan kod nacionalne porezne administracije prema nacionalnom zakonodavstvu. Broj sadrži prefiks (prema dvoslovnoj šifri ISO 3166) koji omogućava identifikaciju pripadajuće zemlje članice. Da li je prefiks zahtjevan za Intrastat deklaracije ovisi o nacionalnim potrebama.

Pored PDV identifikacijskog broja, nacionalna tijela mogu zahtijevati dodatnu informaciju radi identifikacije deklaranta na Intrastat deklaraciji, kao što je puno ime i adresa PSI i svakog agenta /treće strane/ zaposlene kod PSI koji podnose Intrastat deklaraciju u njihovo ime. Adrese moraju odgovarati adresama navedenim u poreznom registru ili adresama osoba koje obavljaju trgovinsku aktivnost i može biti različita od službenih adresa.

PSI može podnijeti Intrastat deklaraciju odvojeno za svoje individualne podružnice. **Preporuča se** da takvo deklariranje bude ostvareno uz odobrenje nacionalnih tijela. Za takve slučajeve izdaje se

posebni Intrastat identifikacijski broj, koji, zajedno s PDV identifikacijskim brojem glavnog poduzeća, omogućava nedvosmislenu identifikaciju podružnice poduzeća. Identifikacijski broj podružnice treba se zasnivati npr. na brojevima lokalnih jedinica koji su već primjenjivani u poslovnom registru.

Trgovci koji su pretežno uključeni u proizvodne operacije unutar Unije, ne popunjavaju tzv. „dva polja“ za povrat PDV (ili je vrijednost njihove trgovine ispod praga isključivanja), pa te trgovce može biti teško identificirati. Premda je kontrola i praćenje tih trgovaca znatno kompliciranije preko podataka dostavljenih poreznoj upravi, **preporuča se** da PDV identifikacijski broj za te trgovce bude dostupan statističkom tijelu.

Identifikacijski broj trebao bi se izdavati kada se koriste dodatni izvori za specijalna kretanja robe (npr. mrežni operatori). **Preporuča se** da se ti identifikacijski brojevi povežu, ako je moguće, sa sustavom PDV identifikacijskih brojeva.

Nacionalna tijela dobivaju podatke o robnoj razmjeni unutar Unije preko carinskih deklaracija. **Preporuča se** da identifikacijski brojevi izdani za carinske deklarante (polja 2 i 8 JCD) koji dostavljaju podatke putem Intrastata i carine budu upareni s poslovnim statistikama.

3.2 Izvještajno razdoblje

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 6: Reference period
(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 3: Exceptions regarding VAT and Customs purposes; Article 25 (5) adjustments on the reference period

Zakonodavstvo definira različita izvještajna razdoblja za koja se trebaju osigurati mjesečni trgovinski tokovi:

- (1) Kalendarski mjesec u kojem se odvijaju otpreme ili primici. To je mjesec u kojem roba fizički dolazi ili napušta statistički teritorij zemlje članice koja daje izvještaj.
- (2) Kalendarski mjesec u kojem se ostvaruje PDV zaduženje.
- (3) Kalendarski mjesec tijekom kojeg je deklaracija prihvaćena u carini. To je važno zbog pojedinih carinskih poslova unutarnje proizvodnje gdje roba pripada statističkom ali ne i fiskalnom teritoriju Unije. Informacije pruža Carina.
- (4) Kalendarski mjesec tijekom kojeg se mijenja vlasništvo za plovila, zrakoplove i letjelice.
- (5) Kalendarski mjesec tijekom kojeg posljednja pošiljka kod sukcesivnih isporuka biva dostavljena ili primljena.

Trgovina pod točkama 3-5 i odgovarajuće izvještajno razdoblje dobro su definirani. Ipak, nužno je više pojašnjenja za određivanje izvještajnog razdoblja u skladu s PDV obvezama te fizičkim kretanjima robe.

Porez se može zaračunati tijekom kalendarskog mjeseca u kojem je roba isporučena ili 15-og dana slijedećeg mjeseca, ovisno o datumu kad je izdana faktura. Posljedica toga je da za neke trgovinske transakcije izvještajno razdoblje prema PDV obvezama može biti različito za jedan kalendarski mjesec od izvještajnog razdoblja određenog prema fizičkom kretanju robe.

Za robu za koju se izvještava o povratu PDV u tzv. „dva polja PDV“ **preporuča se** da izvještajno razdoblje za primitke i otpremu treba biti isti kalendarski mjesec za koji se izvještava kao i za stjecanje/isporku. Takva praksa ograničava izvještajno opterećenje PSI i omogućuje bolju usporedivost i kontrolu kvalitete.

- u tom kontekstu, izvještajno razdoblje je - prema šestoj PDV uputi 2006/112/EC Članak 68. – za stjecanja (primitke), kalendarski mjesec u kojem nastaje obveza plaćanja poreza u zemlji članici stjecanja
- za isporuke (otpreme) šesta PDV uputa 2006/112/EC ne definira slučaj u kojem nastaje porezno opterećenje. Zemlja članica se mora pobrinuti da su isporuke unutar Unije oslobođene PDV. Iako, točno vrijeme nastanka oslobođenja nije definirano primjenjive su općenito nacionalne upute. Stoga, radi osiguranja usporedivosti s fiskalnim podacima, **preporuča se** da izvještajno razdoblje za otpremu bude također

određeno kao kalendarski mjesec za koji su isti poslovi zabilježeni za fiskalne svrhe u tzv. 2 polja PDV (prema nacionalnim uputama), u svim slučajevima kada je kalendarski mjesec u kojem je ostvarena otprema blizu mjesecu bilježenom za fiskalne svrhe. Iako, ako je roba otpremljena u drugo vrijeme od vremena bilježenog za fiskalne svrhe (tj. više od jednog mjeseca), datum otpreme treba se koristiti kao izvještajno razdoblje.

Za ostalu robu za koju se ne izvještava za povrat PDV u tzv. 2 PDV polja, **preporuča se** da izvještajno razdoblje bude kalendarski mjesec tijekom kojeg su ostvarene otpreme i primitici.

Primjeri:

- rad pod ugovorom (oplemenjivanje)
- vraćena roba
- trgovina plinom i el. energijom
- morski proizvodi
- roba na konsignaciji (dobavljač ostaje vlasnik robe dok ju kupac ne proda drugom kupcu)
- isporuke unutar poduzeća radi skladištenja bez promjene vlasništva
- industrijska postrojenja: svaki primitak i otprema dijelova mora se izvijestiti
- sporazum o financijskom leasingu: izvještajno razdoblje treba biti kalendarski mjesec u kojem je roba isporučena. To je općenito na početku aranžmana.
- pretplata za periodiku: izvještajno razdoblje bi inače bio mjesec otpreme i primitka (isporuke robe). Ovo znači da pretplatnik želi izvještaj o primitku časopisa svaki mjesec. Međutim, radi ograničavanja opterećenja izvještavanja PSI, **preporuča se** da se otpremu/primitak bilježi na godišnjoj bazi počevši od početka pretplatničkog razdoblja.

3.3 Šifra proizvoda

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 9 (1) (d): definition and collection of CN codes

(EC) 1549/2006 Commission Regulation Combined Nomenclature: applicable CN codes

Jedna od ključnih potreba za sve primitke i otpremu unutar Unije je da su klasificirani prema šiframa proizvoda koje su navedene u Kombiniranoj nomenklaturi Europske Unije.

KN se revidira na godišnjoj bazi, a promjene se vrše ili na zahtjev trgovačke federacije, nacionalnih tijela ili institucija Unije ili pak zbog pravnih razloga. Nova verzija objavljuje se u listopadu kao Regulativa Komisije u zakonodavstvu serije the Official Journal of the European Communities (OJ) i svaka promjena stupa na snagu od 1. siječnja slijedeće godine.

Potpuna šifra proizvoda za određen proizvod može se raščlaniti na slijedeći način:

- prvih šest znamenki su identične sa Harmoniziranim opisom proizvoda i sustavom šifri (HS)
- osam znamenki Kombinirane nomenklature (KN) koje su daljnja razrada prema potrebama statistike robne razmjene, carinske tarife i ostalih politika Unije;
- mogućnost uspostavljanja daljnje razrade do 9-znamenkastog nivoa dostupno je u zemljama članicama koje žele prikupljati statističke podatke za nacionalne interese (Članak 9.2. (a) uredbe 638/2004)

Napomene za objašnjenja KN pripremljene su na ad-hoc bazi radi pomoći u klasificiranju proizvoda. One su komplementarne Napomenama za objašnjenje HS koje je izdala Svjetska carinska organizacija. Niti jedna od napomena za objašnjenja nema zakonsku obvezu. Aplikacija CN Search Tools također je dostupna u Eurostatu.

Osmeroznamenkasta šifra Kombinirane nomenklature je obvezna kada se podaci o robnoj razmjeni unutar Unije dostavljaju u Eurostat.

Šifre Kombinirane nomenklature svake godine se mijenjaju, brišu ili se formiraju nove. KN koja je na snazi za određenu godinu uvijek se primjenjuje za izvještajno razdoblje te godine. To znači, npr., da podaci koji se odnose na razdoblje „godina N“ moraju sadržavati šifre koje vrijede u „godini N“, čak i ako se dostavljaju u Eurostat slijedeće „N+1 godine“, kada više ne važe šifre iz „godine N“. Dakle,

kada se dostavljaju revidirani podaci, oni moraju sadržavati KN šifre koje su primjenjive u vrijeme kad se originalna transakcija dogodila.

U listopadu-studenom svake godine Eurostat distribuira publikaciju Ažuriranje šifri KN (Update of CN codes). **Preporuča se** da PSI budu pravovremeno obaviješteni o promjenama radi izvršavanja promjena u svojem sustavu.

Mnogo je područja u kojima postoje pojednostavljena koja dozvoljavaju operaterima da različite proizvode grupiraju zajedno unutar jedne ili više šifri proizvoda. Šifre iz Poglavlja 99 KN dopuštene su za prikupljanje i dostavu u Eurostat:

(6) Roba koja se isporučuje plovilima i zrakoplovima:

99302400; 99302700; 99309900

(7) Roba s odredištem za operatore offshore postrojenja lociranih u međunarodnim vodama (tj. izvan statističkog teritorija bilo koje zemlje)

99312400; 99312700; 99319900

(8) Transakcije male vrijednosti i robna razmjena ispod praga pojednostavljena (samo za domaće proizvode)

99500000

(9) Dijelovi za motorna vozila i zrakoplove*

999087zz; 999088zz (zz za nacionalne potrebe)

(10) Robna razmjena pod vojnom tajnom*

9999xx99 (xx je KN poglavlje); 9999xxxx (xxxx je HS4 šifra)

* **Preporuča se** da se ta šifra koristi samo u iznimnim slučajevima. Preferira se prava šifra KN.

3.4 Zemlja članica partner /zemlja podrijetla

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Annex: Definitions; Article 4: The statistical territory; Article 9 (1) (e): collection
(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 7: coding of the partner Member States
(EC) 1833/2006 Commission Regulation 'Geonomenclature': country codes
(EEC) 2913/92 Council Regulation 'Customs Code': Article 3 Customs territory

U okviru robne razmjene unutar Unije zemlja članica partner za otpremu je zemlja članica namjene, a za primitke zemlja članica pošiljatelj. Nadalje, za nacionalne potrebe, zemlje članice mogu prikupljati i podatak o zemlji podrijetla za primitak. Statistika robne razmjene Unije ne bilježi kada roba prolazi u slobodnom prometu (vidi poglavlje o provoznoj trgovini).

Zemlja pošiljatelja (u slučaju primitaka)

Zemlja pošiljatelja je zemlja iz koje je roba otpremljena u zemlju uvoza, bez ikakvih komercijalnih poslova i ostalih operacija koje bi promijenile pravni status robe u posrednoj zemlji. Ako, prije dolaska u zemlju članicu koja izvještava, roba uđe u treću zemlju članicu i bude subjekt poslova ili postupaka koji nisu svojstveni njezinom transportu, ta treća zemlja može se smatrati kao zemlja pošiljatelja.

Preporuča se da ako je zemlja članica pošiljatelja nepoznata, uzima se zemlja članica otpreme, a ako je i ona nepoznata, tada se uzima zemlja članica gdje je roba nabavljena.

Zemlja članica namjene (u slučaju otpreme)

Zemlja namjene je zemlja u koju zemlja članica koja izvještava otpremu robe, bez - najdalje što je poznato u trenutku otpreme - da je predmet bilo kakvog komercijalnog posla ili postupka kojim bi se mijenjao pravni status robe.

Ako je poznato u trenutku otpreme da je roba isporučena u zemlju članicu „A“ ali je najprije ušla u treću zemlju članicu „B“ gdje je bila predmetom komercijalnih poslova ili drugih postupaka kojima se mijenja njezin pravni status, tada je zemlja članica „B“ zemlja članica namjene, a zemlja članica „A“ ne mora izvještavati kao dio tih posla.

Zemlja podrijetla (opcionalno za primitke)

Zemlja podrijetla robe određena je pravilima o podrijetlu koja su utvrđena u svakoj zemlji. Općenito, pravila o podrijetlu sastoje se od dva osnovna kriterija:

- kriterij robe „u cijelosti proizvedene“ (dobivene) u određenoj zemlji, kada je samo ta zemlja uključena u funkciju podrijetla
- kriterij „bitne transformacije“ gdje su dvije ili više zemalja uključene u proizvodnju robe
- problem europskog podrijetla - zemlje članice će uputiti PSI kako odrediti zemlju članicu podrijetla (zasnovano na carinskim principima) i provjeriti pouzdanost prikupljenih informacija.

3.5 Vrijednost

*(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Annex: Definition of taxable amount and statistical value; Article 9 (1) (f): collection; Article 12 1: Transmission of statistical value only
(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 8: compilation and partly collection of the statistical value; Annex IV: Incoterms; Article 25 (4): estimation of the statistical value when not collected
Council Directive 2006/112/EC of 28 November 2006 on the common system of value added tax in particular Title VII — Taxable Amount*

Statistička vrijednost formirana je za svaku robnu transakciju koja se uključuje u statistiku robne razmjene unutar Unije, neovisno o tome da li je roba prodana ili ne, zamijenjena ili isporučena bez plaćanja. Vrijednost je određen iznos koji se mora platiti u slučaju prodaje ili kupnje cjelokupne robe u vrijeme i na mjestu kad je prešla granicu zemlje članice koja izvještava. Ta vrijednost ne uključuje PDV ni ostale poreze (npr. poseban porez).

Za otpremu, obračunava se FOB vrijednost (franko brod) što znači da vrijednost robe koja napušta teritorij zemlje članice izvještava otpremu. Dodatni troškovi (npr. vozarina, osiguranje) nastali od mjesta isporuke u zemlji članici do luke, zrakoplovne luke ili drugog graničnog prijelaza na svojoj nacionalnoj granici, će se uzeti u obzir. Npr. ako proizvođač isporučuje robu iz svoje zemlje članice u drugu, svi troškovi vezani uz kretanje od proizvođača do luke otpreme na teritoriju zemlje članice biti će uključeni.

Za primitke, obračunava se CIF vrijednost (troškovi, osiguranje, vozarina). To znači da vrijednost robe koja ulazi na teritorij zemlje članice izvještava primitak. Dodatni troškovi (npr. vozarina, osiguranje) nastali od mjesta isporuke u zemlji članici do državne granice zemlje članice koja izvještava primitak uključuju se u vrijednost. Npr. u vrijednost primitka od proizvođača u drugoj zemlji članici treba uključiti sve troškove nastale prilikom kretanja izvan teritorija zemlje članice koja izvještava primitak.

Zemlje članice trebaju preračunati statističku vrijednost prema rezultatima prikupljanja statistike robne razmjene unutar Unije. U načelu, EU zakonodavstvo omogućava dvije opcije za tu namjenu na nivou prikupljanja podataka:

- 1) Kada se statistička vrijednost prikuplja od dijela trgovačkog poduzeća: zemlja članica određuje „prag statističke vrijednosti“ kao izuzeće za pružanje podataka statističke vrijednosti za najmanje trgovce (koji čine 30% robne razmjene zemalja članica). Trgovci čija je trgovina iznad praga moraju izvještavati statističku vrijednost pored ostalih podataka koje već dostavljaju (uključena je i oporeziva vrijednost robe). Za ostale trgovce, statistička vrijednost se procjenjuje na osnovi njihove oporezive ili fakturirane vrijednosti i faktora korekcije koji određuje nacionalna administracija. **Preporuča se** da faktor korekcije koji određuje nacionalna administracija za usklađivanje CIF i FOB bude zasnovan na usporedbi trgovinskih tokova od trgovaca upravo iznad «praga statističke vrijednosti» s onom ispod praga. Nadalje, **preporuča se** da nacionalne statističke institucije pripreme vodič za trgovce iznad „praga statističke vrijednosti“ s ciljem da osigura

da budu u mogućnosti uskladiti raspoložive „podatke o vrijednosti“ (zasnovane obično na fakturnom ili oporezivom iznosu) na isti način kao što prenose vrijednost svoje trgovine kao CIF za primitak i FOB za otpremu

- 2) Ako se statistička vrijednost ne prikuplja: Faktor korekcije koristi se za usklađivanje fakturirane ili oporezive vrijednosti. **Preporuča se** da faktor korekcije koji određuju nacionalna tijela za CIF tip i FOB usklađivanje bude zasnovan na podacima o uvjetima isporuke i vrsti prijevoza za robnu razmjenu unutar Unije. Druga moguća metoda za određivanje faktora korekcije moglo bi biti provođenje malog istraživanja u pravilnim razmacima radi prikupljanja podataka o komercijalnim uvjetima koji se koriste pri trgovinskom poslu unutar Unije i podijeliti svoje dodatne troškove koje predstavlja.

Bez obzira da li se statistička vrijednost traži od dijela trgovačkog poduzeća, zemlje članice moraju prikupljati slijedeće vrijednosti od svih PSI:

- oporezivi iznos koji predstavlja vrijednost određenu za porezne svrhe u skladu s direktivom 2006/112/EC članak 83. za trgovinu koja se također deklarira za PDV u tzv. dva polja
- trgovina koja se ne deklarira za PDV u tzv. dva polja:
- Fakturirani iznos u slučaju prodaje ili kupnje robe kada faktura ne odražava stvarno stanje, npr. prijenos unutar poduzeća. Deklarirana vrijednost bi se trebala procijeniti na vrijednost koja bi bila realizirana u slučaju prodaje ili kupnje pod uobičajenim tržišnim uvjetima.
- Vrijednost koja bi trebala biti fakturirana u slučaju bilo koje prodaje ili kupnje (npr. troškovi proizvodnje, pozitivna vrijednost otpadaka, vraćena roba, kredit ili troškovi montaže robe fakturirani s troškovima same robe). Potrebno je napraviti kvalificiranu procjenu vrijednosti prodaje ili kupnje te **se preporuča** da procjena slijedi iste principe koji se primjenjuju kod određivanja carinske vrijednosti prema članku 29. (et seq) Council Regulation (EEC) No. 2913/92 koju je utvrdio Community Customs Code.

Određivanje vrijednosti specifičnih trgovinskih poslova:

- **roba koja se isporučuje besplatno:** vrijednost mora biti deklarirana (može biti procijenjena) iako je isporuka besplatna i ne ispostavlja se faktura, roba ima vrijednost koja mora biti deklarirana.
- **isporuka i montaža robe** (isporuka robe i usluga): vrijednost koja se deklarira za statistiku robne razmjene unutar Unije pokriva samo vrijednost robe. Može biti potrebno procijeniti vrijednost robe razmjerno ugovoru u kojem se ne razlikuje vrijednost robe i njezina montaža u ukupnoj vrijednosti ugovora.
- **električna energija i plin:** procjena vrijednosti je dozvoljena (npr. na temelju povijesnih podataka, informacija od trgovaca, burze, cijene robe uz promptnu isporuku ili malih istraživanja od statistike cijena).
- **otpad:** kad god je moguće, vrijednost otpada treba odražavati samo vrijednost robe. Usluge koje se odnose na odlaganje otpada trebaju biti isključene. Zbog toga, mora biti nužno procijeniti preostalu vrijednost za dijelove robe. Ako dijelovi robe nemaju preostalu vrijednost (ili čak negativnu vrijednost) vrijednost treba biti usklađena blizu nule, zato što su dozvoljene samo pozitivne vrijednosti.
- **oplemenjivanje:** ukupna vrijednost robe u njezinom neprerađenom stanju mora biti izvještana za transakcije uključujući robu koja se šalje na oplemenjivanje. To se može zasnivati na kvalificiranoj procjeni u slučaju kada faktura ne sadrži taj iznos. Prema transakcijama koje prate oplemenjivanje mora se izvijestiti ukupna vrijednost oplemenjene robe. To može biti vrijednost koja je najprije izvještana za neobrađenu robu plus troškovi obrade. Početna vrijednost može se bazirati na kvalificiranoj procjeni.
- **softver:** ako se gotovi softver isporučuje zajedno s hardverom, ukupna vrijednost robe (hardver + podrška/softver/softver licence) mora biti izvještana. Ako je softver razvijen posebno za naručitelja, to se treba isključiti.

- **transakcije male vrijednosti:** transakcije u istom izvještajnom razdoblju s vrijednošću ispod 200 eura mogu se zajedno zbrojiti i deklarirati pod šifrom KN 99500000. Ukupna deklarirana vrijednost može stoga premašiti 200 eura.
- **vraćena roba:** prikazuje se vrijednost vraćene robe ili zamjenska vrijednost. Ako je vraćena roba slomljena ili manjkava, vrijednost koja se prikazuje treba biti vrijednost originalne kupnje ili prodaje robe.
- **carinske deklaracije:** vrijednost statistike robne razmjene unutar Unije koja se izvještava preko Carine (vidi poglavlje 2.4.2.) mora biti vrijednost deklarirana u carinskoj deklaraciji na polju 46 (statistička vrijednost).

Statistička vrijednost mora biti prikazana u slijedećim valutnim jedinicama bez decimala:

- u eurima za zemlje članice euro zone
- u nacionalnim novčanim jedinicama za ostale.

Vrijednosti prikupljene u ostalim valutama (npr. fakturirane valute robe) moraju se preračunati primjenom službene tečajne liste primjenjive za određivanje oporezivog iznosa za porezne svrhe ili službene tečajne liste u vrijeme zaključivanja deklaracije, ili liste primjenjive za izračun vrijednosti.

U skladu s fiskalnim pravilima pretvaranje strane valute u nacionalnu mora se odvijati prema tečajnoj listi koja je važila na dan kada se dogodilo stjecanje. Prema tome, konverzija se mora izvršiti na datum fakture ili 15. u mjesecu koji slijedi nakon mjeseca isporuke, ovisno o kretanju robe.

3.6 Količina

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Annex: Definition of the net mass and supplementary units; Article 9 (1) (g): collection
(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 9: net mass in kilograms; supplementary units according to CN; Annex II: exemptions of net mass
(EC) 1915/2005 amending Regulation with regard to the simplification of the recording of the quantity
(EC) 1810/2004 Commission Regulation Combined Nomenclature: application of supplementary units

Količinske jedinice pripadaju fizičkim karakteristikama robe te su u nekim slučajevima mnogo pouzdaniji pokazatelj od vrijednosti. Korištenje količinskih jedinica rezultira većom usporedivošću podataka, zato što su razlike između zemalja članica manje izražene nego kod vrijednosnih pokazatelja. Količine se često koriste kod provjere vjerodostojnosti vrijednosnih podataka. Nadalje, količinske jedinice su potrebne kod izračunavanja indeksa i kod statistike transporta.

Podaci o količinama prikupljaju se za statistiku unutar Unije na dva načina:

- Neto količina, što znači stvarna težina robe bez sve ambalaže. Neto količina prati se u kilogramima i treba se prikazivati u cijelim kilogramima, bez decimala. U svakom slučaju, neto količina koja se dostavlja u Eurostat treba biti sažeta u kvintale (100 kg) također bez decimala.
- Jedinica mjere, što znači količina u jedinici mjere različita od neto količine (npr. metri, terajoul, itd.) iskazana u jedinici određenoj u Kombiniranoj nomenklaturi. Deklarant mora navesti jedinicu mjere što je preciznije moguće, također kao cijelu jedinicu bez decimala, ako je propisano prema Kombiniranoj nomenklaturi (oko 2700 tarifnih oznaka Kombinirane nomenklature zahtijeva jedinicu mjere). Agregiranje nije obvezno prilikom dostave u Eurostat.

Preporuča se da se primijene slijedeća pravila (da se izbjegnu decimale i da se kilogrami agregiraju u kvintale):

- Ako je preostali broj iza zadnje znamenke manji od 5, smanjuje se zadnja znamenka (tj. zaokružuje se naniže).
- Ako je preostali broj 5 ili više, povećava se zadnja znamenka za 1 (tj. zaokružuje se naviše).

Prikupljanje podataka o količini nije uvijek potrebno. Postoje slijedeće iznimke:

- U zemljama članicama koje primjenjuju prag pojednostavljenja, PSI može biti oslobođen davanja informacije o količini (neto količina ili jedinica mjere) ako pripada skupini koja ima povlasticu pojednostavljenog izvještavanja
- PSI koji bilježi zasebne transakcije male vrijednosti (manje od 200 eura), ne mora izvještavati o količini (neto količina ili jedinica mjere).
- Novi amandmani odredbe (EC br. 1915/2005) dopuštaju državnim statističkim tijelima da oslobode PSI izvještavanja o podacima za neto količinu za oko 2800 šifri proizvoda iz 2006. nadalje. Međutim, oni mogu izabrati mogućnost da izvještavaju o neto količini za sve te proizvode. Cilj odredbe je olakšati opterećenje izvještavanja za PSI. Prema tome, **preporuča se** da se izvrši procjena neto količine za svaki proizvod za koji se podatak više ne prikuplja ali je potreban za nacionalne svrhe. Što se tiče dostave podataka, **preporuča se** da zemlje članice dostavljaju sve prikupljene i procijenjene podatke na nacionalnom nivou o neto količini, a ne samo obvezne podatke prema izmijenjenoj odredbi.

3.7 Vrsta posla

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Annex: Definition; Article 9 (1) (h): collection

EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 10: collection of codes; Annex III: Codes and definitions

Dvoznamenkasti šifarski sustav koristi se za razlikovanje vrsta posla. Šifre se koriste za određivanje karakteristika posla (kupnja/prodaja, ugovorni poslovi, itd.) koje su potrebne pri razlikovanju jedne transakcije od druge bilo za platnu bilancu i nacionalne račune ili za identifikaciju onih koje se isključuju iz statistike robne razmjene Unije, ali se bilježe odvojeno za nacionalne potrebe (npr. popravak).

Vrsta posla se izvještava prema šiframa specificiranim u popisu Annex III Regulation (EC) No 1982/2004. Prikupljanje jednoznamenkastih šifri u članku A je obvezno. No, država članica također može zahtijevati od PSI dvoznamenkastu šifru koja se sastoji od kombinacije šifara u članku A i njegovih pododjeljaka u članku B.

Šifra posla 1:

Svi poslovi uključujući sadašnji, predviđeni ili zahtijevani budući prijenos vlasništva prema nadoknadi (financijskoj ili ostaloj). „Prijenos vlasništva“ znači prijenos vlasništva između PSI iz zemlje članice koja izvještava i trgovca iz druge zemlje članice.

Ova vrsta posla uključuje najveći dio primitka i otpreme robe (obično više od 90% trgovine obuhvaćeno je pod šifrom 1). Obuhvaćene su slijedeće vrste posla:

- konačna kupnja/prodaja
- primitak i otprema u svrhu prodaje (npr. otprema u skladišta i distribucijske centre u drugoj zemlji članici)
- financijski leasing i kupnja na otplatu
- konsignacijska prodaja, uz odobrenje ili za probu
- barter (plaćanje u naravi)
- isporuke robe između podružnica u različitim zemljama članicama („prijenos unutar kompanije“)
- otplata i operativni leasing koji je predviđen u trajanju dužem od dvije godine. Ove transakcije mogu se također bilježiti pod šifrom 9, ovisno od nacionalne prakse za platnu bilancu.

Predviđen budući prijenos vlasništva znači da trgovac namjerava promijeniti vlasništvo robe u trenutku primitka/optreme, neovisno o tome da li se transakcija zapravo događa. Ako se naknadni prijenos vlasništva ne održi, ispravak (koristeći šifru 9) početne deklaracije će biti zatražen samo ako je to od statističkog značaja (ako se roba vraća, koristi se šifra posla 2).

Kada se roba kreće između dvije zemlje članice, ali prijenos vlasništva se ne odnosi na stranku u zemlji članici koja izvještava, tj. promjena vlasništva se odvija između stranaka u druge dvije zemlje (to se može dogoditi npr. kada porezni zastupnik izvještava za Intrastat u slučaju Roterdamskog efekta) **preporuča se** da se transakcija prati koristeći šifru 9 umjesto šifre 1.

Šifra posla 2:

Vraćena roba i zamjenske isporuke moraju biti izvještavane za Intrastat. Izvještajni mjesec je mjesec u kojem se ostvario povrat ili zamjena. Šifra vrsta posla 2 se koristi kada je prvobitno kretanje robe praćeno šifrom 1, te se mora navesti vrijednost vraćene robe ili zamjenska vrijednost. Povrat robe i zamjenske isporuke izvještavaju se u smjeru u kojem je roba poslana, tj. roba primljena kao primitak i roba poslana kao otprema:

- PSI, koji vraća robu, mora izvijestiti povrat kao otpremu. Ako PSI prima zamjensku pošiljku, to mora izvijestiti kao primitak.
- PSI koji prima vraćenu robu mora izvijestiti povrat kao primitak. Ako PSI šalje zamjensku isporuku, to mora biti prijavljeno kao otprema.

Povrat robe čija je prvobitna transakcija bila prijavljena sa šiframa posla 3, 7, 8 i 9 mora biti deklariran ponovno s istom šifrom posla (tj. 3, 4, 5, 7, 8 i 9). Ipak, ako je roba bila u zemlji članici na doradi manje od 24 mjeseca i nije bila prijavljena za PDV, prvobitna transakcija može biti isključena iz statistike (ako je moguće identificirati tu transakciju).

U prosjeku manje od 0,5% trgovine po vrijednosti prijavljuje se pod šifrom 2.

Šifra posla 3:

Besplatne transakcije (tj. bez financijske ili druge naknade) uključujući prijenos vlasništva trebale bi se pratiti pod šifrom 3. Te transakcije često uključuju humanitarne pošiljke vladinih i nevladinih udruženja i pojedinaca. Iako je roba besplatna i ne ispostavlja se faktura, vrijednost mora biti deklarirana (procijenjena).

U prosjeku manje od 0,5% trgovine po vrijednosti prijavljuje se pod tom šifrom.

Šifre posla 4 i 5:

Roba koja pripada Uniji otpremljena i primljena radi preradbe ili popravka mora biti praćena pod šifrom posla 4. Roba otpremljena ili primljena nakon preradbe ili popravka mora biti praćena pod šifrom 5.

Roba koja ne pripada Uniji koja ulazi u EU u određenu zemlju članicu bez puštanja u slobodan promet, te se premješta u drugu zemlju članicu radi unutarnje proizvodnje pod carinskim nadzorom, treba se također pratiti za statistiku robne razmjene unutar Unije (zasnovanu na carinskim dokumentima). Te transakcije trebaju se također pratiti uz vrstu posla 4 ili 5.

Slijedeća dva uvjeta treba uzeti u obzir kod korištenja šifri posla 4 i 5:

- nema prijenosa vlasništva (niti sada niti kasnije). Ako se dogodi prijenos vlasništva, tada se koristi šifra 1
- uvijek mora postojati unutarnje kretanje robe koje slijedi kasnije vanjsko kretanje robe u zemlji članici i obrnuto. Drugim riječima, roba koja se šalje za preradbu ili popravak mora biti vraćena u zemlju otpreme nakon preradbe ili popravka. Međutim, roba ne mora nužno biti vraćena prvobitnom Intrastat deklarantu već može biti vraćena drugom trgovcu u istoj zemlji članici.

Uzorak robe otpremljen je iz zemlje članice A u zemlju članicu B radi oplemenjivanja pod ugovorom:

- ako trgovac koji otprema robu u zemlju članicu A deklarira robu za PDV kao dostavu unutar Unije, a obrađivač u zemlji članici B izvještava kao stjecanje unutar Unije,

- prijenos vlasništva je pretpostavljen i obojica u zemlji članici A i zemlji članici B moraju koristiti šifru 1.
- ako trgovac otprema robu iz zemlje članice A zadržavajući vlasništvo nad robom i ponovno je uvozi nakon što je bila na oplemenjivanju u prvobitnoj zemlji otpreme (bez obzira da li kod prvobitnog otpremnika ili ne) koriste se šifre posla 4 ili 5.
 - ako obrađivač u zemlji članici B kupi robu radi oplemenjivanja za svoj vlastiti račun, redovita kupoprodajna transakcija treba biti deklarirana šifrom 1.
 - ako je oplemenjena roba prodana i prosljeđena iz zemlje članice B u treću zemlju članicu C (tj. ne zemlju članicu A), obrađivač u zemlji članici B deklarira kretanje robe šiframa posla 4 i 5 (tj. unutarnja i vanjska proizvodnja). Prvobitna otprema robe na oplemenjivanje iz zemlje članice A i primitak oplemenjene robe u zemlju članicu C treba se deklarirati šifrom posla 1. Kao alternativa, ova se transakcija može pratiti također i šifrom 9 ovisno o nacionalnoj praksi za platnu bilancu.
 - ako oplemenjena roba ostane u zemlji članici B gdje je oplemenjena i prodana, otpremnik u zemlji članici A i obrađivač u zemlji članici B moraju deklarirati sa šifrom posla 1.

Specijalni primjeri:

- plovila i zrakoplovi koji se šalju na oplemenjivanje bez promjene vlasništva i ostaju registrirani u registru iste zemlje članice trebaju se izvještavati sa šifrom posla 4 kada se šalju na oplemenjivanje, i šifrom posla 5 nakon oplemenjivanja neovisno o tome gdje je plovilo ili zrakoplov poslan na oplemenjivanje ili gdje je vraćen nakon što je oplemenjivanje dovršeno. Na primjer, kruzer registriran u Italiji plovi do francuske luke radi ukrcaja putnika za slijedeće krstarenje. Vlasnik plovila u Italiji izvještava sa šiframa posla 4 i 5.
(Iz toga proizlazi da za plovila i zrakoplove koji su vraćeni radi oplemenjivanja u zemlju članicu u kojoj su registrirani ne treba izvještavati.)
- Proizvodnja tableta počinje u zemlji članici A i one se šalju na oplemenjivanje u zemlju članicu B. Nakon toga tablete putuju preko zemalja članica C, D i E gdje se vrši daljnje oplemenjivanje, sve dok se gotove tablete ne vraćaju u zemlju članicu A. **Preporuča se** da zemlja članica A koristi šifru posla 4 kad se roba otprema na oplemenjivanje i šifru posla 5 kad se roba konačno vraća u zemlju članicu A nakon oplemenjivanja u ostale četiri zemlje članice. Zemlje članice trebaju to potvrditi s platnom bilancom prije nego prihvate proceduru. Poduzeće u zemlji članici A treba biti sigurno da će se roba vratiti u prvobitnu zemlju članicu otpreme, inače se trebaju koristiti šifre posla 1 ili 9, ovisno o zahtjevima zemlje članice.

Principi procjene u transakcijama koje se odnose na oplemenjivanje opisani su u poglavljima „Vrijednost“ i „Popravak i oplemenjivanje“.

Popravak se ne bi trebao pratiti pod šiframa 4 i 5 (čak niti na nivou dvije znamenke).

Oplemenjivanje pod ugovorom (šifre posla 4 i 5) čini, u prosjeku, oko 5% vrijednosti ukupne robne razmjene.

Šifra posla 6:

Ova šifra posla predviđena je za određene poslove za nacionalne svrhe i ne bi trebala biti uključena u podatke koji se dostavljaju u Eurostat za statistiku robne razmjene unutar Unije. Primjeri za poslove koje se bilježe pod ovom šifrom su transakcije koje ne uključuju promjenu vlasništva, npr. popravak, zakup, kredit, operativni leasing i ostale privremene transakcije koje traju manje od dvije godine, osim oplemenjivanja pod ugovorom.

Šifra posla 7:

Aktivnosti u okviru zajedničkih međuvladinih proizvodnih programa (npr. Airbus, brzi vlak) mogu uključivati vrlo složene dogovore o proizvodnji između zemalja članica. Stoga se koristi šifra posla 7.

Zajednički proizvodni program je program u kojem ugovorne strane iz različitih zemalja udružuju snage radi izvršenja značajnog projekta.

Primjer: postolje brzog vlaka je proizvedeno u zemlji članici A i nakon toga se šalje u zemlju članicu B gdje će mu se postaviti nadgradnja. Nakon toga se šalje u zemlju članicu C radi ugradnje klima uređaja. Ta kretanja robe trebaju se deklarirati u svakom slučaju sa šifrom posla 7.

Preporuča se da se nacionalna tijela zemalja članica uključenih u međuvladine proizvodne programe usuglase na koje će se projekte primjenjivati šifra posla 7 te sve uključene izvještajne jedinice treba savjetovati prema tome.

Šifra posla 8:

Ova šifra posla može se koristiti za transakcije koje uključuju opskrbu građevinskim materijalom i tehničkom opremom u okviru ugovora o investicijskim radovima za koji se ne zahtjeva zasebne fakture za robu već se izdaje faktura za cjelokupni ugovor. Drugim riječima, ugovor obuhvaća kombinirano kretanje robe i usluga. Vrijednost koja će se deklarirati za statistiku robne razmjene unutar Unije treba samo obuhvatiti vrijednost robe (procjene mogu biti neophodne radi razdiobe različitih vrijednosti robe i usluga u ukupnom iznosu u ugovoru). Ako se roba fakturira odvojeno, transakcija se mora prikazati pod šifrom 1.

Šifra posla 9:

Ostale šifre posla drugdje neuključene trebale bi se pratiti šifrom 9. To se odnosi na kretanja robe kod koje nema sadašnjeg, predviđenog ili budućeg prijenosa vlasništva i gdje se posla ne mogu klasificirati pod nekom drugom šifrom posla.

Slijedeće transakcije trebaju se deklarirati sa šifrom posla 9:

- prijenos robe - bez prijenosa vlasništva - u drugu zemlju članicu iz isključivo logističkih razloga sa ciljem vraćanja s vremenom u zemlju članicu otpreme (tj. kretanje zaliha robe).

Kretanje robe koje će se deklarirati u zemlji članici koja izvještava (npr. porezni zastupnik) ali gdje prijenos vlasništva ne uključuje niti jednu stranku u zemlji članici koja izvještava (npr. Roterdamski efekt gdje se roba pušta u slobodan promet u zemlji članici A koja izvještava, a naknadno otprema u drugu zemlju članicu B. Prijenos vlasništva odvija se između zemlje nečlanice i zemlje članice B).

3.8 Regije

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Annex: Definition; Article 9 (2) (c): collection optional

Države članice mogu prikupljati „regije podrijetla“ za otpremu i „regije namjene“ za primitak.

Preporuča se da je regija podrijetla ona regija u zemlji gdje:

- je roba proizvedena ili sagrađena, montirana, obrađena, popravljena ili čuvana ili u nedostatku navedenoga,
- je roba otpremljena ili u nedostatku navedenoga,
- se odvijao trgovinski postupak.

Preporuča se da regija namjene ona regija u zemlji gdje:

- je roba upotrijebljena, sagrađena, montirana, obrađena ili u nedostatku navedenoga,
- je roba stečena ili u nedostatku navedenoga,
- se odvijao trgovinski postupak.

Preporuča se da se regije definiraju prema NUTS nomenklaturi (službena regionalna razrada za sve zemlje EU).

3.9 Uvjeti isporuke

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Annex: Definition; Article 9 (2) (d): collection optional

(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 11: reference to Annex IV; Annex IV: Incoterms

Uvjeti isporuke definirani su kao odredbe kupoprodajnog ugovora koje utvrđuju obveze prodavatelja i kupca sukladno međunarodnim pravilima za tumačenje trgovačkih naziva Međunarodne trgovinske komore. Incoterms su standardne trgovinske definicije koje se najčešće koriste u međunarodnim kupoprodajnim ugovorima. Najčešće korištene incoterms definicije su EXW (franko tvornica), FOB (franko brod), CIF (cijena s osiguranjem i vozarinom) i CPT (vozarina plaćena do).

Prikupljanje podataka o uvjetima isporuke od izvještajnih jedinica nije obvezatno u zemljama članicama, ali informacije mogu pomoći pri izračunavanju CIF i FOB za usklađenje statističke vrijednosti. Nadalje, neke zemlje članice, prikupljaju podatke u drugom polju uvjeta isporuke koji ukazuju na mjesto (npr. imenovana luka otpreme, imenovana luka odredišta).

3.10 Vrsta transporta

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Annex: Definition; Article 9 (2) (e): collection optional

(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 12: reference to Annex V; Annex V: list of codes

Za zemlje članice nije obvezno prikupljanje podataka prema vrsti transporta. Šifre aktivnih vrsta transporta kojim se očekuje da roba napušta ili pristizuje u statistički teritorij zemlje članice koja izvještava su slijedeći (navedeni u Annex V u (EC 1982/2004):

Šifra	Naziv
1	pomorski promet
2	željeznički promet
3	cestovni promet
4	zračni promet
5	poštanske pošiljke
7	fiksne prometne instalacije
8	promet unutarnjim vodama
9	vlastiti pogon

Poštanske pošiljke: **preporuča se** da se ta šifra primjenjuje u slučajevima kad se roba dostavlja putem poštanskog servisa, a čak i u slučajevima kad je poznata vrsta transporta (vlak, brod, motorno vozilo ili zrakoplov). Međutim, država članica može odrediti količinski prag (npr. 1000 kg) iznad kojeg će se bilježiti vrsta prometa umjesto poštanske pošiljke. **Preporuča se** da se u tu kategoriju uključi i privatni poštanski servis. Šifru je uvela carina u vrijeme dok su poštanski servis obavljale isključivo državne ustanove.

Vlastiti pogon: **preporuča se** da se ta šifra primjenjuje za prijevozna sredstva (pretežno zrakoplovi i brodovi) koji su sami za sebe predmet trgovinske transakcije i prelaze granicu na svoj vlastiti pogon. U slučajevima kada se ta transportna sredstva prevoze nekim drugim prijevoznim sredstvom (kamionima, plovilima, vagonima) šifra se ne primjenjuje. Šifra za vlastiti pogon može se također primijeniti u trgovini živih životinja (npr. krava) kada one prelaze granicu pješke.

3.11 Statistički postupci

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Annex: Definition; Article 9 (2) (f): collection optional

Države članice mogu prikupljati informacije o različitim karakteristikama koje se mogu koristiti u razlikovanju vrsta primitka/otpreme za statističke svrhe. Međutim, zakonodavstvo Unije ne zahtijeva

ovu informaciju i prema tome instrukcije na nacionalnom nivou su neophodne za prikupljanje podataka od poduzeća o statističkim postupcima.

Pomoću šifara statističkih postupaka moguće je identificirati npr:

- trgovinu u „kvazi provožu“: trgovinu koja je puštena u slobodan promet u zemlji članici koja izvještava ali je dalje otpremljena u drugu zemlju članicu (ili obrnuto kod primitka). Vidi poglavlje 5.3 Roterdamski efekt.
- privremeno premještanje robe
- elektronska trgovina
- ulov ribe pomorskim plovilima
- trgovina preko trećih zemalja
- trgovina o kojoj se izvještava također kao o stjecanjima i isporukama prema odredbama o PDV.

4 SPECIJALNE ROBE I KRETANJA ROBE

(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 14

Specijalna kretanja definirana su kao isporuke robe čije osobine su značajne za interpretaciju informacija i koje zbog svoje naravi traže posebne metodološke odredbe. Karakteristike mogu biti povezane sa samim isporukama, s vrstom robe, s poslovima koji dovode do posla ili s trgovcima robom. One su neophodne jer opće odredbe statistike robne razmjene unutar Unije ne mogu točno naznačiti da li i na koji način će transakcije biti obuhvaćene. Pojedine odredbe mogu se odnositi na:

- Dodatne izvore podataka
- Obuhvat (da li, kako i što treba biti uključeno)
- Pojednostavljanje za PSI (obveza prikupljanja podataka ne mora opravdati rezultat)
- Prijenos smanjene grupe podataka
- Odstupanje od općih odredbi o izvještajnom razdoblju, procjeni, zemlji partneru zbog metodoloških problema.

Općenito, različite odredbe za skupljanje nacionalnih izračuna su moguće ako se podaci prenose u Eurostat prema konceptu Unije. Nadalje, neke odredbe nisu obvezne za zemlje članice i omogućuju nacionalno prilagođen pristup.

4.1 Industrijsko postrojenje

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Article 15

Zemlje članice mogu primijeniti posebnu pojednostavljenu odredbu o primicima i otpremama industrijskih postrojenja. Trgovac udružen direktno u izgradnju potpunog industrijskog postrojenja može tražiti nacionalna tijela za pojednostavljenje statističkog postupka gdje je omogućeno da pojedinačni proizvodi koji pripadaju u isto poglavlje Kombinirane nomenklature budu konsolidirani u sastavne dijelove. To je utvrđeno u članku 15. Intrastat regulative Komisije (EC) 1982/2004.

Cilj ovog pojednostavljenja je smanjenje opterećenja za uključena poduzeća jer ono ne zahtijeva da svi proizvodi koji čine industrijsko postrojenje budu klasificirani zasebno. Ako je korištenje pojednostavljenog deklariranja kao što je navedeno u članku 15 dozvoljeno, poduzeća mogu deklarirati svoju trgovinu za svaku sastavnu komponentu koristeći jednu šifru proizvoda iz poglavlja 98, umjesto da koriste više različitih šifri proizvoda iz različitih podnaslova poglavlja KN.

U svrhu ovog članka

- Sastavna komponenta se isporučuje za industrijsko postrojenje koje je sastavljeno od proizvoda koji svi pripadaju istom poglavlju KN
- Industrijsko postrojenje je kombinacija strojeva, mehanizacije, uređaja, aparata, opreme, instrumenata i materijala koji sastavljeni zajedno čine cjelinu proizvoda velikih dimenzija (npr. rafinerija nafte, električna centrala) ili pružatelje usluga (npr. bolnica, mreža podzemne željeznice)

- Pojednostavljeno deklariranje može se koristiti samo ako je izvan udjela u statističkoj koristi – tj. za cjelovita industrijska postrojenja s ukupnom statističkom vrijednošću koja prelazi 3 milijuna eura. Taj prag nije obavezan za cjelovita industrijska postrojenja za ponovno korištenje.

Ukupna statistička vrijednost industrijskog postrojenja izračunata je kao zbroj statističkih vrijednosti sastavnih dijelova isporučenih preko granice i svih ostalih proizvoda za izvedbu radnog industrijskog postrojenja – tj. vrijednost svih dijelova isporučenih za izvedbu cjelovitog postrojenja koje je definirano u ugovoru o izvedbi.

Ako su dijelovi industrijskog postrojenja isporučeni iz različitih zemalja članica, nacionalno statističko tijelo odgovorno u tom slučaju ima ovlast da odluči da li je pojednostavljenje dozvoljeno.

Pojednostavljenje uključuje nacionalna statistička tijela radi ovlaštenja za korištenje pojednostavljenih šifri proizvoda za statističko deklariranje sastavnih dijelova industrijskog postrojenja. Te posebne 8-znamenkaste šifre proizvoda pripremljene su kako slijedi:

- prve četiri znamenke su 9880
- peta i šesta znamenka označavaju poglavlje KN kojem pripadaju sastavni dijelovi
- sedma i osma znamenka su 0.

Preporuča se da se na zahtjev PSI ili, ako je odgovoran, glavnog ugovaratelja, dopusti pojednostavljenje. Identifikacija i šifra proizvoda koja se koristi se u Intrastat formi zajedno sa svim ostalim zatraženim detaljima moraju biti navedeni u autorizaciji. U pravilu izgradnjom industrijskog postrojenja koordinira generalni ugovaratelj koji je ujedno i PSI za sve kooperante. Zahtjev za pojednostavljenjem koji podnosi generalni ugovaratelj uključuje sve isporuke od kooperanata, ali ako je nekoliko PSI iz jedne zemlje članice uključeno u izgradnju istog industrijskog postrojenja u drugoj zemlji članici bez generalnog ugovaratelja, svaki od njih mora zasebno zatražiti pojednostavljenje. Važeće zakonodavstvo definira samo prag za ukupnu vrijednost industrijskog postrojenja, a ne i za pojedinačne transakcije tako da trgovci malog opsega trgovine mogu također zatražiti postupak pojednostavljenja, pod uvjetom da trguju dijelovima za izgradnju određenog industrijskog postrojenja.

Preporuča se da zahtjev trgovca za pojednostavljenim izvještavanjem treba sadržavati slijedeće informacije/dokumente kao bazu za obradu od strane odgovarajuće statističke uprave:

- detaljan opis industrijskog postrojenja (s brojem narudžbe ili slično)
- zemlja namjene ili otpreme
- ukupna vrijednost (ako je potrebno uključiti isporuku iz ostalih zemalja, ali bez usluga ponuđenih u inozemstvu)
- vrijeme isporuke (predviđen početak i kraj isporuke)
- popis svih proizvoda za isporuku (ako je moguće na 4-znamenkastoj razini HS)
- indikacija koja će zemlja pored zemlje koja je dala zahtjev doprinijeti ukupnoj vrijednosti ili gdje je moguće, biti uključena u instalaciju industrijskog postrojenja.

Kopija ugovora treba biti uključena kao napomena da se pojednostave stvari ako se ove specifikacije pojave u ugovoru.

Preporuča se da nacionalna tijela osiguraju smjernice za PSI-je ako dopuste pojednostavljeno izvještavanje o industrijskom postrojenju.

Izveštajno razdoblje za isporuku dijelova (i ostalih proizvoda) je mjesec u kojem se odvija prekogranična transakcija. Ako su neki dijelovi isporučeni kao sukcesivna pošiljka u uvjetima iz članka 16. uredbi (EC) No. 1982/2004, moraju se samo jednom prijaviti, to jest u mjesecu u kojem se odvija posljednja parcijalna isporuka dijelova. To je zbog toga što se dijelovi industrijskog postrojenja mogu isporučiti zajedno ili otpremiti u rastavljenom stanju u razdoblju duljem od jednog izvještajnog mjeseca zbog razloga koji se odnose na transport ili zbog komercijalnih razloga.

Nacionalno statističko tijelo može isključiti neke dijelove iz pojednostavljenja koje je gore navedeno i umjesto toga zatražiti od njih da se prijave koristeći točnu šifru proizvoda KN-a.

Pored toga, statistička tijela ne moraju prikupljati količinu proizvoda (neto količina, količina u jedinici mjere).

Statistika Unije o industrijskom postrojenju se može pronaći u Comext bazi po šiframa KN-a koje sadrže alfanumeričko slovo 'Y'.

4.2 Sukcesivne pošiljke

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Article 16

Cilj odredbi o sukcesivnim pošiljkama je da se deklaracija pojednostavi za PSI-je. PSI mogu agregirati brojna kretanja u jedan zapis u mjesecu zadnje pošiljke. Međutim, slijedeći uvjeti moraju biti ispunjeni:

- svi dijelovi čine pojedinačnu jedinicu (Što je sveukupni proizvod (predmet)? – Minimalni zahtjev bi bio da se proizvod može svrstati u pojedinačnu šifru proizvoda.)
- isporuka je između pojedinog otpremnika i pojedinog primatelja
- kašnjenje između prve i posljednje isporuke je samo zbog logističkih razloga
- svi dijelovi će, nakon što se sklope, činiti jedinstven, kompletan i onaj proizvod koji se može klasificirati
- zbog toga, slijedeće transakcije se ne mogu prijaviti kao sukcesivne pošiljke:
- kretanje dionica
- dijelovi preusmjereni u druge svrhe
- isporuka rezervnih dijelova

4.3 Plovila i zrakoplovi

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Article 17

Robna razmjena plovila i zrakoplova unutar Unije ne uključuje fizičko prekogranično kretanje proizvoda. Trgovinska transakcija koja se evidentira povezana je s promjenom vlasništva i aktivnostima obrade. Zbog toga, potrebne su određene odredbe za izvještavanje.

Što se tiče postupka, preporuča se da se istodobno:

- (1) **poveća kvaliteta Intrastatovih deklaracija za plovila i zrakoplove:** Istražiti jesu li pristigle deklaracije točno ispunjene. Pretpostavljamo da će samo neke (ali velike vrijednosti) transakcije biti prijavljene i samo ograničen broj PSI-ja će biti uključen u robnu razmjenu plovila i zrakoplova unutar Unije.
 - Osigurajte državne smjernice o pravilima izvještavanja što se tiču robne razmjene plovila i zrakoplova i obavijestite PSI-je o tim odredbama.
 - Nakon zaprimanja deklaracije, kontaktirajte PSI-ja i provjerite jesu li određene odredbe primijenjene.
- (2) **odrede važne trgovinske transakcije kroz registar brodova i zrakoplova:** Vjerojatno trgovci neće automatski ispuniti deklaraciju Intrastata do kraja prilikom obavljanja trgovinske transakcije s plovilima i zrakoplovima koja se treba prijaviti. Zemlje članice trebale bi koristiti podatke registra da bi odredile dodatne trgovinske transakcije koje trgovci nisu prijavili kako bi iscrpno pokrili ovaj tip trgovine.

Prema međunarodnim konvencijama (npr. Međunarodno civilno zrakoplovstvo) zrakoplovi i brodovi bi trebali biti registrirani i trebali bi dobiti državljanstvo zemlje u kojoj su registrirani. Međunarodne konvencije također navode da brodovi i zrakoplovi ne mogu legalno biti registrirani u više od jedne zemlje. Prema tome, svaki brod i zrakoplov trebaju biti upisani u jedinstven državni registar. Da bi upisao brod ili zrakoplov u državni registar, podnositelj mora dati dokaz o stjecanju vlasništva ili rješenju o leasingu prije registracije. Da se izbriše plovilo ili zrakoplov iz državnog registra, bitno je dokazati da je registriran drugdje, da je izašao iz službe ili je prestao najam.

- Kontaktirajte tijela odgovorna za rukovođenje registra brodova i zrakoplova i tražite pristup podacima registra.

- Probajte se dogovoriti o redovitoj razmjeni informacija o upisima u registar i brisanjima iz registra, zemlji partneru i vlasniku.
- Provjeriti je li transakcija upisana preko točne deklaracije Intrastata. Tražite trgovce koji podliježu PDV-u da predaju deklaraciju Intrastata kad još nije prijavljena.

Što se tiče kontrole podataka, preporuča se:

(1) **Provjera proizvoda:** Hoće li se provesti opće odredbe Intrastata za izvještavanje ili uključuje li to određene odredbe prema Uredbi komisije za Intrastat, članak 17.?
Određene odredbe će se provesti samo na:

- preookeanska plovila prema dodatnim uputama poglavlja 89 KN-a i ratne brodove: korita broda, nepotpuna, nesklopljena i rastavljena plovila se ne smatraju preookeanskima.
- zrakoplove prema šifri KN-a 8802 za civilnu upotrebu, pod uvjetom da se njima koristi zrakoplovna tvrtka, ili za vojnu upotrebu.

(2) **Provjera prijenosa vlasništva:** Trebaju biti ispunjeni određeni uvjeti da bi se osigurala trgovinska transakcija koja se može upisati:

- *registracija PDV-a:* Strana koja daje statističke informacije mora biti registrirana za PDV u zemlji koja izvještava.
- *uspostava u zemljama članicama:* Stranka koja daje statističke informacije mora imati centar ekonomskog interesa u zemlji namjene i trgovački partner mora imati centar ekonomskog interesa u zemlji partneru.
- *registrirani prijenos vlasništva:* Stranka koja daje statističke informacije mora promijeniti svoj status vlasništva (ili financijskog leasinga) u državnom registru brodova i zrakoplova.
- *strukturna promjena vlasništva:* Ekonomski centar aktivnosti broda/zrakoplova treba nedvojbeno prenijeti iz jedne zemlje članice u drugu kao rezultat trgovinske transakcije. To može poslužiti kao dokaz za brod/zrakoplov kada postoji transfer u drugu zemlju članicu npr. većinskog vlasništva, sjedišta, donošenja odluka ili zakonske odgovornosti.

Kada se transfer vlasništvo cijelog broda ili zrakoplova obavlja između dvije strane uspostavljene u različitim zemljama članicama, brisanje iz državnog registra u zemlji koja vlasništvo prodaje povećava otpremu, a upis u registar zemlje koja vlasništvo kupuje stvara primitak. Gdje je uključen transfer vlasništva samo dijela broda ili zrakoplova, daljnja procjena je potrebna da bi se odredilo je li i ekonomski centar transferiran među zemljama. Kada nema prijenosa vlasništva, ali vlasnik izbriše plovilo ili zrakoplov iz registra jedne zemlje i upiše ga u registar druge zemlje zbog drugih razloga (npr. fiskalnih), smatra se da nije bilo statističkog kretanja plovila ili zrakoplova i ne treba se raditi izvještaj.

Transakcije financijskog leasinga se trebaju uključiti jer se može smatrati da je prijenos vlasništva bio namjera. Međutim, za operativni leasing takav prijenos vlasništva nije planiran i transakcije trebaju u potpunosti biti isključene; bez obzira na trajanje ugovora o leasingu.

(3) **Provjera oplemenjivanja:** Objasniti je li stvarno oplemenjivanje u pitanju ili samo popravak i održavanje koji se isključuju (vidi poglavlje o „Popravku i oplemenjivanju“).

(4) **Provjera vrijednosti:** Zemlje članice bi trebale garantirati da se izvještava ukupna vrijednost broda/zrakoplova, a ne samo vrijednost koja se fakturira.

- za djelomičnu prodaju se izvještava 100% vrijednosti cijelog broda/zrakoplova.
- za oplemenjivanje se izvještava ukupna vrijednost broda/zrakoplova. Za načela procjene vidi poglavlje o „Popravku i oplemenjivanju“.

(5) **Provjera zemlje partnera:** Zemlja partner trebala bi biti zemlja članica u kojoj je osnovan trgovinski partner.

Trgovina između zemlje članice gdje je vlasnik i zemlje članice gdje se odvijalo oplemenjivanje treba se zabilježiti tamo gdje se dogodilo oplemenjivanje.

4.4 Dijelovi motornih vozila i zrakoplova

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004; Article 18

Nekoliko zemalja članica je zatražilo pojednostavljenu deklaraciju za motorna vozila i zrakoplove. Deklaracija za dijelove i opremu motornih vozila i zrakoplova općenito zahtijeva klasifikaciju širokog izbora proizvoda u različite pododjeljke Kombinirane nomenklature. Ovo pojednostavljenje bi trebalo olakšati izvještavanje o automobilske i zrakoplovnoj industriji. Trenutno samo Njemačka i Ujedinjena Kraljevina koriste pojednostavljeno izvještavanje. Preporuča se da zemlje članice ne dopuste pojednostavljeno izvještavanje o dijelovima motornih vozila i zrakoplova. Međutim, ako uvedu određene procjene trebali bi primijeniti slijedeće uvjete:

- svaku koncesiju bi trebalo nadzirati nacionalno statističko tijelo
- trebaju se koristiti šifre KN-a 999087zz (automobili); 999088zz (zrakoplov) (zz prema nacionalnoj klasifikaciji).

4.5 Roba isporučena na plovila i zrakoplove

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004; Article 19

Da bi se ograničio teret izvještavanja za PSI-je u zemlji koja izvještava, roba namijenjena za potrošnju (ljudi i strojevi) na stranim plovilima i zrakoplovima u državnim lukama ili aerodromima treba se izvještavati sa slijedećim pojednostavljenim šiframa KN-a:

- 99302400: roba iz poglavlja 1 do 24 KN-a
- 99302700: roba iz poglavlja 27 KN-a
- 99309900: drugdje klasificirana roba.

Upotreba ovih šifara je obvezna za robu isporučenu na plovila i zrakoplove.

Isporuke na plovila i zrakoplove registrirane u zemlji koja izvještava ne bi se trebale bilježiti (domaća transakcija). To se s jedne strane odnosi na isporuke iz statističkog područja zemlje koja izvještava na nacionalno registrirano plovilo ili zrakoplov i s druge strane za isporuke u zemlju partnera (strane luke ili aerodromi) na plovila ili zrakoplove registrirane u zemlji članici koja izvještava (izuzeće uvoza). Zbog toga što obveze izvještavanja postoje samo unutar statističkog teritorija, samo otprema se prijavljuje, a primici su isključeni iz izvještavanja.

Eurostat objavljuje otpremu u Comext-u sa slovno-brojčanom šifrom 'B' (npr. 24BB za 99302400). Budući da se samo otprema evidentira, ova robna razmjena ostvaruje asimetrije i **preporuča se** da se određene šifre proizvoda za „robu isporučenu na plovila i zrakoplove“ izolira iz zrcalne analize i da se ne uzmu u obzir kada se uspoređuju podaci robne razmjene među zemljama članicama.

Pojednostavljeni postupci izvještavanja će se primijeniti na isporuku proizvoda za osoblje i putnike isto kao i za rukovanje motorima, strojevima i drugom opremom plovila i zrakoplova registriranim u zemljama članicama. Ovi postupci će se primijeniti bez obzira rukuje li se ili se koristi plovilima ili zrakoplovima u komercijalne, vojne ili privatne svrhe.

Odredbe se isključivo primjenjuju na robu koja je namijenjena potrošnji tijekom putovanja i zbog toga je malo vjerojatno da će se opet skinuti s broda ili zrakoplova.

Preporuča se da se isporuka trajne robe i opreme koja ostaje na plovilu ili zrakoplovu izvještava prema običnoj detaljnoj deklaraciji za Intrastat koristeći pritom odgovarajuću šifru proizvoda. To na primjer može uključivati isporuku posteljine ili glazbenih instrumenata za glazbenike na brodu ili TV setove za kabine ili ostalu trajnu robu.

Preporuča se da se isporuka robe koja će se prodati pojedincima i koja se ne mora nužno upotrijebiti na brodu neće izvještavati za statistiku robne razmjene unutar Unije. To može uključivati parfeme, satove i slično.

Pojednostavljeni postupci očito nisu primjenjivi kada se plovilo ili zrakoplov koristi kao „vrsta transporta“ za isporuku robe koja nije isporučena za korištenje na brodu (tj. roba izlazi iz zemlje

otpreme za namjenu u drugoj zemlji članici). U ovim slučajevima zahtijevaju se obične detaljne deklaracije za Intrastat od PSI-ja odgovornih za isporuku.

Zemlja partner za robu isporučenu za potrošnju na brodu trebala bi biti zemlja gdje je brod ili zrakoplov registriran ili „označen“ (tj. leti pod zastavom zemlje u kojoj je registriran). Međutim, moguće je izvještavanje pojednostavljene šifre zemlje (šifra QR). Kada nacionalna tijela dopuste PSI-jima izvještavanje pojednostavljene šifre zemlje partnera, samo je važna razlika unutar EU i izvan EU (šifra QS).

Prijenos podataka o količini je neobvezan osim za robu koja pripada poglavlju 27 kada je izvještavanje o neto količini obvezno.

Ponekad je teško identificirati PSI. Međutim, u većini slučajeva catering, tvrtke za isporuku i skladišta smještene u državnim lukama i aerodromima bit će odgovorni za davanje informacija i trebaju paziti na „zastavu“.

Kompanije koje se bave isporukom na plovila i zrakoplove mogu raditi isporuku preko podružnica stranih brodskih i zrakoplovnih kompanija koje su smještene unutar statističkog područja zemlje članice koja izvještava prije nego roba dođe na plovilo ili zrakoplov. U ovom slučaju, ako su strane podružnice registrirane za PDV u zemlji članici koja izvještava, prije svega su odgovorne za izvještavanje o isporukama. Međutim, može se desiti da početna kompanija daje informacije jer znaju konačno odredište iz narudžbe strane kompanije koju predstavlja podružnica i može prema tome pretpostaviti da su oni odgovorni za izvještaj.

Kada je roba direktno isporučena na plovila i zrakoplove od strane neke druge zemlje članice (npr. zemlja članica gdje je plovilo ili zrakoplov registriran) preko luke/aerodroma u zemlji članici koja izvještava i bez ikakvog sudjelovanja osobe registrirane za PDV u zemlji koja izvještava (npr. robu je isporučila druga zemlja članica s kamionom koji istovari robu direktno na brod), možda neće biti moguće prikupiti informacije. Međutim, za ove slučajeve treba provjeriti je li isporuka isključena iz privremenog korištenja. (Uredba (EC) 1982/2004 Aneks I (e) se primjenjuje).

Primjer 1. Plovilo registrirano u zemlji članici A usidreno je u luci zemlje članice B. Brodska kompanija isporučuje robu iz zemlje članice A na plovilo u luci zemlje članice B. Trebaju se evidentirati slijedeće transakcije:

- U zemlji članici A brodska kompanija mora ispuniti normalnu detaljnu Intrastat deklaraciju kojom ukazuje na otpremu u partner zemlju članicu B.
- U zemlji članici B treba ispuniti detaljnu Intrastat deklaraciju koja ukazuje na primitak iz zemlje članice partnera A i pojednostavljenu otpremnu deklaraciju za robu isporučenu na plovilo (prema članku 19. EC No. 1982/2004) ako je roba određena za pojednostavljeni postupak, tj. to nije trajna roba koja će ostati na brodu (vidi preporuku gore). PSI moraju biti registrirani za PDV u zemlji članici B (npr. lokalno osnovana podružnica brodske kompanije, porezni predstavnik koji izvještava za PDV, operator skladišta ili kompanija koja je odgovorna za prometna rješenja ili ponovni utovar).
- Plovilo usidreno u luci zemlje članice B ne treba prijaviti nikakve primitke nadležnoj vlasti u zemlji članici A.

Primjer 2. Plovilo registrirano u zemlji članici A je usidreno u norveškoj luci (tj. ne u EU) i opskrbljuje ga zemlja članica C. To je izvoz u Norvešku i ne smije se uključiti u Intrastat izvještaj.

Primjer 3. Isporuke robe puštene u slobodan promet unutar EU-a, napravljene direktno iz povezanog skladišta (npr. loživo ulje) u zemlji članici A na plovilo registrirano u zemlji članici B, usidreno u zemlji članici A, moraju se prijaviti kao otprema.

4.6 Offshore postrojenja

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004; Article 20

Odredbe o offshore postrojenjima obuhvaćaju samo postrojenja izvan statističkog teritorija bilo koje zemlje.

Kada se prikupljaju podaci (statistika), glavni problem je odluka koja zemlja izvještava odnosno koja je zemlja partner kada se postrojenja nalaze u međunarodnim vodama i ne pripadaju statističkom teritoriju niti jedne zemlje članice. Zakon nalaže da je zemlja koja izvještava odnosno zemlja partner ona gdje je osnovan trgovački operator.

Operatori (*Pretpostavlja se da su operatori postrojenja unutar statističkog teritorija zemlje članice premašili prag PDV registracije za tu zemlju članicu*). Operatori offshore postrojenja moraju zadovoljiti slijedeće uvjete (napomenimo da zemlja partner može biti i drugo offshore postrojenje):

- Ako je postrojenje smješteno unutar statističkog teritorija zemlje članice (tj. unutar njenih teritorijalnih voda), operatori bi se trebali registrirati za PDV u toj zemlji članici i dužni su prijaviti svu otpremu u i primitke iz drugih zemalja članica, prema uobičajenim Intrastat pravilima, nadležnim nacionalnim tijelima te zemlje članice. To se primjenjuje čak i ako su samo registrirani zbog fiskalnih razloga (tj. korištenje poreznog predstavnika) i nisu stvarno uspostavljeni u toj zemlji članici. Nadležna nacionalna tijela trebala bi osigurati da operatori koji su instalirali offshore postrojenje unutar svog statističkog teritorija podnesu Intrastat primitke iz i otpremu u druge zemlje članice prema uobičajenim Intrastat pravilima (tj. ukupna odgovarajuća KN šifra proizvoda). Ovi operatori bi trebali prijaviti trgovinu izvan EU iz i u njihovo postrojenje preko Extrastat sustava.
- Ako je postrojenje smješteno unutar statističkog teritorija zemlje koja nije članica EU (npr. Norveška), rukovoditelj bi trebao dati izvještaj tijelima statističkog teritorija unutar kojeg je smješteno offshore postrojenje. Može se zatražiti carinska deklaracija, ali to je izvan opsega Intrastata i Extrastata i bazirat će se na zahtjevima zemlje koja je uključena.
- Ako je postrojenje smješteno unutar 'međunarodnih voda' (tj. na 'otvorenom moru'), izvan statističkog teritorija bilo koje ponuđene zemlje i operator koji je odgovoran za njegovu komercijalnu upotrebu je ustanovljen u zemlji članici koja izvještava, taj operator bi trebao prijaviti primitke iz i otpremu u druge zemlje članice. Roba koja dolazi iz postrojenja i odlazi u zemlje koje nisu članice EU, trebala bi se prijaviti unutar Extrastata. Kada se roba koja dolazi u offshore postrojenja koristi **uglavnom** za aktivnosti postrojenja (npr. potrošnja osoblja ili za aktivnosti strojeva, motora ili druge opreme), treba se prijaviti koristeći pojednostavljene šifre proizvoda detaljno opisane u članku 20 3. EC 1982/2004. Roba koja napušta offshore postrojenja bit će **uglavnom** proizvodi izvučeni iz podmorja (plin, nafta) i uobičajene KN šifre proizvoda moraju se koristiti za takve trgovinske tokove (tj. ne smiju se koristiti pojednostavljene šifre). Kao opće pravilo, operatori offshore postrojenja trebaju prijaviti robu koja dolazi u postrojenje koristeći pojednostavljene šifre i uobičajene, detaljne, KN šifre za robu koja izlazi. Međutim, postoje izuzeća od ovog pravila, na primjer roba koja dolazi a nije za potrošnju osoblja ili motora, itd., roba koja se prekrcava nakon oplemenjivanja ili prekrcava kao otprema u drugo postrojenje, koje se treba prijaviti prema uobičajenim Intrastat/Extrastat pravilima.

Trgovci: Trgovci (uključujući trgovačke operatore postrojenja) registrirani u zemlji članici koja izvještava koji šalju robu ili primaju robu iz offshore postrojenja imaju slijedeće obveze izvještavanja:

- Ako je postrojenje smješteno unutar statističkog teritorija zemlje članice koja izvještava, trgovac **neće prijaviti** trgovinu čak i ako je operator koji je odgovoran za komercijalnu upotrebu uspostavljen negdje drugdje (tj. druga zemlja članica ili zemlja koja nije članica EU).
- Ako je postrojenje smješteno unutar statističkog teritorija druge zemlje članice, trgovac bi trebao prijaviti primitke i otpremu prema uobičajenim Intrastat pravilima (nema pojednostavljenog šifriranja).
- Ako je postrojenje smješteno unutar statističkog teritorija zemlje koja nije članica EU, trgovac mora prijaviti uvoz i izvoz prema uobičajenim Extrastat pravilima.
- Ako je postrojenje smješteno unutar 'međunarodnih voda' (tj. na 'otvorenom moru') izvan statističkog teritorija bilo koje ponuđene zemlje, trgovac treba prijaviti zemlju partnera kao zemlju u kojoj je utemeljena fizička ili pravna osoba odgovorna za komercijalnu upotrebu offshore postrojenja. Ako je ta osoba utemeljena u drugoj zemlji članici, tada se transakcija prijavljuje unutar Intrastata. Roba koja je poslana offshore postrojenjima za upotrebu **uglavnom** u aktivnostima postrojenja (potrošnja osoblja ili motora, vidi gore) treba se prijaviti koristeći pojednostavljene šifre proizvoda detaljno opisane u članku 20 3. EC 1982/2004. Roba poslana iz offshore postrojenja **uglavnom** će biti proizvodi izvučeni iz podmorja (plin, nafta) i uobičajene KN šifre proizvoda se moraju koristiti za takve trgovinske tokove (tj. ne smiju se koristiti pojednostavljene šifre). Prema tome, kao opće pravilo, trgovci koji opskrbljuju offshore postrojenja trebaju prijaviti robu koja je poslana za upotrebu osoblja ili motora i strojeva na postrojenjima koristeći pojednostavljene šifre i uobičajene, detaljne, šifre proizvoda

za robu koja dolazi iz offshore postrojenja u međunarodnim vodama. Međutim, postoje izuzeća iz ovog općeg pravila (vidi gore navedene 'Operatore').

4.7 Morski proizvodi

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004; Article 21

Donijete su nove odredbe unutar Uredbe Komisije za Intrastat (EC) 1982/2004; članak 21., da bi se primali bolji i više harmonizirani podaci o trgovini ribama i ribljim proizvodima uhvaćenim u moru. Odredbe Extrastata su se prema tome ispravile (Uredba 1949/2005; članak 319b). Ovaj članak bavi se i s trgovinskim tokom ribljih proizvoda unutar Unije i izvan Unije zbog povezanosti problema izvještavanja i metodoloških problema.

Načela izvještavanja o ribljim proizvodima su slijedeća:

- **Definicija zemlje koja izvještava i zemlje partnera:** Ulov ribe pripisat će se zemlji u kojoj je registrirano plovilo (zastava koja vijori na ribarskom brodu). Treba zabilježiti da zemlja nije određena prema mjestu gdje je riblji proizvod ulovljen. Bez obzira gdje je ulovljen (u teritorijalnim vodama ili ekonomskoj zoni zemlje na zastavi, u međunarodnim vodama ili vodama od strane zemlje), nacionalnost plovila određuje nacionalnost ulova.
- **Trgovinski tok:** Bilježi se i tok odlaska i tok dolaska.
 - o Primitak se prijavljuje kada plovilo iz druge zemlje članice iskrca riblje proizvode u luku zemlje članice koja izvještava.
 - o Uvoz se prijavljuje kada plovilo iz zemlje koja nije članica EU iskrca riblje proizvode u luku zemlje članice koja izvještava.
 - o Otprema se prijavljuje kada plovilo iz jedne zemlje članice iskrca riblje proizvode u luku druge zemlje članice.
 - o Izvoz se prijavljuje kada plovilo iz jedne zemlje članice iskrca riblje proizvode u luku zemlje koja nije članica EU.

Općenito postoje tri izvora podataka da bi se sastavili trgovinski tokovi:

- Direktno prikupljanje podataka od PSI-ja preko Intrastat sustava
- Podaci sa carinskih deklaracija
- Podaci od statistike ribarstva (osobito statistika iskrcaja ribe na kopno)

Preporuča se da zemlje članice uspostave odgovarajući sustav prikupljanja kombinirajući ova tri izvora podataka toliko iscrpno da bi se izbjeglo dvostruko brojanje trgovinskih tokova i izgubljeni trgovinski tokovi. Odredbe za statistiku trgovine ribljim proizvodima su dio pravila (propisa) o specijalnim kretanjima koji dopuštaju maksimalnu fleksibilnost što se tiče prikupljanja podataka. To uključuje upotrebu dodatnih izvora podataka (npr. deklaracije iskrcaja ribe na kopno nacionalnih plovila za morske proizvode iskrcaje u inozemstvu), kao i određenih smjernica za podatke prikupljene preko Intrastat sustava (npr. da se savjetuje PSI-jima da označe ili ne prijave određene transakcije).

Izvori podataka o ribljim proizvodima ovise o :

- Mjestu iskrcajanja (u zemlji članici koja izvještava, u zemlji članici partneru, u zemlji koja nije članica EU)
- Nacionalnosti ribarskog broda (registriran u zemlji članici koja izvještava, u zemlji članici partneru, u zemlji koja nije članica EU)
- Mjestu ulova (u carinskom teritoriju zemlje članice koja izvještava, zemlje članice partnera, zemlje koja nije članica EU i međunarodnim vodama).

Tabela prikazuje neke moguće metode kako prikupiti podatke o trgovini ribljim proizvodima:

Tok	Mjesto iskrčavanja	Zastava broda	Preporuke s obzirom na izvor podataka
Primitak	Zemlja članica koja izvještava	Zemlja članica partner	Opcija 1: Zatražiti informacije od PSI-ja Opcija 2: Koristiti podatke sa T2M deklaracija koje je pripremila Carina. Podaci mogu također biti dostupni od statistike ribarstva/iskrčaja ribe na kopno kada je mjesto ulova u carinskom teritoriju EU ili u međunarodnim vodama. Uvozne carinske deklaracije se traže za ribu ulovljenu u carinskom teritoriju zemlje koja nije članica EU (npr. kada je izvoznik (polje 2/ međutim, neobvezno prikupljanje za Carinu) utvrđen u zemlji članici partneru i kada je nacionalnost prijevoznog sredstva također zemlja članica partner). Izdvojiti ovu transakciju ako se primjenjuje Opcija 1; dodati ovo deklaraciji kada se primjenjuje Opcija 2
Uvoz	Zemlja članica koja izvještava	Zemlja koja nije članica EU	Treba se koristiti carinska deklaracija. Kada je mjesto ulova u carinskom teritoriju EU, potreban je porez na promet uvoza (izvor podataka je dokument T2M) i kada je riba ulovljena u carinskom teritoriju zemlje koja nije članica EU ili međunarodnim vodama, koristiti uvoznju deklaraciju. Zemlja partner se može odrediti preko izvoznika (polje 2/ međutim, neobvezno prikupljanje za Carinu) i nacionalnost preko vrste transporta (polje 21).
Otprema	Zemlja članica partner	Zemlja članica koja izvještava	Opcija 1: Zatražiti informacije od PSI-ja Opcija 2: Deklaracije za iskrčaj u inozemstvu plovila drugih zemalja članica, prikupljaju se preko izvješća iz brodskih dnevnika kapetana ribarskih brodova, u okviru statistike ribarstva/iskrčaja robe na kopno, kada je mjesto ulova u carinskom teritoriju EU ili međunarodnim vodama. Statistika iskrčaja ribe, međutim, ne pokriva iskrčaj u inozemstvu kada je riba ulovljena u carinskom teritoriju zemlje koja nije članica EU.
Izvoz	Zemlja koja nije članica EU	Zemlja članica koja izvještava	Zemlje članice bi trebale proučiti je li statistika ribarstva/iskrčaja ribe na kopno daje informacije o iskrčavanjima nacionalnih plovila kada je mjesto ulova u carinskom teritoriju EU ili međunarodnim vodama. Statistika ribarstva/iskrčaja ribe na kopno, međutim, ne pokriva iskrčaj u inozemstvu kada je riba ulovljena u carinskom teritoriju zemlje koja nije članica EU.
Nema	Zemlja članica koja izvještava	Zemlja članica koja izvještava	Ovaj se trgovinski tok ne treba evidentirati. Međutim, kada Carina zatraži uvoznju deklaraciju za ribu ulovljenu u carinskom teritoriju zemlje koja nije članica EU (nema dokumenta T2M), preporuča se da se te deklaracije isključe iz statistike (npr. kada je izvoznik (polje 2/ međutim, neobvezno prikupljanje za Carinu) utvrđen u zemlji članici koja izvještava i kada je nacionalnost plovila isto zemlja članica koja izvještava).

Tabela pokazuje da metodološke poteškoće postoje kada je riba ulovljena u carinskom teritoriju zemlje koja nije članica EU. Sa stajališta Carine, ta je riba uvijek proizvod koji ne pripada Uniji, ali statistički gledano, zastava plovila je nadmoćniji kriterij. Međutim, ova situacija je bitna samo za ulov ribe unutar zone od 12 milja zemalja koje nisu članice EU i zemlje članice bi trebale procijeniti je li ta trgovina statistički bitna za njihove trgovinske rezultate.

Treba napomenuti da ulovi ribe koje su iskrcala EU plovila u EU lukama i koje su ulovljene u carinskom teritoriju EU ili međunarodnim vodama ne podliježu oporezivanju. Prema tome, usporedba statističkih deklaracija o primicima i otpremi od PSI-ja sa fiskalnim deklaracijama o stjecanju i isporukama unutar Zajednice nije moguća.

Preporuča se da nacionalna statistička tijela:

- uspostave odnose s jedinicom odgovornom za statistiku ribarstva. U nekim zemljama članicama postoje bilateralni programi o prijenosu podataka između nadležnih vlasti u ribarstvu. Treba identificirati ovakve programe, ako oni postoje i otkriti gdje je izlistana deklaracija za iskrcaj, informacije koje su dostupne na deklaracijama (proizvod, vrijednost, količina), bilo koje rokove za prijenos podataka i koji su PSI-ji uključeni (ribarske kompanije).
- razmisle je li se deklaracije o iskrcaju dostavljene nadležnim vlastima za ribarstvo mogu koristiti kao primarni izvor podataka o primicima i otpremi, ili su deklaracije samo prikladne za kontrolu deklaracija primljenih od PSI-ja (ribarske kompanije podložne PDV-u).
- identificiraju ribarske kompanije podložne PDV-u. Treba pripremiti državne smjernice o njihovim obvezama za izvještavanje i informirati PSI-je o tim odredbama.
- prate deklaracije primljene od ribarskih kompanija da bi se izbjeglo moguće duplo brojanje ili ispuštanje zapisa na deklaracijama iskrcaja ribe na kopno. Napomenimo da se KN šifre ribarskih proizvoda koriste za daljnju trgovinu morskim proizvodima kao i za ulov ribe. Bit će nužno otkriti od deklaranta je li trgovina prvo iskrcavanje jer se to ne može identificirati samo iz KN šifre. (Daljnja trgovina nakon prvog iskrcavanja bi se trebala prijaviti prema uobičajenim odredbama Intrastata.)
- buduća procjena: Komisija za Intrastat će ocijeniti kvalitetu i pravovremeno prikupljanje statistike robne razmjene o morskim proizvodima. Zemlje članice moraju biti spremne da izvijeste o svojim iskustvima.
- primjer određenog slučaja koji uključuje prvo iskrcavanje i obradu:
 - a) registrirano nizozemsko plovilo iskrca (prvo iskrcavanje) ribu u Ujedinjenu Kraljevinu i šalje ih na obradu u kompaniju Ujedinjene Kraljevine. Nizozemska kompanija **nije** registrirana za PDV u Ujedinjenoj Kraljevini. Kompanija u Ujedinjenoj Kraljevini prijavljuje primitak i svaku naknadnu otpremu (pretpostavljajući da njihova trgovina primitaka/otpreme premašuje prag isključenja) koristeći NoTC 4/5 (ako znaju da se roba vraća u Nizozemsku), inače NoTC 1 ili 9 ovisno o zahtjevima bilance plaćanja zemlje članice.
 - b) registrirano nizozemsko plovilo iskrca (prvo iskrcavanje) ribu u Ujedinjenu Kraljevinu i šalje ih na obradu u kompaniju Ujedinjene Kraljevine. Nizozemska kompanija **je** registrirana za PDV u Ujedinjenoj Kraljevini. Nizozemska kompanija prijavljuje primitak (pretpostavljajući da primici Ujedinjene Kraljevine premašuju prag isključenja u Ujedinjenoj Kraljevini) koristeći NoTC 1 ili 9 ovisno o zahtjevima bilance plaćanja zemlje članice. Ako kompanija za obradu u Ujedinjenoj Kraljevini dogovori kasniju isporuku obrađene ribe u drugu zemlju članicu, odgovorna je za izvještavanje otpreme koristeći NoTC 1 ili 9 (bez obzira na odredište u EU). Ako nizozemska kompanija organizira otpremu obrađene ribe izvan Ujedinjene Kraljevine (i njihova trgovina otpreme premašuje prag isključenja u Ujedinjenoj Kraljevini), bit će odgovorna za izvještavanje otpreme (NoTC 1 ili 9).

Narodna banka: U primjeru b), obrada će biti unutarnja domaća transakcija u Ujedinjenoj Kraljevini i nizozemska kompanija koja prije svega iskrcava ribu trebala bi ispuniti odgovarajuće polje na povratu PDV-a.

4.8 Letjelice

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004; Article 22

Specijalne odredbe za letjelice i njihove lansere su neophodne zbog određenih jedinstvenih posljedica, i to:

- različite transakcije koje se mogu odvijati između proizvodnje satelita i njegovog lansiranja u orbitu. Široko gledano, slijedeće se faze mogu identificirati: proizvodnja satelita; njegova moguća kupnja/prodaja; njegov transfer od mjesta proizvodnje do baze za lansiranje; njegovo lansiranje; njegova komercijalna upotreba;
- važnost, što se tiče fizičkih tokova, zemalja gdje su smještene baze za lansiranje kao npr. Francuska (Francuska Gvajana);
- visoki postotak ukupnih troškova satelita od prijevoza i troškovi osiguranja.

Iz toga proizlazi da je donekle problematično primijeniti kriterij „fizičkog kretanja“ na međunarodne transakcije satelita i njihovih lansera kad se radi statistika robne razmjene s inozemstvom:

- pristup „fizičkog kretanja“ „uvećava“ statistiku zemlje koja lansira, koja u svoje knjige upisuje sve transakcije koje uključuju s jedne strane lansera (uvoz dijelova potrebnih za sklapanje lansera, izvoz lansera u svemir) i s druge strane satelita (izvoz i uvoz). Nadalje, i vrijednosti su „uvećane“ jer uključuju znatan transport i troškove osiguranja;
- lansiranje lansera se tretira kao izvoz (izvozna deklaracija se uglavnom ispunjava za carinske potrebe) gdje je lanser u biti samo prijevozno sredstvo koje se koristi samo za izbacivanje satelita u svemir;
- realna ekonomska i komercijalna vrsta posla je prikrivena, zbog razloga što sateliti inače nisu uključeni u statistiku robne razmjene s inozemstvom zemalja koje ih kupuju i koriste, budući su uglavnom direktno otpremljeni iz mjesta proizvodnje do baze za lansiranje;
- zahtjevi odjela nacionalnih računa i bilance plaćanja koji moraju promatrati prijenos vlasništva nisu zadovoljeni.

Zbog toga se provode slijedeće specijalne odredbe:

- *Slanje lansera u svemir se isključuje iz statistike robne razmjene:* Lanseri satelita (kao što je raketa Ariana) trebali bi se tretirati kao prijevozno sredstvo. Prema tome, slanje lansera u svemir bi se trebalo tretirati kao usluga i ne evidentirati kao izvoz u statistici robne razmjene s inozemstvom zemlje koja obavlja lansiranje. Međutim, sve transakcije (uvoz i izvoz, bilo da su konačni ili za oplemenjivanje) koje su povezane s konstrukcijom lansera evidentiraju se normalno.
- *Načelo prijenosa vlasništva primjenjuje se na trgovinu letjelicama:* Komercijalne transakcije koje uključuju završene satelite trebaju se evidentirati, prilikom lansiranja, na bazi prijenosa vlasništva, uz pretpostavku da se takav transfer odvija, umjesto na bazi fizičkih tokova. Zemlja izvoznik bi prema tome bila zemlja gdje je vlasnik satelita stanovnik prije transfera imovine; zemlja uvoznik je ona gdje je novi vlasnik satelita stanovnik nakon što se obavio prijenos imovine. Gdje nema pojave prijenosa imovine, otprema satelita iz zemlje proizvodnje u zemlju iz koje će satelit biti lansiran u orbitu prema tome neće biti evidentirana kao statistika robne razmjene. Sve transakcije (uvoz i izvoz, bilo da su konačni ili za oplemenjivanje) koje su povezane s konstrukcijom lansera evidentiraju se normalno. Međutim, transakcije prijenosa vlasništva satelita u orbiti se isključuju iz statistike robne razmjene.
- *Vrijednost franko tvornice:* Evidentirana statistička vrijednost trebala bi biti vrijednost 'franko tvornice' i za primitke i otpremu. Prema tome, isključuje se svaki trošak prijevoza koji se odnosi slanje letjelice do baze za lansiranje i nadalje u svemir.

4.9 Električna energija i plin

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004; Article 23

Intrastat Commission Regulation (EC) 1915/2005 Article 1 6.

Napomena: radna skupina 'metode' nije u potpunosti odobrila prijedloge napravljene u ovom poglavlju. Obavit će se pilot istraživanje da bi se definirali obvezni prijedlozi.

Opseg statistike robne razmjene što se tiče električne energije i plina ne odstupa od općenitog obuhvata. Prema tome, otprema će pokrivati robu Unije koja napušta zemlju članicu otpreme i odlazi u drugu zemlju članicu, i primici će pokrivati robu Unije koja ulazi u zemlju članicu primitaka, koja je u početku otpremljena iz druge zemlje članice. U oba slučaja roba koja je u jednostavnom prometu između zemalja članica se isključuje (prema EC 638/2004 članak 3.)

Što se tiče izvještavanja o zemlji članici partneru, zemlja članica pošiljatelja o primitku i zemlja članica namjene o otpremi trebaju se preuzeti prema definiciji u Aneksu u EC 63/2004.

Što se tiče Extrastata, podaci o trgovinskim tokovima sa zemljama koje nisu članice EU mogu se prikupiti i poslati u Eurostat sukladno informacijama iz carinskih deklaracija.

Za trgovinu unutar Unije prikupljanje statističkih podataka postaje teže i potrebne su dodatne odredbe da bi se olakšalo mjerenje trgovinskih tokova. Unutar Intrastat sustava, podaci se normalno prikupljaju od osobe koja je PDV obveznik u zemlji članici koja izvještava koja je zaključila ugovor koji dovodi do otpreme i primitka robe. To je, prije svega, trgovac koji ispunjava kupoprodajni ugovor unutar Unije.

Međutim, zbog promjene PDV odredbi trgovci plinom i električnom energijom mogu postati nepouzdana izvori podataka. Direktiva Vijeća 2003/92 EC koja je u upotrebi od početka 2005. promijenila je mjesto PDV oporezivanja za transakcije unutar Unije za električnu energiju i plin. Oporezivanje se odvija tamo gdje je korisnik osnovao svoj posao. To znači da će za potrebe PDV-a svi ugovori o isporukama unutar Unije biti uzeti u obzir, neovisno o tome je li električna energija ili plin fizički prešao preko dotične granice. Kao rezultat, nova pravila oporezivanja za električnu energiju i plin prate komercijalne transakcije koje se nužno ne podudaraju sa stvarnim fizičkim tokom. Utjecaj na Intrastat sustav je slijedeći:

- Trgovci električnom energijom i plinom više manje ne mogu ocijeniti gdje je ta roba ušla i gdje napuštaju zemlju članicu.
- Električna energija i plin mogu ući u ili napustiti zemlju članicu koja izvještava bez sudjelovanja nacionalnog trgovca uključenog u PDV sustav.
- Fiskalna evidencija o isporuci i stjecanju električne energije ne odnosi se točno na trgovinske transakcije unutar Unije i unakrsna provjera se treba vrlo pažljivo napraviti te može uzrokovati poteškoće.

Nacionalna tijela moraju biti svjesna da tradicionalni pružatelji podataka (trgovci električnom energijom i plinom) mogu dati podatke različitog stupnja kvalitete ovisno o tome je li izvještavaju samo o komercijalnim tokovima ili o komercijalnim tokovima povezanim sa stvarnim fizičkim tokovima. Tek u kasnijim slučajevima će izviješteni podaci biti sukladni s opsegom statistike robne razmjene unutar Unije.

Prema tome, zakon Intrastata EC1982/2004 ostavlja mogućnost upotrebe dodatnih izvora podataka za davanje trgovinskih informacija o električnoj energiji i plinu. Osobito podaci mrežnih operatora koji prenose električnu energiju i plin preko granice moraju biti dostupni. Mrežni operatori upravljaju prijenosom električne energije i plina i mogu pružiti informacije o količini svih fizičkih odlaznih i dolaznih tokova na nacionalnoj granici. Međutim, nacionalna tijela moraju biti svjesna da se tranzitni tokovi ne smiju uzeti u obzir.

Preporuča se da pilot istraživanja obave zemlje članice u namjeri da se razmjene najbolja iskustva o izvještavanju o trgovinskim transakcijama električne energije i plina. Moraju se odrediti slijedeći aspekti:

- Potrebe korisnika: tko su javni i privatni korisnici na nacionalnoj razini? Je li ih zanima tranzitna trgovina? Koje informacije im trebaju što se tiče zemlje partnera?
- Izvori podataka: informacije sa carinskih deklaracija; podaci prikupljeni od PDV registriranih trgovaca za električnu energiju i plin, informacije prikupljene od nacionalnih mrežnih trgovaca, statistika energije i trebaju se ispitati ostali izvori podataka
- Alokacija količine: Kako alocirati količinu (koju su dali mrežni trgovci) svih fizičkih dolaznih i odlaznih tokova na nacionalnim granicama na taj način da se tranzit isključi i da se identificira točna zemlja partner (i ne samo susjedna zemlja)?
- Procjena vrijednosti: izvedivost povijesnih podataka, informacije vlasnika udjela (trgovci električnom energijom, burze, cijena robe uz promptnu isporuku), implementacija malih anketa od trgovaca ili potreba određivanja statistike cijena.

Pilot istraživanja se trebaju obaviti u uskoj suradnji sa statističarima za energiju. Osobito se treba uzeti u obzir podudaranje različitih izvor podataka (npr. ugovorni sporazum trgovaca udruženih da obuvate izvještaje mrežnih trgovaca) (GETS projekt).

4.10 Vojna oprema

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004; Article 24

Pravila o tajnosti za vojnu opremu primjenjuju se na svu robu namijenjenu vojnoj upotrebi (npr. oružje, kamione, automobile, zrakoplove, gorivo ili drugu isporuku za oružane snage). Općenito, vojna oprema bi trebala biti uključena u statistiku robne razmjene unutar Unije i primjenjuju se normalna pravila. Međutim, moglo bi biti teško dobiti podatke od PSI-ja klasificirane prema individualnim šiframa proizvoda (npr. Ministarstvo obrane). Prema tome, zakon dozvoljava slanje i prikupljanje s ograničenim detaljima.

Preporuča se da se primijeni slijedeća strategija:

- 1) Kada je god to moguće, detaljni podaci se trebaju prikupiti i poslati u Eurostat (bez ikakve povjerljivosti).
- 2) Ako PSI traži povjerljivost, detaljni podaci se trebaju prikupiti i poslati u Eurostat, ali se podaci moraju označiti kao povjerljivi prema odredbama Doc. Met 400. Eurostat neće objaviti povjerljive podatke.
- 3) Ako nije moguće prikupiti detaljne podatke za neke proizvode zato što PSI samo daje agregirane povjerljive podatke, samo se povjerljivi podaci mogu poslati. Trebaju se koristiti šifre 9999xx99 (xx je KN poglavlje); 9999xxxx (xxxx je HS šifra na 4 znamenke).

4.11 Otpaci

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 2 (b): specific movement

Prema EC 638/2004. članak 2. (b) trgovina otpacima se nalazi na listi specijalnih kretanja. Međutim, zakon ne daje detaljnije specifikacije o tome kako se otpaci trebaju tretirati. Ovom odredbom bit će moguće regulirati ovo područje u budućnosti, ako će biti potrebno (npr. ako je zahtjev za specijalnom statistikom o otpacima izrazila bilo koja od ostalih glavnih direkcija Komisije).

Što se tiče tretiranja otpadaka, zbog praktičnih se razloga preporuča da se negativne vrijednosti prilagode bliže nultim vrijednostima, jer članak 8. EC 1982/2004 dopušta samo prikupljanje pozitivnih vrijednosti (također pogledaj članak 3.5. o vrijednosti).

KN klasifikacija otpadaka predstavlja poteškoće; samo otpaci koji zadržavaju neku komercijalnu vrijednost i koji su generirani specijalnom industrijom se šifriraju (npr. željezni otpaci, otpaci plemenitih metala, troska, nečistoća, kamenac i ostali otpad iz proizvodnje od željeza ili čelika, otpaci od papira ili kartona).

Ako otpad nema tržišnu vrijednost, što je uobičajeno, i njegova isporuka se vidi samo kao usluga, i izvoznik plati odlaganje otpada, tada će porezno tijelo biti zainteresirano za transakciju, ali identificiranje PSI-ja bi moglo biti teško jer pružaju uslugu i neće ispuniti tzv. 'dva polja' na PDV povratu. Nadalje, trebalo bi se uzeti u obzir to što trgovci koji samo trguju otpacima mogu biti isključeni iz izvješćivanja (prag isključenja) jer vrijednost njihove robne razmjene može biti stvarno nula. Posljedično prikupljanje podataka, osobito unutar Intrastata, možda neće biti potpuno i zato je prikupljanje statističkih informacija o svim prelascima otpada preko granice jako teško.

Kad otpaci nemaju komercijalnu vrijednost i ne mogu se jednostavno klasificirati u KN (npr. otpad goveđe spongiformne encefalopatije), trebaju se isključiti iz Intrastata.

5 ISKLJUČENJA

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 3 (5)
Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Annex I

EC 1982/2004 Aneks I. nabraja vrste proizvoda i trgovine koje su isključene iz statistike robne razmjene unutar Unije. Ta lista utvrđuje u sveobuhvatnom i izuzetnom smislu robu i transakcije koje nisu pokrivene u statistici robne razmjene unutar Unije. Prema tome, trgovinske transakcije koje se ne pojavljuju na listi uključene su u statistiku robne razmjene. Međutim, neke transakcije koje su isključene iz statistike robne razmjene, mogu biti korisne pri sastavljanju statistike bilance plaćanja. Prema tome, iako se lista isključenja odnosi na robu izuzetu iz statistike koja se šalje u Eurostat, prikupljanje podataka za nacionalne potrebe je još uvijek moguće (npr. transakcije popravka). Slijedeći proizvodi se isključuju:

- sredstva plaćanja odobrena zakonom i vrijednosnice
- monetarno zlato
- pomoć u nuždi za područja katastrofe
- roba koja ima korist od diplomatskog, konzularnog ili sličnog imuniteta
- roba koja je poslana i vraćena zbog privremene upotrebe
- roba koja se koristi kao nositelj informacija
- komercijalni uzorci/promidžbeni materijal (besplatno)
- roba poslana i vraćena nakon popravka
- roba otpremljena nacionalnim oružanim snagama
- lanseri letjelica
- prodaja novih vrsta transporta pojedincima

5.1 Sredstva plaćanja odobrena zakonom i vrijednosnice

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Annex I (a)

Preporuča se da se neizdane novčanice i vrijednosnice, i kovanice koje nisu u optjecaju izvješćuju za Intrastat kao tiskani proizvodi ili proizvodi proizvodne industrije. Vrijednost bi trebala biti transakcijska vrijednost tiskanja ili troškovi metalnog frankiranja uključeni u proizvodnju i svaki trošak dostave robe.

Za korištene novčanice koje nisu u optjecaju, vrijednost bi trebala biti trošak dobivanja novčanica i svaki trošak dostave.

Preporuča se da se poštanske marke i ostale vrijednosnice (npr. vinjeta za autocestu, oznaka plaćenog cestovnog prometa na motorna vozila, naljepnice za unaprijed plaćenu cestarinu i slično) koje su subjekt komercijalnih transakcija, prijave za Intrastat na isti način kao neizdane novčanice koje nisu u optjecaju.

5.2 Pomoć u nuždi za područja katastrofe

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Annex I (c)

Što se tiče robe koja se odnosi na pomoć u nuždi za područja katastrofe, ideja je da se olakša kretanje takve robe i da se ne doda administrativni teret ovoj vrsti transakcija. Ako je roba prijavljena kao pomoć u nuždi, preporuča se da zemlje članice potvrde je li se taj slučaj već pojavio isključujući transakciju iz trgovine. Inače se trgovina treba izvijestiti prema normalnim odredbama za Intrastat.

5.3 Roba koja ima korist od diplomatskog, konzularnog ili sličnog imuniteta

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Annex I (d)

Roba koja ima korist od diplomatskog, konzularnog ili sličnog imuniteta; pokloni stranim državnim poglavarima ili članovima strane vlade ili parlamenta; i proizvodi koji cirkuliraju unutar okvira administrativne zajedničke pomoći se isključuju iz statistike robne razmjene unutar Unije.

5.4 Roba za privremenu upotrebu

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Annex I (e)

Roba koja je otpremljena ili koja stiže zbog specijalne namjene i koja je namijenjena za ponovnu otpremu unutar specijalnog razdoblja i koja se ne izlaže nikakvim promjenama osim uobičajene deprecijacije zbog njenog korištenja, isključuje se iz dane statistike robne razmjene unutar Unije, slijedeći uvjeti se susreću:

- (1) Oplemenjivanje nije planirano niti napravljeno
- (2) Očekivano trajanje privremene upotrebe je manje od 24 mjeseca
- (3) Otpreme/primitak se ne mora prijaviti kao isporuka/stjecanje za PDV potrebe.

Roba koja je isključena za ili nakon privremene upotrebe može biti uključena u slijedeće:

- roba za najam ili operativni zakup
- roba za izlaganje ili upotrebu na izložbama, sajmovima, sastancima ili sličnim događanjima
- profesionalna oprema
- kontejneri, ležajevi, ambalaža, uzorci i ostala roba koja se kreće u skladu s komercijalnim aktivnostima
- kretanje robe za edukacijske, znanstvene ili kulturne potrebe
- putničke osobne stvari i kretanje robe za sportske namjene
- kretanje robe kao granični promet između zemalja članica
- prijevozna sredstva za komercijalnu ili privatnu upotrebu (tj. kretanje robe između zemalja članica jer prevoze ljude ili robu).

Preporuča se da se granični slučajevi tretiraju prema carinskim postupcima i definicijama za 'privremeni uvoz' i prema međunarodnim preporukama (npr. Konvencija o privremenom uvozu – Istanbul, 26. lipnja 1990.).

Kada se ne zadovolji jedan od uvjeta za kretanje robe koja je prije isključena zbog privremene upotrebe (npr. podvrgnuli su se obradi ili ostali dulje od dvije godine ili se prijavljuju za PDV), roba se mora prijaviti za statistiku unutar Unije kada se raskinu uvjeti za privremenu upotrebu. **Preporuča se** da je izvještajno razdoblje kalendarski mjesec kada se raskinu uvjeti uredbi. To znači da se transakcija treba prijaviti ne kao ispravak ili revizija trgovine prethodnog izvještajnog razdoblja, nego protumačiti kao stvarno izvještajno razdoblje koje se može izvijestiti.

S tim u vezi treba se spomenuti da iako se najam ili operativni zakup općenito isključuje preko ovih odredbi, zapis postaje obavezan kada je ugovor o najmu ili operativnom zakupu dulji od dvije godine ili se produžio nakon što je isteklo početno razdoblje, duže od dvije godine.

5.5 Oplemenjivanje i popravak

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Article 8 (valuation), Annex I (h) (exemption repair), Annex III footnote e) (definition processing)

(1) Opseg

- **Oplemenjivanje je uključeno:** aktivnosti oplemenjivanja se moraju uključiti u statistiku robne razmjene unutar Unije i evidentirati sa šifrom vrste posla 4 (s namjerom oplemenjivanja) ili 5 (prateći oplemenjivanje). Aktivnosti oplemenjivanja na računu prerađivača trebaju se evidentirati pod šifrom vrste posla 1 ili stupcem A. (Također pogledaj poglavlje o 'Vrsti posla').
- **Popravak je isključen:** roba koja je poslana i vratila se nakon popravka i odgovarajući zamjenski dijelovi korišteni u popravku isključuju se iz statistike robne razmjene unutar Unije. Zemlje članice mogu evidentirati ovu trgovinu za nacionalnu namjenu pod šifrom vrste posla 6, ali ne smiju te podatke poslati u Eurostat.

(2) Definicija oplemenjivanja i popravka

- **Oplemenjivanje obuhvaća** aktivnosti (promjena, izvedba, unapređivanje sklopova, renoviranje, modificiranje, pretvorba) radi proizvodnje novog ili dobro poboljšanog proizvoda. To nužno ne uključuje promjenu u klasifikaciji proizvoda.

- **Popravak znači** vraćanje robe u njihovu uobičajenu funkciju ili stanje. Cilj aktivnosti je držanje robe u redu; to može uključiti ponovno građenje, zamjenu ili poboljšanje, ali ne mijenja vrstu robe u niti kojem slučaju.

Odgovarajući zamjenski dijelovi su roba koja je integrirana u popravljenu proizvod kao dio popravka (npr. novi motor u automobilu) u zemlji članici gdje je popravak izvršen. Ti dijelovi/roba se isključuju iz izvještavanja. To je isto i ako se faktura izdaje posebno za dijelove. Međutim, roba koja se kreće radi toga da bude rezervni ili zamjenski dio se izvještava.

(3) Načela procjene aktivnosti oplemenjivanja

- Što se tiče transakcija koje uključuju robu poslanu **na oplemenjivanje**, ukupna vrijednost robe u neobrađenom stanju se mora prijaviti. To se može bazirati na kvalificiranoj procjeni u slučajevima kada faktura ne pokazuje taj iznos ili obrađivač nije obaviješten o vrijednosti zbog komercijalne povjerljivosti
- Što se tiče transakcija koje uključuju robu koja se vratila **s oplemenjivanja**, ukupna vrijednost robe u obrađenom stanju se mora prijaviti. To je početna vrijednost prijavljena za neobrađenu robu uvećana za troškove obrade. Početna vrijednost može biti bazirana na kvalificiranoj procjeni.

(4) Usporedba s PDV podacima

Porezne uprave prikupljaju podatke o isporukama i stjecanju robe. Obrada nije uključena u podatke primljene od fiskalnih tijela i nije moguća unakrsna provjera s Intrastat deklaracijama.

(5) Preporuke:

- Treba se koristiti ograničena i pozitivna definicija za aktivnosti oplemenjivanja. Kada uvjeti nisu zadovoljeni (tj. proizvodnja novog ili jako poboljšan proizvod), transakcija se isključuje. Zemlje članice mogu ispitati sumnjive slučajeve na individualnoj osnovi.
- Promjena šifre KN-a nije nužno uvjet za oplemenjivanje.
- Osobita pažnja se treba posvetiti diferencijaciji popravaka i aktivnosti oplemenjivanja za zrakoplove i plovila.

(6) Primjeri

- **Oplemenjivanje:**
 - o sastavljanje/obnavljanje robe nakon prijevoza;
 - o konzerviranje (npr. dodatkom konzervansa);
 - o tretiranje (npr. protiv parazita i hrđe);
 - o miješanje proizvoda različite kvalitete za proizvodnju proizvoda nove kvalitete;
 - o označavanje robe, davanje oznaka je dio prodaje. Ako ne, označavanje je usluga;
 - o punjenje boca tekućinom (npr. vina iz bačvi);
 - o konzerviranje robe (npr. konzervirana hrana);
 - o pretvaranje tekstila u proizvod (npr. odjeća, ručne torbice, zavjese);
 - o razrjeđivanje ili koncentriranje tekućina (npr. sok)
- **Popravci:**
 - o jednostavna zamjena dijela proizvoda ukazuje da je možda nastala aktivnost popravka. S druge strane, ako rezultira poboljšanjem proizvoda, to je oplemenjivanje;
 - o popravak štete na proizvodu koja je nastala prilikom prijevoza;
 - o ponovno bojanje se treba isključiti kao popravak/održavanje. Međutim, bojanje neobojanog proizvoda se treba tretirati kao oplemenjivanje.
- **Usluge (isključene iz Intrastata):**
 - o za zrakoplove, tehničko održavanje koje je izvršeno prema zakonskim zahtjevima (npr. kontrole, obvezne periodične zamjene);
 - o testiranje prilagodbe, regulacije i ovjere proizvoda (npr. zrakoplovi, strojevi, aparati, vozila);
 - o glačanje, pranje, čišćenje, sušenje;
 - o pakiranje;
 - o razvrstavanje, sijanje, vaganje, dijeljenje i filtriranje proizvoda.

Preporuča se da zemlje članice prikupe dodatne primjere za popravak, uslugu i oplemenjivanje i dostave popis Eurostatu radi opsežnijih preporuka.

5.6 Softver i dozvole

Softver i dozvole se evidentiraju pod šifrom KN-a za nositelje informacija. Iznimke se nalaze u Uredbi za Intrastat 1982/2004, Aneks I. (f).

Preporuča se:

- **Hardver se prodaje zajedno s podrškom, softverom i dozvolama:** Primjer: kupnja računala opremljenog sa softverom i dozvolama. Ukupna vrijednost robe (hardver+podrška/softver/dozvole) se prijavljuje.
- **Softver razvijen za klijenta od strane specijalizirane softverske kuće:** Primjer: švedska softverska kompanija daje belgijskoj firmi specijalan softver za svoj račun. Ta aktivnost se ne prijavljuje.
- **Masovno proizvedeni softveri koji su dostupni gotovi s materijalnom podrškom:** Primjer: uvoz ili stjecanje softvera Windows 2000. Ukupna vrijednost proizvoda (podrška+softver) se prijavljuje.
- **Proizvodi koji nadopunjuju masovno proizvedene softvere:** Primjer: ažuriranje kada dolazi do fizičkog kretanja (dostava CD-ROM-a). Isporučka se treba prijaviti.
- U slučajevima kada je cijena za isporuku već uključena kada je softver prvi puta kupljen/prodan i nije napravljena pojedinačna faktura, ništa se ne treba prijaviti.
- **Skriven kapacitet:** Hardver je prodan sa ograničenjem korištenja samo dijela kapaciteta i buduće otključavanje dodatnog kapaciteta ovisi o budućim plaćanjima. Početna aktivnost na hardveru se prijavljuje i ne trebaju se ispunjavati deklaracije za kasnije naknade otključavanja.
- **Isporučka softvera koji ne uključuje fizičku promjenu robe:** Primjeri: dodatne dozvole ili prava fakturirana za korištenje ranije isporučenog softvera; isporuka softvera preko Interneta. Aktivnost se ne prijavljuje.
- **Isporučka softvera zajedno s ugovorom o održavanju:** Usluge održavanja softvera se ne prijavljuju kada su subjekt ugovora i upisani pojedinačno na fakturu.

5.7 Leasing i najam

Intrastat Commission Regulation 1982/2004; Annex I (e), Annex III footnote (c) and (f)

(1) Definicije

- **Operativni leasing:** Operativni zakupi su oni zakupi koji ne prenose čvrsto sve rizike i nagrade povezane sa zakonskim pravom vlasništva zakupca. Pod operativnim zakupom, zakupac stječe pravo korištenja trajne robe u određenom razdoblju, koje može varirati u trajanju i nije nužno utvrđeno unaprijed. Kada razdoblje leasinga istekne, zakupodavac očekuje da dobije robu natrag u više-manje jednakom stanju kada je iznajmljena, osim uobičajenog trošenja. Tako leasing razdoblje ne pokriva sve niti čak nadmoćni dio ekonomskog vijeka robe. Plaćanje operativnog zakupa robe se odnosi na troškove korištenja opipljive robe koja je dostupna jedinicama kroz te ugovore. (Izvor: KODIRANO: Eurostat Concepts and Definitions Database).
- **Financijski leasing:** rate zakupa se računaju na taj način da se pokrije ukupna ili stvarno ukupna vrijednost robe. Rizici i nagrade vlasništva se prenose na zakupca. Pri isteku ugovora zakupac postaje zakonski vlasnik robe. (Izvor: Intrastat Commission Regulation 1982/2004 Anex III footnote c).

(2) Postupak u statistici robne razmjene

- roba u **najmu i operativnom zakupu** trebala bi se **isključiti** kada ugovor pokriva razdoblje **kraće od dvije godine**. Zemlje članice mogu evidentirati ovu trgovinu za nacionalne potrebe pod šifrom 6 za vrstu posla, ali ne smije poslati te zapise u Eurostat.
- roba u **najmu i operativnom zakupu** se mora **uključiti** kada ugovor pokriva razdoblje **dulje od dvije godine**. Zemlje članice trebaju poslati te zapise u Eurostat pod šifrom 9 za vrstu posla.

- **financijski leasing se mora izvjestiti u Eurostat.** Koristi se šifra 1 stupac A ili 15 stupaca A&B za vrstu posla. Financijski leasing je transakcija koja mora uključiti tri stranke:
 - o isporučitelj robe (Isporučitelj)
 - o primatelj robe (Zakupac)
 - o isplatelj troškova robe (Zakupodavac)

Direktni leasing postoji kada su isporučitelj i zakupodavac isti. Indirektni leasing postoji kada leasing kompanija (zakupodavac) kupuje robu od proizvođača ili isporučitelja i naknadno iznajmi robu zakupcu. Roba je dostavljena od isporučitelja zakupcu. Statistika robne razmjene uvijek evidentira trgovinski tok između zemlje članice isporučitelja i zemlje članice zakupca. Ako su zakupac i zakupodavac smješteni u istoj zemlji članici i ako je samo isporučitelj smješten u drugoj zemlji članici, preporuča se da se informacije prikupljaju u zemlji članici primitka od zakupca (koji je zaključio ugovor koji dovodi do isporuke) umjesto od zakupodavca.

(3) Izvještajno razdoblje: Za financijski leasing ili robu u najmu i operativnom zakupu s namijenjenim trajanjem duljim od dvije godine, izvještajno razdoblje bi trebao biti mjesec kada je roba primljena ili otpremljena. To je obično na početku dogovora o leasingu/najmu.

Roba u najmu i operativnom leasingu isključena iz izvještavanja za Intrastat zato jer je njezin ostanak bio namijenjen za manje od dvije godine, mora se prijaviti ako se ne vrati nakon dvije godine. Izvještajno razdoblje trebao bi biti mjesec u kojem postaje očito da će roba ostati dulje od dvije godine.

Vrijednost korištena za ranije neprijavljenu robu (tj. roba koja je izvorno bila namijenjena da se vrati unutar dvije godine) koja se **nije** vratila unutar razdoblja od dvije godine, trebala bi biti procijenjena vrijednost u vremenu kada se roba izvještava u Intrastat. S obzirom na korištenje to će omogućiti amortizaciju ili bilo koji drugi faktor koji je utjecao na vrijednost i trebao bi biti tržišna vrijednost robe (tj. cijena koju bi roba mogla postići na otvorenom tržištu kada prođe razdoblje od dvije godine) u izvještajnom razdoblju.

5.8 Uzorci i promidžbeni materijal

Intrastat Commission Regulation 1982/2004; Annex I (g)

Kretanje robe s isključivim ciljem pripremanja ili podrške (potencijalnoj) kasnijoj trgovinskoj transakciji demonstrirajući karakteristike roba ili usluga se isključuje kada su **besplatno** dopremljeni.

- Komercijalni uzorci mogu biti bilo koji proizvod koji se koriste za objašnjenje ili testiranje.
- Promidžbeni materijali mogu biti bilo koji proizvod za javnost (primarna korist je od toga).

Komercijalni uzorci/promidžbeni materijal se isključuju ako oni sami nisu subjektom komercijalne transakcije.

5.9 Roba otpremljena nacionalnim oružanim snagama

Intrastat Commission Regulation (EC) 1982/2004: Annex I (i)

Kretanje robe između zemlje članice koja izvještava i njenih enklava izvan granice smatra se unutarnjim tokom robe za statističke potrebe. Prema tome, kretanje robe između nacionalnih vojnih postrojenja koja su fizički locirana izvan statističkog teritorija zemlje članice koja izvještava se ne prijavljuje. Na taj način trgovinski tokovi između vojnih postrojenja koja su pod suverenitetom zemlje članice partnera, ali locirani unutar statističkog teritorija zemlje članice koja izvještava i ta zemlja članica partner ne treba također prijaviti.

Međutim, kretanje robe između nacionalnih vojnih postrojenja smještenih izvan granice i zemlje članice domaćina se prijavljuje kao i svako kretanje između stranih vojnih postrojenja lociranih unutar statističkog teritorija zemlje članice koja izvještava.

5.10 Prodaja i kupnja od pojedinaca

PSI treba prijaviti svoju trgovinu unutar Unije kada je registrirana za PDV u zemlji članici koja izvještava i kada joj je trgovina iznad praga. To je nezavisno od toga je li ista trgovina bila u zemlji članici partneru.

Izuzeće pojedinaca: Pojedinci po definiciji nisu isključeni iz izvještavanja o trgovini unutar Unije. Međutim, općenito, pojedinci nisu registrirani za VAT i zbog toga su zapravo izuzeti iz pružanja informacija.

Otprema pojedincima: Ako tvrtka, dužna prijaviti otpremu, isporuči robu pojedincu u drugoj zemlji članici, ta se trgovina treba prijaviti. U tom slučaju se prijavljuje šifra vrste posla 1 (stupac A) ili šifra 14 (stupci A i B = kupnje pojedinaca). (Ali također pogledaj zahtjeve za prodaju pojedincima kada je prag prodaje na daljinu za zemlju članicu partnera prekoračen.)

Primici od pojedinaca: Ako tvrtka, dužna prijaviti primitke, kupuje robu od pojedinca iz druge zemlje članice, ta se trgovina treba prijaviti. U tom slučaju se prijavljuje šifra vrste posla 1 (stupac A) ili šifra 14 (stupci A i B = kupnje od pojedinaca). Napomena da ne treba prijaviti ako kupac dogovori prijevoz iz prodajne zemlje članice partnera ili je roba u slobodnoj (zakonskoj) prodaji.

Kupnja stranih pojedinaca u dućanima u zemlji članici koja izvještava: PSI-ji neće prijaviti trgovinu unutar Unije kada pojedinci koji imaju nacionalnost druge zemlje članice ili su zemljaci koji žive u drugoj zemlji članici uzmu robu u njihovim dućanima ili tvornicama, jer isporučitelj nije odgovoran za dostavu robe i ne može se tražiti isključenje PDV-a na kupovinu unutar Unije.

Prodaja na daljinu: kada isporučitelj (koji podliježe PDV-u u zemlji koja izvještava) otpremi robu osobi u drugoj zemlji članici koja nije registrirana za PDV i isporučitelj je odgovoran za dostavu robe.

Zemlje članice primjenjuju sustav pragova prema specijalnoj shemi za prodaju na daljinu. Isporučitelji moraju registrirati i obračunati PDV u zemlji namjene kada njihova prodaja premaši prag prodaje na daljinu u toj zemlji članici. Posljedično, faktura kupca će pokazati PDV zemlje namjene kada isporučitelj premaši prag. Ako je isporučitelj ispod praga, faktura će pokazati PDV zemlje pošiljatelja.

Preporuča se da se:

- **Uključi:**
 - o otpremu prijavljuje isporučitelj (šifra 14 = u vrsti posla se koristi prodaja pojedincima).
 - o primici prodavača na daljinu preko praga se prijavljuju od strane osobe odgovorne za plaćanje isporučiteljevih PDV obveza u zemlji članici primitka.
- **Isključi** prijavljivanje primitaka ako je prodavač na daljinu ispod 'PDV praga za prodaju na daljinu' u zemlji namjene.

Isključenje kada se prodaju nova prijevozna sredstva pojedincima: nova prijevozna sredstva (NPS) prodaju kompanije bez PDV-a pojedincima kada će NPS biti registrirana u drugoj zemlji članici. Kupac će platiti PDV u zemlji članici primitka kada se NPS registriraju. Posljedično isporučitelj uvijek zna kada su NPS prodani pojedincu iz druge zemlje članice. Da bi se harmoniziralo prijavljivanje ovakve trgovine, u zemljama članicama prodaja NPS-a pojedincima se uvijek isključuje. To se primjenjuje kada kompanija dostavi NPS pojedincu, ali i kada je NPS direktno preuzeo pojedinac.

Zemlje članice mogu prikupljati te informacije za nacionalne potrebe sa šifrom vrste posla 6, ali ih trebaju isključiti iz slanja u Eurostat.

6 POSEBNI TRGOVINSKI TOKOVI

6.1 Roba u provozu

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 2 (g) definition of 'goods in simple circulation'; Article 3: exclusion of simple circulation, Article 9 (e): collection of partner country, Annex: definition of partner country

Prema konceptima i definicijama Statistike međunarodne trgovine UN-a, roba u provozu je roba koja ulazi i izlazi iz zemlje članice s isključivom namjerom dolaska u treću zemlju članicu. Trebala bi se

isključiti iz statistike u provoznoj zemlji članici. UN-ov priručnik za popunjavanje podataka preporuča da se identificira roba koja se jednostavno prevozi kroz zemlju kao i roba koja ulazi u zemlju koja popunjava podatke samo za prijevozne potrebe. Kriterij za identificiranje robe u provozu se određuje prema odredištu robe u trenutku prelaska granice zemlje koja popunjava podatke. Ako je u tom trenutku jasno da je odredište robe druga zemlja članica, roba se smatra kao roba u provozu.

Definicija početka i kraja trgovinskog toka je ključan faktor za usklađenu sliku robne razmjene između zemalja članica. Prema tome, obveza izvještavanja zemlje članice otpreme i zemlje članice primitka se definira u tom smislu u zakonu i posljedično trgovinski tokovi se bilježe između zemlje članice pošiljatelja i zemlje članice namjene. Zastoji prisutni u prijevozu na putu robe se ne prijavljuju.

Taj koncept znači slijedeće:

- Kretanje robe između zemalja članica bi se trebalo podijeliti u više trgovinskih tokova kada se zastoji, koji nisu prisutni u njihovom prijevozu, nađu u zemlji članici na putu prema konačnom odredištu robe.
- Zemlja članica u kojoj je roba u jednostavnom prometu nema nikakvog utjecaja u određivanju trgovinskog toka.

	A	B	C
Kretanje robe iz zemlje članice A preko zemlje B u zemlju C	●	→	
Zastoj koji nije prisutan u prijevozu se dogodio u zemlji članici B	●	●	●
	zapis otpreme u B	zapis primitka iz A zapis otpreme u C	zapis primitka iz B
Roba je u jednostavnom prometu u B	●	→	
	zapis otpreme u C	nema zapisa o kretanju	zapis primitka iz A
Zastoj koji nije prisutan u prijevozu se dogodio u zemlji članici B (npr. jednostavni ponovni utovar)	●	●	●
	zapis otpreme u C	nema zapisa o kretanju	zapis primitka iz A

EC 638/2004 daje upute zemljama članicama dopuštajući im da identificiraju je li moraju izvještavati o fizičkim kretanjima robe i koja je točna zemlja članica partner.

Članak 2. (g) definira 'robu u jednostavnom prometu između zemalja članica' i članak 3. (2) i (3) isključuje izvještavanje o 'robi u jednostavnom prometu između zemalja članica' s posljedicom da se u 'provoznj zemlji članici' ništa ne mora prijaviti. Zemlje članice gdje roba prolazi kroz njih trebaju odgovoriti na pitanje: Je li roba putuje direktno preko njihovog statističkog teritorija (bez zastoja); ili se zaustavljanja pojavljuju zbog prijevoza; je li poznato odredište robe u trenutku ulaza robe u zemlju članicu iz druge zemlje članice? Ako je odgovor 'DA', ta zemlja članica ne mora ništa izvještavati i ako je odgovor 'NE', zemlja članica mora prijaviti primitak i otpremu.

Zemlja članica koja prva otpremi robu koja ulazi u jednu ili više zemalja članica u provozu tijekom transporta ili zemlja članica koja prima robu koja je ušla u jednu ili više zemalja članica u provozu prije nego je stigla do odredišta u toj zemlji članici, prijavljuje trgovinu bez obzira što se putem dogodilo. Međutim, takve zemlje članice mogle bi imati problema u utvrđivanju prave zemlje članice partnera. Zemlja članica partner koja se prijavljuje u slučaju kada roba prolazi kroz jednu ili više zemalja članica prilikom transporta je definirana u Aneksu, odlomak (1) EC 638/2004.

Odredbe o opsegu trgovine u provozu (članak 2. (g) i članak 3. (2) i (3(3)) i identificiranje zemlje članice partnera nisu direktno povezani jer se odnose na različite stvari. Međutim, postoji indirektna veza, jer zakon osigurava da primici prijavljeni u jednoj zemlji članici budu prijavljeni u zemlji članici

partneru kao otprema i obratno. Prema tome, zemlje članice koje izvještavaju trebaju se pobrinuti da ne zabilježe zemlju članicu partnera (prema Aneksu, odlomak (1)) koja je isključena iz izvještavanja o kretanju robe (prema članku 3. (2) i 3. (3)).

S obzirom na obveze izvještavanja u proveznoj zemlji članici

Pitanje je li zemlja članica treba izvještavati o trgovini koja ulazi i napušta njen statistički teritorij ovisi o zastoja i zakonitim aktivnostima kojima je bila subjekt u toj zemlji članici. Kriterij za identifikaciju karaktera zastoja je određite robe koje je poznato kada roba uđe u tu zemlju članicu.

- Bez zastoja, znači **nema izvještavanja**.
- **Ne izvještava se** kada do zastoja dolazi samo zbog logističkih razloga (npr. pakiranje, pretovar iz jednog prijevoznog sredstva u drugi)
- **Izvještavanje je obvezno** za sva ostala zaustavljanja (npr. povezana s promjenom vlasništva ili aktivnostima oplemenjivanja).

Granični slučajevi mogu postojati kada odluka o tome je li zaustavljanje povezano s transportom ili je došlo do zastoja zbog drugih razloga nije posve jasna. To se osobito može dogoditi kada roba nema zaustavljanja u proveznoj zemlji članici ili postoji zaustavljanje koji su u prvom trenutku povezani s transportom, iako je provezna zemlja članica uključena u neke zakonske/ekonomske transakcije koje se tiču te robe (npr. zaključila je ugovore koji dovode do kretanja robe). U tim slučajevima se moraju dobro ispitati provezne aktivnosti.

- U slučajevima kada uopće nema zaustavljanja u proveznoj zemlji članici, dodatna zakonska/ekonomska aktivnost (npr. promjena vlasništva) neće utjecati na kretanje i provezna zemlja članica se **isključuje iz izvještavanja** o ovoj trgovini.
- U slučajevima kada ima zaustavljanja u proveznoj zemlji članici da bi se premostio vremenski razmak između mogućeg i željenog datuma isporuke, ali gdje je jasno da je roba namijenjena drugoj zemlji članici, provezna zemlja članica se **isključuje iz izvještavanja** o ovoj trgovini (npr. roba namijenjena drugoj zemlji članici je privremeno pohranjena u proveznoj zemlji članici jer primatelj želi kasniji datum isporuke).
- U slučajevima gdje ima zaustavljanja u proveznoj zemlji članici (npr. u kompaniji ili s obzirom na autorizaciju kompanije koja je uključena u zakonske/ekonomske transakcije za registraciju, novo označavanje, kontrolu kvalitete) koji mogu imati utjecaja na provez, osobito na provezni smjer, **izvještavanje je obvezno** u toj zemlji članici.

S obzirom na identificiranje zemlje članice partnera

Kada roba ulazi u jednu ili više zemalja članica u provezu prije dolaska u zemlju članicu primitka i koja je bila subjektom zaustavljanja i zakonskih aktivnosti, koje nisu svojstvene njihovom transportu, u tim zemljama članicama (npr. promjena vlasništva), zemlja članica pošiljatelja se uzima kao zadnja zemlja članica gdje su se takva zaustavljanja ili aktivnosti pojavile.

Zemlja članica partner je zemlja članica namjene, za otpremu. To znači zadnja zemlja članica za koju je poznato, prilikom otpreme, da se roba treba otpremiti. Ako je poznato da će se zaustavljanje koje nije svojstveno transportu obaviti u drugoj zemlji članici, preporuča se da se ta zemlja članica prijavi kao partner zemlja članica otpreme.

Primjeri:

(4) Njemačka kompanija kupuje robu u Nizozemskoj i prodaje ju u Francuskoj. Roba je otpremljena iz Nizozemske u Francusku.

a. Roba je prevezena **direktno** kroz Belgiju ili sa zaustavljanjem koje je svojstveno prijevozu (npr. privremeno pohranjivanje prije pretovara). To je triangularna trgovina.

Uključena zemlja	Tok koji se treba prijaviti	Zemlja partner
Njemačka	nema ga	nema je
Nizozemska	otprema	Francuska
Belgija	nema ga	nema je
Francuska	primitak	Nizozemska

b. Roba putuje iz Nizozemske preko Belgije do Francuske i **zaustavljanje** se odvija **u Belgiji** koje nije svojstveno njezinom prijevozu (npr. pohrana u podružnici francuske kompanije radi obrade prije otpreme u Francusku).

Uključena zemlja	Tok koji se treba prijaviti	Zemlja partner
Njemačka	nema ga	nema je
Nizozemska	otprema	Belgija
Belgija	primitak	Nizozemska
Belgija	otprema	Francuska
Francuska	primitak	Belgija

c. Roba putuje iz Nizozemske preko Belgije do Francuske i **zaustavljanje** se odvija **u Belgiji** koje nije svojstveno njezinom prijevozu (npr. pohrana u podružnici francuske kompanije, **ali** prije nego roba pređe granicu između Nizozemske i Belgije jasno je da je roba **namijenjena Francuskoj** i neće se mijenjati u Belgiji nego samo pohraniti jer je francuski primatelj želi primiti kasnije).

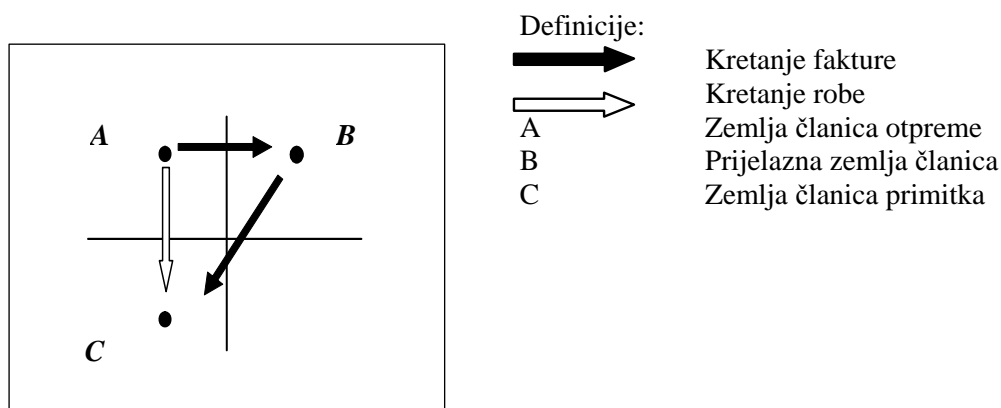
Uključena zemlja	Tok koji se treba prijaviti	Zemlja partner
Njemačka	nema ga	nema je
Nizozemska	otprema	Francuska
Belgija	nema ga	nema je
Francuska	primitak	Nizozemska

d. Roba putuje iz Nizozemske preko Belgije u drugu zemlju članicu i **zaustavljanje** se odvija **u Belgiji** koje nije svojstveno njezinom prijevozu (npr. pohrana) jer nije jasno kada roba uđe u Belgiju, za koju drugu zemlju članicu je namijenjena. Samo je poznato da određite robe nije ili u potpunosti nije Belgija.

Uključena zemlja	Tok koji se treba prijaviti	Zemlja partner
Njemačka	nema ga	nema je
Nizozemska	otprema	Belgija
Belgija	primitak	Nizozemska
Belgija	otprema	Ostale zemlje članice
Ostale zemlje članice	primitak	Belgija

6.2 Triangularna trgovina

Triangularna trgovina postoji kada kompanija u zemlji članici A prodaje robu kompaniji u zemlji članici B, koja ju prodaje kompaniji u zemlji članici C, iako je roba fizički premještena samo jednom – iz A u C. U takvim slučajevima, statistika robne razmjene unutar Unije treba evidentirati otpremu iz A u C i primitak u C robe iz A. Međutim, postoji rizik da zemlja članica A ili C proglasi zemlju članicu B kao svog trgovinskog partnera jer je kupoprodajni ugovor zaključen sa zemljom članicom B, gdje zemlja članica B može prijaviti primitak ili otpremu bez obzira je li postoji fizičko kretanje u B.

Obveze izvještavanja za fiskalne potrebe (prateći fakture) i izvještavanje za statistiku robne razmjene mogu se razlikovati u slučaju triangularne trgovine. Naravno, način praćenja kretanja robe ostaje primjenjiv za statističke potrebe i faktura se ne mora pratiti:

- PSI u zemlji članici otpreme mora prijaviti zemlju članicu partnera u koju je dostavljena roba, bez obzira gdje je poslana faktura.
- PSI u zemlji članici primitka mora prijaviti zemlju članicu partnera iz koje je roba dostavljena, bez obzira na zemlju članicu u kojoj je plaćena.
- Prodavač/kupac ne smije prijaviti kretanje robe za Intrastat kada roba ne ulazi u prijelaznu zemlju članicu.

Greške pri izvještavanju zbog triangularne trgovine se trebaju minimizirati. **Preporučaju se** slijedeće mjere:

- Identificirati trgovce u triangularnoj trgovini – i u prijelaznoj zemlji članici i u zemlji članici koja izvještava.
- Obavijestiti PSI-je u detalje o njihovoj obvezi izvještavanja kada su uključeni u triangularnu trgovinu.
- Zrcalna statistika može omogućiti zemljama članicama da otkriju netočnu zemlju partnera koja izvještava i pogrešne deklaracije u prijelaznoj zemlji članici.
- VIES podaci nadalje omogućavaju kontrolu kvalitete što se tiče ispravnog izvještavanja zemlje partnera.
- Mogu se razmotriti nacionalne smjernice za trgovce za označavanje transakcija triangularne trgovine (npr. kao statističke procedure na Intrastat deklaracijama ili na VIES deklaracijama).

Kada je kompanija prodavatelj/kupac u prijelaznoj zemlji članici utvrdila poreznog predstavnika odgovornog za PDV u zemlji članici koja izvještava (ili u zemlji članici otpreme ili zemlji članici primitka), taj predstavnik bi trebao biti imenovan kao PSI za izvještavanje za Intrastat (uvjeti za imenovanje ovise o nacionalnim fiskalnim odredbama u svakoj zemlji članici koja izvještava). Treba biti oprezan da se izbjegne dvostruko brojanje. Kada je triangularnu trgovinu prijavio porezni predstavnik, fiskalno i statističko izvještavanje bi trebalo biti ekvivalentno i PSI-ji bi trebali biti informirani prema tome.

Triangularna trgovina s partnerom u zemlji koja nije članica:

	<p>Kada je kompanija prodavatelj/kupac u prijelaznoj zemlji uspostavljena u zemlji koja nije članica (zemlja X), nužno je imenovanje poreznog predstavnika (ili u zemlji članici A ili C) ovisno o zahtjevima zemlje članice koja je uključena.</p>
	<p>Kada je zemlja konačne namjene zemlja koja nije članica (zemlja X) i roba ne ulazi u prijelaznu zemlju članicu (B), izvozna deklaracija se mora napraviti u zemlji članici gdje je roba fizički prisutna na Carini (A). Te transakcije se ne trebaju prijavljivati za Intrastat čak i ako su fakture izdane između subjekata u prijelaznoj zemlji članici (B) i izvoznoj zemlji članici (A). Samo će se izvozna deklaracija bazirana na carinskoj deklaraciji uzeti u obzir unutar Extrastat sustava u zemlji članici A.</p>
	<p>Ista se praksa primjenjuje kada je zemlja pošiljatelja (podrijetla) zemlja koja nije članica (X). Uvozna deklaracija se mora napraviti u zemlji članici gdje je roba puštena u slobodan promet i gdje je fizički prisutna na Carini (zemlja članica C). Carinska uvozna deklaracija se treba napraviti za Extrastat i ne bi trebala biti niti jedna deklaracija za Intrastat.</p>

Postoje i drugi slučajevi kada smjer fakture ne odgovara fizičkom toku robe, iako su samo dvije zemlje članice uključene.

Triangulacija sa dvije zemlje članice:

	<p>Roba je dostavljena iz zemlje članice A direktno u kompaniju C2 u zemlji članici C, ali kompanija C1 registrirana za PDV je zaključila ugovor koji dovodi do isporuke i fakturira kompaniju C2. Preporuča se da kompanija C1 prijavi primitak za Intrastat. Naravno otpremna deklaracija se prijavljuje za zemlju članicu A.</p>
	<p>Roba je direktno dostavljena iz kompanije A1 u zemlji članici A u kompaniju u zemlji članici C, ali je faktura naslovljena od kompanije A1 na drugu PDV registriranu kompaniju A2 koja je zaključila ugovor koji dovodi do otpreme u zemlji članici A. Kretanje iz A u C se mora prijaviti za Intrastat. Preporuča se da kompanija A2 čak i ako nije zadužena za prijevoz prijavi za Intrastat. Naravno Intrastat deklaracija o primitku se treba ispuniti u zemlji članici C.</p>

	<p>Roba je dostavljena od kompanije A1 drugoj kompaniji A2 u zemlji članici (A). Međutim, faktura dolazi od PDV registrirane osobe u zemlji članici B. Ne radi se nikakva Intrastat deklaracija jer roba nije napustila zemlju članicu A.</p>
	<p>Roba je dostavljena od kompanije A1 drugoj kompaniji A2 u zemlji članici (A). Međutim, faktura je naslovljena na PDV registriranu osobu u zemlji članici B. Ne radi se nikakva Intrastat deklaracija jer roba nije napustila zemlju članicu A.</p>

6.3 Roterdamski efekt

6.3.1 Objašnjenje 'Roterdamskog efekta'

'Roterdamski efekt' se odnosi na:

- uvoz robe iz zemalja koje nisu članice EU koja je ocarinjena u zemlji članici prije otpreme u drugu zemlju članicu
- otprema robe iz zemlje članice u drugu zemlju članicu u kojoj se carini izvoz i koja se odmah ponovno izvozi u zemlje koje nisu članice EU.

'Roterdamski efekt' se odnosi na povezivanje Intrastat i Extrastat sustava za prikupljanje podataka.

- Prema Extrastatu, uvoz ili izvoz se treba prijaviti u zemlji članici gdje se roba carini za Carinu (tj. puštena za uvoz, izvoz ili oplemenjivanje).
- Prema statistici robne razmjene unutar Unije svako kretanje robe Unije (roba u slobodnom prometu) između zemalja članica mora se prijaviti (osim ako su isključeni prema Aneksu 1 1982/2004).
- Nadalje, definicije zemalja partnera za Extrastat i Intrastat imaju svoj utjecaj. Gdje god zemlja podrijetla odredi trgovinskog partnera sa zemljama koje nisu članice EU, zemlja članica pošiljatelja je važna za statistiku robne razmjene unutar Unije.

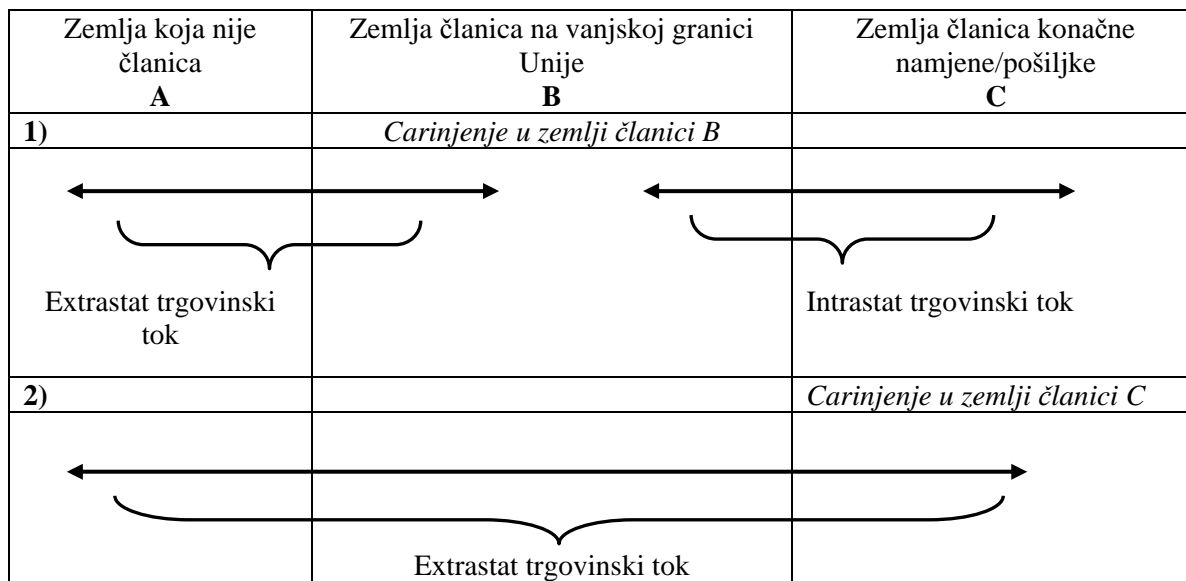
Prema tome, kretanje robe između zemlje koja nije članica i zemlje članice podijelit će se u dva trgovinska toka – jedan se prijavljuje za Extrastat; drugi se prijavljuje za Intrastat – kada se carinjenje odvija u drugoj zemlji članici (to je obično zemlja članica smještena na vanjskoj granici Europske unije s važnom lukom za prekrcaj robe, npr. Rotterdam, Antwerpen).

'Roterdamski efekt' se odnosi uglavnom na uvoz u Europsku uniju. Carinski zakon Unije je uvijek davao uvoznicima iz Unije mogućnost puštanja robe u slobodan promet (preko predstavnika) u gotovo svakoj carinarnici u Uniji, bez obzira je li se ta roba tada prevozi do druge zemlje članice ili ne. Uvoznici osobito koriste ta sredstva da bi pustili robu u slobodni promet što ranije moguće, tj. na vanjskoj granici Europske unije. Prednosti ovakvog pristupa su očite. Čim su carinske pristojbe plaćene, stranke koje su uključene mogu slobodno raspolagati robom bez razmatranja carinskih propisa za nadzor i ne moraju dati garancije za obveze koje se trebaju platiti. Oboje povećava korisnost robe i izbjegava gubljenje interesa za garancijom.

Međutim, u manjoj mjeri to utječe i na izvoz. Izvoznici, samo pod određenim uvjetima, mogu obaviti carinjenje, ali ne u stvarnoj zemlji članici pošiljatelja već u zemlji članici izlaza, tj. zemlji članici iz koje je roba izvezena iz statističkog teritorija Unije (članak 794. EEC 2454/93: Roba koja nije predmet niti jedne zabrane ili ograničenja i čija vrijednost ne prelazi 3000 eura može se prijaviti u carinarnici za izlaz).

6.3.2 Obveze izvještavanja

Slika ispod prikazuje da je mjesto gdje je podnijeta carinska deklaracija ključno za izvještavanje o trgovinskim tokovima:

- (1) Ako je roba carinjena u zemlji članici B, uvoz i otpremne deklaracije se prijavljuju u zemlji članici B i u zemlji članici C se prijavljuje primitak unutar Unije sa zemljom članicom partner B.
- (2) Ako je roba carinjena u zemlji članici C, roba je u provozu u zemlji članici B i nema izvještavanja u zemlji članici B. Zemlja članica C prijavljuje uvoz ili izvoz za Extrastat.

Postupci carinjenja na granici Europske unije su zakonske aktivnosti koje nisu svojstvene prijevozu robe i zbog toga nisu u jednostavnom prometu ili provozu u prijelaznoj zemlji članici. Status robe Unije se mijenja u prijelaznoj zemlji članici. Postupak carinjenja zbog toga uvodi postupak koji obustavlja izvještavanje o kretanju robe (npr. na isti način kao i oplemenjivanje).

Zemlje članice se suočavaju s poteškoćama u savjetovanju svih uključenih PSI-ja da točno izvještavaju o trgovinskim tokovima unutar Unije. U prijelaznim zemljama članicama deklaracije obično ispunjavaju porezni ili carinski predstavnici, ili nositelj koji podnosi carinsku deklaraciju. Postoje, međutim, sumnje u to hoće li predstavnici također biti svjesni svojih obveza što se tiče ispunjavanja važnih Intrastat deklaracija. Nadalje, PSI u zemlji članici konačne namjene ili pošiljatelja može pretpostaviti da su oni već ispunili svoje obveze za izvještavanje kada je provedeno carinjenje u zemlji članici partneru, koja nije izvijestila o kretanju robe unutar Unije. Ako jedno od ovo dvoje ne ispuni svoje obveze, bit će odstupanja u statističkim izvještajima. **Preporuča se** da zemlje članice obavijeste PSI-je o njihovim obvezama za izvještavanje.

Neki trgovinski tokovi unutar Unije mogu se sastaviti preko informacija prikupljenih na carinskim deklaracijama. Međutim, zakon Unije određuje da PSI treba normalno izvještavati o trgovinskim tokovima unutar Unije. Kada se trgovinski tokovi sastavljaju pomoću carinskih dokumenata, zemlje članice moraju osigurati da ne dođe do dvostrukog brojanja preko Intrastat deklaracije. Prema tome, preporuča se da se carinske informacije koriste za kontrolu i potpune provjere podataka prikupljenih preko Intrastata, ali ne i za sastavljanje ukupnog trgovinskog toka unutar Unije preko podataka iz Carine. Slijedeći trgovinski tokovi su uključeni:

- za uvoz, prijelazna zemlja članica na vanjskoj granici EU treba prijaviti uvoz (Extrastat) i otpremu (Intrastat). Otpremni tok unutar Unije se može sastaviti koristeći dodatne informacije o „Zemlji članici stvarne namjene“ na uvoznoj deklaraciji.

Nadalje, uključene carinske deklaracije se mogu lako identificirati preko dvije šifre carinskog postupka (42 i 63) koji su uvedeni radi primjene PDV olakšice jer roba nije namijenjena zemlji članici uvoza nego se direktno utovari za drugu zemlju članicu.

- za izvoz, prijelazna zemlja članica treba prijaviti primitak (za Intrastat) i izvoz (za Extrastat). Tok unutar Unije se može sastaviti koristeći zemlju izvoznika, zajedno s podrijetlom robe (EU stvarna zemlja članica otpreme). Nadalje, mogu se koristiti dodatne informacije o „Zemlji članici stvarnog izvoza“ na izvoznoj deklaraciji.

Teže je identificirati trgovinske tokove koji su pogođeni Roterdamskim efektom u zemlji članici konačne namjene ili pošiljatelja jer u tim zemljama nije ispunjena niti jedna carinska deklaracija. Međutim, zemlje članice mogu tražiti, na dodatnoj osnovi, zemlju podrijetla za primitke. Te informacije mogu omogućiti identificiranje trgovine koja je uvezena preko prijelazne zemlje članice partnera u EU.

6.3.3 Analiza Roterdamskog efekta

Razumljivo Roterdamski efekt komplicira interpretaciju statistike Unije. Alokacija zemlje partnera se može iskriviti i, osobito, mogu se pojaviti asimetrije između zemalja koje nisu članice i pojedinačnih zemalja članica EU. Unutar statistike unutar Unije zemlja članica konačne namjene ili pošiljatelja može pokazati visoke trgovinske tokove s prijelaznom zemljom članicom na vanjskoj granici EU, iako je konačna namjena ili početna pošiljka robe bila u zemlji koja nije članica.

Nekoliko zemalja članica isključuju trgovinu koja je ocarinjena isključivo za carinske potrebe na njihovom teritoriju iz njihovih nacionalnih podataka, jer ta kretanja smatraju provozom (tzv. kvazi provoz).

Međutim, Statistika Unije traži točnu primjenu izvještavanja prema pravilima niže objašnjena za slijedeće razloge:

- Jasan i sveobuhvatan sustav prikupljanja podataka i za Intrastat i za Extrastat se treba podržati.
- Čak i ako prijelazna zemlja članica može identificirati i isključiti 'kvazi tranzit' iz svojih nacionalnih podataka, vrlo je teško prilagoditi podatke prema tome za zemlju članicu konačne namjene ili pošiljatelja. Prema tome, povećat će se asimetrija u statistici robne razmjene unutar Unije.
- Podaci izvoza i uvoza na agregiranoj razini Unije ostaju točni.

Da bi se proizveo dosljedan statistički okvir na razini Unije, koji alokira trgovinske tokove između zemalja koje nisu članice i pojedinačnih zemalja članica EU, bez obzira na mjesto carinjenja, i koji može identificirati, isključiti i ponovno alocirati dio trgovinskog puta koji uključuje prijelaznu uvoznu ili izvoznu zemlju članicu, potrebno je prikupiti više podataka (naročito za dodatne zemlje članice) nego što je to sada slučaj. To je teško sada implementirati jer stvara dodatan teret izvještavanja za trgovce. Ipak, u okviru revizije Extrastat sustava i odredbi za modernizirane carinske šifre o centraliziranom carinjenju, alokacija trgovinskih tokova pojedinačnim zemljama članicama EU je ključna tema za koju se mora naći sveobuhvatno rješenje.

6.4 Izvještaji o odobrenju

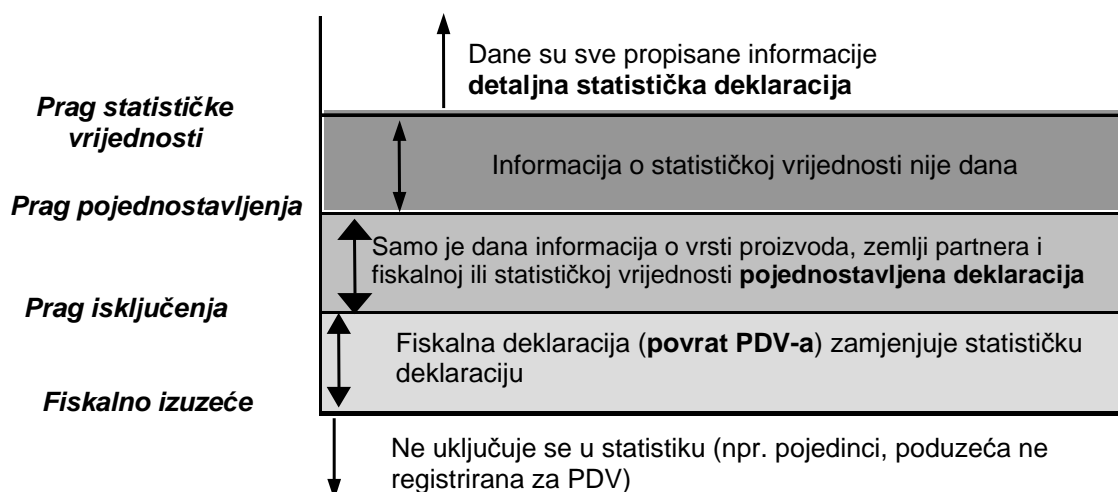
Ako je izvještaj o odobrenju izdan za vraćen proizvod ili isporuku zamjene, treba se pripremiti Intrastat deklaracija. Narodna banka: Ako je povrat robe već prijavljen za Intrastat, izvještaj o odobrenju koji se odnosi na tu robu očito se ne treba opet prijaviti (inače će se kretanje robe dva puta prijaviti).

Ako je izvještaj o odobrenju izdan u odnosu na popust, smanjenje cijena, pogrešnu robu koja se ne vraća ili ispravke grešaka na fakturama, zemlje članice mogu tražiti PSI da pošalju ispravke svojih trgovinskih podataka. Međutim, PSI je samo dužan poslati ispravke ako je vrijednost statistički važna. **Preporuča se** da zemlje članice postave pragove koji određuju kada se ispravci trebaju slati nacionalnim tijelima. Ispravci se mogu odnositi ili na pojedinačne isporuke ili na nekoliko isporuka za određeno razdoblje (npr. korisnik prima izvještaj o odobrenju na kraju godine ovisno o njegovoj prodaji).

7 PRAGOVİ

Da bi se zadovoljile potrebe korisnika statističkih informacija bez znatno pretjeranog tereta za gospodarske subjekte, zemlje članice bi trebale definirati pragove, svake godine, izražene u godišnjim

vrijednostima trgovine unutar Unije ispod kojih su stranke oslobođene davanja bilo kakvih informacija za Intrastat ili mogu dati pojednostavljene informacije. Pragove treba odrediti svaka zemlja članica, posebno za primitke i otpremu. Intrastat sustav primjenjuje slijedeće pragove:

7.1 Prag statističkih vrijednosti (neobvezno)

Zemlje članice mogu prikupljati statističke vrijednosti robe od nekih PSI-ja, čija trgovina iznosi maksimalno 70% ukupne važne trgovine zemlje članice izražene u vrijednosti. Iako je prikupljanje statističkih vrijednosti od kompanija neobvezno, obvezno je slanje podataka o statističkoj vrijednosti u Eurostat.

Osim obaveznog prikupljanja specijalnih podataka zemlje članice također mogu prikupljati dodatne informacije, kao što je identificiranje robe na detaljnijoj razini; zemlja podrijetla (za primitak); regija podrijetla (za otpremu), regija namjene (za primitak); uvjeti isporuke; vrsta transporta ili statističke procedure. Dok je prikupljanje tih informacija neobvezno na razini Unije, može biti obvezno prema zakonskoj odluci na nacionalnoj razini. **Preporuča se** da zemlje članice primijene isti prag za neobvezne podatke i za statističke pragove.

7.2 Prag isključenja (obvezno)

Kompanije koje ne ostvare ove pragove za primitke i otpremu ne moraju sastavljati Intrastat deklaraciju. Njihove periodične PDV deklaracije bi se trebale shvatiti kao statističke deklaracije. Za definiranje pragova ispod kojih se stranke izuzimaju od davanja bilo kakvih Intrastat informacija, zemlje članice trebaju osigurati da su dane informacije takve da je pokriveno najmanje 97% važne ukupne robne razmjene zemalja članica izražene u vrijednostima.

Iako je jedini zakonski uvjet za definiranje pragova isključenja prikupljanje najmanje 97% ukupne robne razmjene zemalja članica, preporuča se da određivanje pragova treba zadovoljiti određene uvjete kvalitete. Osobito zemlje članice trebaju ispitati hoće li isključenje PSI-ja ispod praga dovesti do značajnog pomanjkanja informacija ili do informacija s odstupanjem što se tiče toka, trgovine između određenih zemalja članica partnera i određenih proizvoda. Prema tome, **preporuča se** da se prag odredi tako da se najveći broj trgovaca izuzme iz davanja informacija u Intrastat sustav simultano čuvajući kvalitetu prikupljenih informacija. Moglo bi biti korisno ispitati određene scenarije stavljanja razine praga prije odluke koja bi se određena vrijednost postavila za narednu godinu.

Za određivanje ukupne trgovine **preporuča se** da se kumulativna ukupna vrijednost izračuna na način da se koriste posljednji dostupni rezultati za razdoblje od 12 mjeseci na temelju slijedećih informacija:

- Intrastat informacije koje su poslali PSI-ji
- PDV informacije za trgovce ispod prag isključenja i podaci koji kasne i ne-odgovori.

Za određivanje razine praga isključenja **preporuča se**:

- izračunati vrijednost trgovine, za svaki tok i svako poduzeće u nekom razdoblju
- sortirati podatke prema padajućoj vrijednosti trgovine
- identificirati graničnu vrijednost kada se dostigne obuhvat
- ispitati različite scenarije koji su bliski obuhvatu da bi se odredila granična vrijednost koja najviše ograničava teret izvještavanja osiguravajući da su provedeni zahtjevi za kvalitetom.

Prag se postavlja godišnje i stupa na snagu 1. siječnja svake godine. Informacije na razini praga koji se primjenjuju za N+1 godinu moraju se objaviti prije kraja listopada N godine. Eurostat zahtijeva informacije na razini praga u svom upitniku o metodologiji koji se šalje nacionalnim statističkim tijelima svake jeseni; na sastanku Odbora u studenom se određuje popis praga koji će se primijeniti u zemljama članicama u narednoj godini.

Kompanija treba dati Intrastat deklaraciju za cijelu godinu ako:

- je trgovina s ostalim zemljama članicama premašila prag tijekom prošle godine ili
- trgovina s ostalim zemljama članicama prelazi prag tijekom godine provedbe.

Da bi se identificirali trgovci koji su odgovorni za pružanje informacija u tekućoj godini, potrebno je osigurati trajno i usko promatranje PDV podataka koje su dala fiskalna tijela.

Zakon o statistici robne razmjene unutar Unije zahtijeva slanje podataka o ukupnoj razmjeni u Eurostat. Prema tome, zemlje članice trebaju slati procjene za trgovinu ispod praga isključenja najmanje na razini poglavlja i za zemlju partnera.

Usklađivanja se trebaju uključiti u Intrastat datoteku koja se šalju mjesečno prema pravilima definiranim u Doc. Met 400. Usklađivanja se trebaju označiti s graničnim indikatorom 3 u odjeljku 2 Intrastat datoteke. U odjeljku 5 moguće su slijedeće opcije što se tiče šifre proizvoda:

- KN 8-znamenakasta šifra (koju slijede 2 praznine)
- HS 6-znamenakasta šifra (koju slijede 4 praznine)
- HS 4-znamenakasta šifra (koju slijedi 6 praznina)
- HS 2-znamenakasta šifra (koju slijedi 8 praznina)

Preporuča se da zemlje članice pošalju svoje metode za usklađivanje u Eurostat da bi se razmijenila najbolja iskustva.

7.3 Prag pojednostavljenja (neobvezno)

Zemlje članice mogu primijeniti pragove pojednostavljenja za najviše 6% najmanjih kompanija (izraženih u vrijednosti) od kojih se zahtijeva da pružaju informacije (kritično mala poduzeća = poduzeća koja imaju razinu primitaka ili otpreme između praga isključenja i pojednostavljenja). Te kompanije mogu biti izuzete od pružanja informacija o vrsti posla, o varijablama neto količina i količina u jedinici mjeri i samo su dužne prijaviti šifru proizvoda, zemlju članicu partnera i fakturiranu vrijednost. Pojednostavljeni način izvještavanja također dopušta kritično malim poduzećima korištenje pojednostavljenih šifara proizvoda za trgovinu koja se ne odnosi na 10 najvećih šifara proizvoda (99500000). Za određivanje praga pojednostavljenja može se koristiti sličan pristup (kao i za prikupljanje praga isključenja). Treba se izvršiti procjena utjecaja kvalitete prilikom implementacije praga pojednostavljenja. Međutim, općenito **se preporuča** da se prag pojednostavljenja uvede s ciljem smanjenja tereta izvještavanja sa trgovaca.

7.4 Prag malih transakcija (neobvezno)

PSI-ji imaju obvezu izvještavanja za svaku trgovinsku transakciju, čak i onda ako su one jako male vrijednosti. Međutim, ovisno o nacionalnim tijelima, PSI mogu grupirati transakcije s pojedinačnim vrijednostima manjim od 200€, izvještavajući samo „šifru proizvoda 99500000“, „zemlju partnera“ i „vrijednost“. Međutim, pojednostavljeno izvještavanje je samo zabranjeno kada su izvršene pojedinačne transakcije, a svaka od njih ima vrijednost manju od 200€. Takozvani odjel transakcija s udjelom ispod 200€ nije dopušten u ovom kontekstu. Radi smanjenja tereta izvještavanja s trgovaca **preporuča se** da se PSI-jima dopusti pojednostavljeno izvještavanje o malim transakcijama. Međutim, zemlje članice moraju osigurati da se pojednostavljenje ne zlorabi i da se ne umanjuje kvaliteta statističkih rezultata.

7.5 Fiskalno izuzeće

Statistika robne razmjene unutar Unije ne pokriva primitke i otpremu koje su izvršili pojedinci (vidi odlomak 5.9) i male tvrtke koje su isključene iz PDV prijave prema nacionalnom zakonodavstvu. Ne prikupljaju se nikakve informacije o trgovini pojedinaca ili tvrtki koji su isključeni iz PDV prijave i ne mora se izvršiti nikakva procjena ili usklađivanje takve trgovine za slanje u Eurostat. Tretiranje uvoza ili izvoza robe pojedinaca unutar nacionalnih računa (P61/P62) moraju odrediti eksperti nacionalnih računa. Uključuju transakcije robe povezane s putovanjem (za turizam ili poslovanje) na račun razmjene usluga (P62/P72).

8 KVALITETA

(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Intrastat: Article 13: Quality.
(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat: Article 26: Quality Report; Annex VI: list of quality indicators.

Preporuka za kvalitetu podataka je prvi put predstavljena u revidiranom Intrastat zakonodavstvu. Preporuka za kvalitetu pokriva dva različita aspekta: osiguranje kvalitete i informacije o kvaliteti.

Osiguranje kvalitete: Osiguranje kvalitete je pokriveno u prvom odlomku članka 13. osnovnog zakona: „Zemlje članice trebaju poduzeti sve važne mjere za osiguranje kvalitete podataka poslanih prema indikatorima kvalitete i standardima na snazi“.

U praksi, sve zemlje članice moraju provjeriti ispravnost podataka na razini prikupljanja, prije slanja u Eurostat.

Na razini prikupljanja, statistička tijela trebaju provjeriti da su svi PSI-ji koji su dužni podnijeti Intrastat deklaracije to i učinili. Registar spomenut u članku 8. uredbe Council & Parliament Regulation (EC 638/2004) je osnovni alat za praćenje koja su poduzeća dužna podnositi mjesečne deklaracije i poslati im podsjetnike ako deklaracija nije primljena do određenog datuma.

Svi primljeni zapisi se moraju potvrditi prema odgovarajućim pravilima. Trebala bi biti jasna identifikacija deklaranta i ispravnosti šifara (trgovinski tok, šifra proizvoda, zemlje partnera,...); također ispravnost vrijednosti i količina se može provjeriti usporedbom s prosječnom jediničnom cijenom (vrijednost/neto količina ili vrijednost/količina u jedinici mjere) ili prema prosječnoj težini po jedinici, osim za šifre proizvoda koje, prema definiciji, mogu pokriti previše različitih proizvoda (npr. proizvodi definirani s „ostali proizvodi...“).

Prije slanja podataka u Eurostat, informacije se moraju provjeriti, osobito koristeći tehnike makro uređivanja. Na primjer pouzdanost agregata se može provjeriti usporedbom s prošlim podacima. Proces otkrivanja outliera je također snažan alat za otkrivanje mogućih pogrešaka. Eurostat sada koristi uobičajen pristup kontrolama ispravnosti. **Preporuča se** da zemlje članice usporede svoja pravila za ispravnost s onima koja se sada koriste u Eurostatu i, ako je to nužno, da prihvate njihov sustav.

Podaci poslani u Eurostat trebaju pokriti ukupnu robnu razmjenu, prema članku 12., odlomak 2. uredbe Regulation EC 638/2004. To znači da se procjena podataka koji nedostaju (trgovina ispod praga i ako je potrebno, ne-odgovor iznad praga) mora uključiti u podatke koji se šalju u Eurostat.

Informacije o kvaliteti podataka: Za proizvođače je važno, kao i za korisnike, da budu svjesni razine kvalitete u statistici robne razmjene.

Općeniti okvir za izvještaje o kvaliteti je definirao Eurostat u suradnji s državnim statističkim institutima. Glavne dimenzije ovog okvira su slijedeće: važnost statističkog koncepta, točnost, pravovremenost, dostupnost i jasnoća informacija, usporedivost statistika i cjelovitost.

Ovaj okvir se prilagodio specijalnom području statistike robne razmjene za radnu skupinu za kvalitetu podataka. Precizan popis indikatora kvalitete je definiran u Aneksu VI uredbe Regulation EC 1982/2004.

Osnovna uredba Regulation (EC 638/2004) navodi u članku 13. da se izvještaj o kvaliteti podataka šalje godišnje u Eurostat. U praksi, svake godine u ljeto Eurostat šalje upitnike s glavnim indikatorima već popunjenim s dostupnim informacijama. Kada nacionalne administracije završi upitnik i pošalje ga

natrag u Eurostat, krajem listopada, tada su ispunili svoje zakonske obveze koje se odnose na izvještavanje o kvaliteti.

Koristeći informacije koje su poslale zemlje članice kao i informacije dostupne od Eurostata (na primjer o pravovremenosti podataka ili utjecaju povjerljivih podataka o trgovini), izvještaj o kvaliteti je objavljen na Internet stranicama Eurostata na kraju godine. Nadalje, nacionalni izvještaji o kvaliteti se mogu objaviti na nacionalnoj razini, na dobrovoljnoj osnovi.

9 POVJERLJIVOST

(EC) 322/97 Council Regulation Article 13: Statistical law, active confidentiality
(EC) 638/2004 Council & Parliament Regulation Article 11: Intrastat, passive confidentiality
(EC) 1982/2004 Commission Regulation Intrastat Article 25, transmission of data declared confidential

Statistička tijela ne bi trebala objaviti ili distribuirati individualne podatke kompanije. Međutim, čak i agregirani podaci mogu, indirektno, prikazati individualne podatke, na primjer kada je samo jedna ili malen broj kompanija trenutno odgovoran za ukupnost trgovine za određeni proizvod ili određenu zemlju. Prema tome, podaci koje nacionalna tijela i tijela Unije koriste za proizvodnju statistike trebali bi se smatrati povjerljivima kada omogućavaju identifikaciju fizičke ili pravne osobe, direktno ili indirektno.

Međutim, povjerljivost utječe na kvalitetu statistike robne razmjene što se tiče:

- točnosti: ukupna trgovina EU za detaljne proizvode može odstupati.
- jasnoća: nedostatak informacija za korisnike.
- usporedivost: utjecaj na vremenske serije i asimetriju.

Prema tome odgovoran pristup je važan pri bavljenju s povjerljivošću.

9.1 Načelo pasivne povjerljivosti

Aktivna povjerljivost se primjenjuje kada nacionalna statistička tijela preuzmu inicijativu za automatsko izostavljanje podataka, bez obavještanja uključenog izvoznika ili uvoznika. Poteškoća u korištenju ove metode je prekomjerno naglašavanje aktualnog problema otkrivanja podataka, tj. neki davatelji podataka ne bi imali ništa protiv ako bi njihovi podaci bili objavljeni. Još jedna poteškoća je, barem za Extrastat, činjenica da iscrpan registar poduzeća uključenih u aktivnosti robne razmjene s inozemstvom nije dostupan u nekim zemljama članicama. Nedostatak takvog registra čini aktivnu povjerljivost nemogućom i samo ostavlja mogućnost pasivne povjerljivosti.

Pasivna povjerljivost znači da uključeni izvoznik ili uvoznik treba preuzeti inicijativu i tražiti nacionalno statističko tijelo da podatke drži u tajnosti. Kombinacije otprilike 10 000 šifara proizvoda sa 24 šifre zemalja moraju imati za nužnu posljedicu brojne primjere gdje je samo jedna ili možda dvije kompanije uključene u trgovinu. To znači da bi informacije pružene korisnicima bile značajno smanjene pod sustavom aktivne povjerljivosti.

Iako statistički zakon (Regulation 322/97 članak 13.) zahtijeva aktivnu povjerljivost kao opće načelo statistike, u članku 11. odredbe Council & Parliament Regulation (EC) 638/2004 pasivna povjerljivost je određena kao standardna za statistiku robne razmjene unutar Unije. Takve nedosljedne obveze navedene u različitim dokumentima Unije postavljaju pitanje o hijerarhiji ta dva propisa. Obično je jedan propis ekvivalentan drugome. Međutim, primjenjujući načelo 'lex specialis' (specijalan dokument ima prednost nad općim dokumentima) pravila povjerljivosti u pojedinim područjima statistike robne razmjene Unije, kao opće pravilo, imaju prednost nad onima u statističkom zakonu.

Primjena pasivne povjerljivosti može dovesti do problema kada nacionalne smjernice definiraju aktivnu povjerljivost u svim domenama statistike (uključujući robnu razmjenu s inozemstvom). Međutim, prvenstvo zakona Unije nad nacionalnim zakonima (drugi odlomak članka 249. EC Treaty) znači da se odredbe uredbe Unije mogu primijeniti u zemljama članicama bez da zemlje članice prihvate nacionalne odredbe za implementaciju. Ako nacionalna odredba ne udovoljava zakonu Unije, odredbe zakona Unije i prava i obveze koje iz njih proizlaze imaju prednost nad proturječnim nacionalnim odredbama. Nacionalne odredbe su prema tome neprimjenjive. Kao rezultat toga primijenit će se

pasivna povjerljivost na statistiku robne razmjene. **Preporuča se** da se nacionalne smjernice o povjerljivosti za statistiku robne razmjene podudaraju s odredbama Unije o određivanju pasivne povjerljivosti.

9.2 Povjerljivost u praksi

Nacionalna tijela preuzimaju inicijativu kada kompanija uputi pisani zahtjev za povjerljivost. Kompanija mora objasniti zašto bi objavljivanje imalo negativne posljedice na njezino poslovanje uključujući rizik identifikacije kompanije. Nadležna nacionalna tijela su, kasnije, dužna istražiti je li zahtjev kompanije opravdan. Ako je zahtjev prihvatljiv, **preporuča se** da se povjerljivost garantira samo za određeno vrijeme (npr. zahtjev se treba periodično/godišnje obnoviti). Nadalje, **preporuča se** da se utvrde nacionalne smjernice koje objašnjavaju slijedeće aspekte:

- rukovodstvo kompanije; identifikacija po imenu ili po PDV broju
- odobrenje povjerljivosti bez odgode ili od iduće godine
- postavljanje rokova za dostavljanje zahtjeva kompanije
- proces standardiziranog donošenja odluka nacionalnih tijela (npr. tko odlučuje, rokovi za odobrenje ili odbijanje kompanija)
- standardizirani postupci za ispitivanje je li se povjerljivost treba odobriti i, ako da, koji tip povjerljivosti je najprikladniji (vrijednost ili količina, proizvod ili partner)
- postavljanje vremenskih granica za držanje podataka povjerljivim (povijesni podaci su puno manje osjetljivi za kompanije).

Dvije vrste podataka mogu postati povjerljive u svezi sa statistikom zemlje članice o robnoj razmjeni između zemalja članica: šifra proizvoda i šifra zemlje partnera.

Povjerljivost proizvoda: Informacija o proizvodu može se smatrati povjerljivom jer se smatra komercijalno osjetljivom ili zbog njegove vrijednosti, količine ili njihovog odnosa (\approx cijena). Prema tome informacija o šifri proizvoda može biti zatajena. Zabrana proizvoda bi se trebala primijeniti prema nacionalnim pravilima koja određuju kada je očita trgovina jedne ili nekoliko kompanija u agregiranim podacima. Zabrana se može primijeniti kada samo nekoliko kompanija (npr. ≤ 3) zajedno ili odvojeno, pokrivaju više od određenog postotka (npr. 70% ili 80%) ukupne trgovine za taj proizvod. Zabrana se također može primijeniti kada nekoliko kompanija, zajedno ili odvojeno, pokrivaju više od određenog postotka ukupne trgovine za kombinaciju proizvod/zemlja. U potonjem slučaju, treba se zabraniti samo šifra proizvoda, a ne i šifra zemlje.

Da se zabrani proizvod **preporuča se** da se objavi što više informacija o proizvodu dok još garantira povjerljivost kompanije. Prema tome za šifru koja sadrži najmanje oznaku HS 2, treba se koristiti poglavlje kojem pripada (npr. 27 + praznine za proizvode 27. poglavlja). U jedinstvenim slučajevima, i samo s prethodnim dogovorom s Eurostatom, može se koristiti specijalna šifra 99900000 samo ako su jedna ili dvije šifre u određenom poglavlju povjerljive, i možda postoji mogućnost smanjenja zabranjene trgovine proizvodima oduzimanjem od ukupne vrijednosti poglavlja zbroj podataka objavljenih šifara iz tog poglavlja. Ni pod kojim uvjetima druga stvarna KN8 šifra se ne može koristiti da bi „zamaskirala“ drugi proizvod.

Posebna pozornost bi se trebala dati odbacivanju ovakvih zabrana u drugim vrstama nomenklatura. Budući su ostale nomenklature manje detaljne od KN8, malo je vjerojatno da će se pojaviti neki problemi. Međutim, ako postoji samo jedna ili dvije KN8 šifre unutar 1 šifre iz druge nomenklature, ili ako jedna povjerljiva KN8 šifra predstavlja veliki dio šifre u drugoj nomenklaturi, tada se ta druga šifra također može prikriti i trebale bi se stvoriti specijalne šifre za zabranu unutar te druge nomenklature.

Povjerljivost zemlje partnera: Kompanija može smatrati zemlju partnera komercijalno osjetljivom, prema tome, nacionalna tijela moraju ispitati hoće li se koristiti „tajna“ šifra zemlje. To obično uključuje ili korištenje šifre QY (trgovina unutar EU) ili šifre QZ (trgovina izvan EU). Međutim, povjerljivost zemlje partnera se treba odobriti samo iznimno jer se rijetko pojavljuje da jedna ili samo nekoliko kompanija pokriva većinu trgovine u jednoj zemlji.

Preporuča se da nacionalna tijela definiraju pravila korištena prilikom ocjenjivanja zahtjeva za povjerljivošću obzirom na:

- prag za broj kompanija koje prijavljuju određeni proizvod, zemlju partnera ili kombinaciju proizvod-partner

- prag za postotak trgovine koju su prijavile glavne kompanije
- razdoblje iznad kojeg se podaci trebaju ispitati (npr. podaci za prethodnu godinu mogu se koristiti za odluku o tome treba li se povjerljivost odobriti)
- upotrebu standardiziranih algoritama i softvera (npr. TAU Argus) za ocjenjivanje povjerljivosti.

9.3 Slanje povjerljivih podataka u Eurostat

Nacionalna tijela moraju poslati povjerljive podatke u Eurostat. Nadalje moraju poslati utvrđene povjerljive šifre prema standardima za slanje podataka navedenim u Doc. Met 400:

- nacionalna tijela moraju naznačiti je li zapis poslan u Eurostat povjerljiv ili ne. (Oznaka povjerljivosti u odjeljku 16: 0: povjerljivost nije primijenjena , 1: pristup povjerljivim podacima ograničen Eurostatu, 2: pristup ograničen Eurostatu i ostalim službama Komisije). Preporuča se oznaka povjerljivosti '2' koristi umjesto '1' kada je god to moguće.
- nacionalna tijela moraju naznačiti trebaju li se dati povjerljivi podaci o proizvodu ili zemlji partneru.
 - o Ako je proizvod povjerljiv, stvarna šifra proizvoda se mora dati u odjeljku 5 i povjerljive šifre u odjeljku 17 (HS6-4-2) i odjeljku 18 (SMTK3-2-1 šifre).
 - o Ako je zemlja članica partner povjerljiva, stvarna šifra zemlje se mora dati u odjeljku 6 i 'zamaskirana' šifra 'QY' u odjeljku 19.
- nacionalna tijela moraju specificirati koji se indikator mora prikriti:
 - o vrijednost (stvarna vrijednost se mora dati u odjeljku 26 i oznaka povjerljivosti 1 u odjeljku 22) i/ili
 - o neto količina (stvarna neto količina se mora dati u odjeljku 28 i oznaka povjerljivosti 1 u odjeljku 24) i/ili
 - o jedinice mjere (stvarne jedinice mjere se moraju dati u odjeljku 29 i oznaka povjerljivosti 1 u odjeljku 25).

10 SLANJE PODATAKA

Nacionalna tijela moraju slati detaljne i agregirane rezultate o statistici robne razmjene unutar Unije u Eurostat na mjesečnoj osnovi. Kada zemlje članice prikupe podatke, provjere ih i obrade, oni se moraju prosljediti u Eurostat u elektronskom obliku, koji udovoljava točnom formatu i tehničkim specifikacijama prema pravilima specificiranim u trenutno važećem dokumentu Doc. Met 400. Ta pravila nisu dio *Acquis Communautaire* nego takozvanog „džentlenskog sporazuma“ između Komisije i zemalja članica i ažuriraju se kad je potrebno.

10.1 Agregirani podaci

Nacionalna tijela trebaju slati agregirane mjesečne rezultate u Eurostat ne kasnije od 40 kalendarskih dana nakon kraja izvještajnog mjeseca. Datoteka se treba poslati e-mailom na adresu estat-comext-data@ec.europa.eu ili preko EDAMIS-a (Stadion) koristeći uređaj za prijenos podataka koji se zove 'COMEXT_AGG_M'. Ta datoteka treba sadržavati agregirane rezultate unutar Unije i također agregirane rezultate izvan Unije. Traže se slijedeće informacije:

- izvještajno razdoblje
- zemlja koja izvještava
- tok: izvoz i uvoz
- partner zona:
 - o za zemlje članice Euro područja: 'Europska unija', 'izvan EU', 'Euro područje' i 'izvan Euro područja'
 - o za ostale: 'Europska unija' i 'izvan EU'
- proizvod:
 - o za zemlje članice Euro područja:
 - ukupna trgovina za 'Europsku uniju' i partnere 'Euro područja'
 - ukupna trgovina i razrada po SMTK Rev.3 1-znamenkastim šiframa za 'izvan EU' i partnere 'izvan Euro područja'
 - o za ostale:
 - ukupna trgovina za partnere iz 'Europske unije'

- ukupna trgovina i razrada po SMTK Rev. 3 1-znamenkastim šiframa za partnere 'izvan EU'
- statistička vrijednost izražena u milijunima eura za zemlje članice Euro područja i u milijunima jedinica nacionalne valute za ostale.

Agregirani rezultati bi trebali pokrivati 100% trgovine u izvještajnom razdoblju i, prema tome, mogu biti:

- potpuno ili djelomično procijenjeni za vremenske serije
- ili izvedeni iz detaljnih rezultata obrađenih već unutar roka od 40 dana i završenih procjenama za trgovinu ispod praga i kasne odgovore.

Preporuča se da nacionalna tijela prate da njihovi agregirani rezultati ne odstupaju od ukupnih konačnih detaljnih rezultata kasnije poslanih u Eurostat.

Revizije agregiranih rezultata općenito nisu bitne jer se kasnije poslani detaljni rezultati koriste za analizu trgovinskih podataka koja slijedi. Međutim, u iznimnim slučajevima kada se detaljni rezultati šalju sa značajnim zakašnjenjem, revidirani agregirani podaci mogu biti od pomoći za bolju procjenu informacija koje nedostaju.

Neka nacionalna tijela mogu tražiti da Eurostat drži podatke povjerljivima do objavljivanja na nacionalnoj razini. Posljedično, zbog tog razloga mogu usporiti slanje agregiranih podataka. Međutim, rok od 40 dana za slanje agregiranih podataka nakon kraja izvještajnog mjeseca (propisano u Intrastat uredbi 638/2004 Europskog parlamenta i Vijeća) je obavezan u cijelosti i direktno primjenjiv u svim zemljama članicama. Prema tome, **preporuča se** da nacionalne smjernice ne budu u suprotnosti sa zakonskim obavezama Unije da se podaci pošalju na vrijeme. Ipak, zemlje članice bi trebale biti svjesne činjenice da Eurostat drži podatke pod embargom do njihove diseminacije u priopćenju. Eurostatovo priopćenje robne razmjene s inozemstvom se objavljuje u prosjeku 48 dana nakon kraja izvještajnog razdoblja i kalendar objavljivanja je dostupan na Internetu. Preporuča se da nacionalna tijela objave podatke robne razmjene prije nego Eurostat prilagodi svoj raspored objavljivanja prema tome.

10.2 Detaljni podaci

Prvi detaljni rezultati statistike robne razmjene unutar Unije trebali bi se poslati u Eurostat najkasnije 70 kalendarskih dana nakon izvještajnog mjeseca. Nadalje, kada se mjesečni rezultati koji su već poslani u Eurostat revidiraju, tako revidirani bi se također trebali poslati u Eurostat. Format tih datoteka je identičan i specificiran u Doc. Met 400. Datoteke bi se trebale poslati preko EDAMIS-a (Stadion) u Eurostat: uređaj za prikupljanje podataka za prvo slanje rezultata se zove 'COMEXT_INTRA_M' i za reviziju 'COMEXT_INTRA_N'. Slijedeće informacije se traže:

Izvještajno razdoblje	Granični indikator
Zemlja koja izvještava	Tok
KN stvarna šifra proizvoda	Zemlja partner (stvarna šifra)
Druga zemlja partner (neobvezno)	Vrsta posla
Vrsta transporta na granici (neobvezno)	KN proizvod (povjerljiva šifra)
Oznaka povjerljivosti	Zemlja partner (povjerljiva šifra)
SMTK šifra proizvoda (povjerljiva šifra)	Oznaka količine
Oznaka vrijednosti	Statistička vrijednost
Oznaka jedinice mjere	Količina izražena u jedinici mjere
Količina izražena u neto količini	

Detaljni rezultati bi trebali pokrivati 100% trgovine u izvještajnom razdoblju. Prema tome, bitno je da se dodaju usklađivanja koja se odnose na trgovinu ispod praga i kasne odgovore. Metode koje se primjenjuju za usklađivanje bi se trebale opisati u godišnjem 'Izvještaju o kvaliteti'. Zapisi o usklađivanju bi se trebali poslati u Eurostat sa najmanje razradom po zemlji partneru i šifri proizvoda na 2-znamenkastoj razini i označiti prema graničnom indikatoru (odjeljak 2 u Doc. Met 400).

Revidirani podaci poslani u Eurostat bi trebali:

- odnositi se na pojedinačni mjesec
- ticati se svih podataka na INTRA datoteci i
- zamijeniti rezultate prije poslane u INTRA datoteku.

Zemlje članice bi trebale poslati revidirane rezultate ne kasnije od mjeseca koji prati dostupnost revidiranih podataka. Preporuča se da se konačna revizija za sve mjesece godine N pošalje ne kasnije od listopada N+1. Ako postoji potreba za kasnije revizije za jedno ili više prethodnih razdoblja, zemlje članice se pozivaju da se obrate Eurostatu za nužne dogovore. Revizija podataka koji se odnose na prošle godine mora se poslati prema Doc. Met 400 koji je na snazi u toj godini i koristeći šifre (proizvoda i zemalja) koje su se primjenjivale tijekom godine na koju se odnosi revizija.